

2023

Årsberetning om EU-fællesforetagenderne for regnskabsåret 2023

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

DA

DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tlf. +352 4398-1
Kontakt: eca.europa.eu/da/Pages/ContactForm.aspx
Websted: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

Yderligere oplysninger om EU fås på internet via Europaserveren (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024

Indhold

Kapitel 1 EU-fællesforetagenderne og Revisionsrettens revision	5
Indledning	6
EU-fællesforetagenderne	8
Fællesforetagenderne under EU's flerårige forsknings- og innovationsprogrammer	8
Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling	14
Fællesforetagendernes betalingsbudgetter og menneskelige ressourcer i 2023	15
Budget- og dechargeordninger	16
Vores revision	18
Vi afgiver en revisionserklæring for hvert fællesforetagende	18
Vi anvender andre uafhængige revisorers revisionsarbejde	18
Vores revisionsmetode er baseret på vurdering af centrale risici	19
Vores revisionstilgang vedrørende tilskudsbetalinger	21
Kapitel 2 Oversigt over resultaterne af revisionen	23
Indledning	24
Revisionserklæringer for fællesforetagenderne	25
Erklæringer om regnskabernes rigtighed	25
Andre forhold vedrørende CA's årsregnskab	26
Erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne	26
Erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne	26
Der er behov for forbedringer på adskillige områder	27
Svagheder i gennemførelsen af fællesforetagendernes forsknings- og innovationsprogrammer	27

Vedvarende systemiske fejl vedrørende personaleomkostninger og udstyr i tilskudsbetalinger	31
EuroHPC opfyldte ikke sit rekrutteringsmål, og vi konstaterede svagheder i dets ansættelsesprocedurer	32
Der var mangler i F4E's risikovurderingsordninger samt i dets planlægning, overvågning og rapportering vedrørende ressourcer	33
F4E's ramme for intern kontrol mangler en integreret risikostyringsproces	34
Utilstrækkelig vejledning til SNS og fællesforetagendet Global Health EDCTP3 om deres første årsregnskaber	34
Opfølgning på tidligere års bemærkninger og anbefalede foranstaltninger	36
Fællesforetagenderne har fulgt op på tidligere års bemærkninger i de fleste henseender	36
Fællesforetagenderne har gennemført de fleste af de foranstaltninger, som vi anbefalede dem at træffe inden udgangen af 2023	37
Kapitel 3 Revisionserklæringer for EU-fællesforetagenderne	46
3.1. Oplysninger til underbygning af revisionserklæringerne	47
Fællesforetagender, der gennemfører EU-rammeprogrammer	51
3.2. Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)	52
3.3. Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)	62
3.4. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)	72
3.5. Fællesforetagendet for ren brint (CH)	82
3.6. Fællesforetagendet for mikrochips	93
3.7. Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)	104
3.8. Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)	115
3.9. Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)	124
3.10. Fællesforetagendet for intelligente net og tjenester (SNS)	137
3.11. Fællesforetagendet Global Health EDCTP3	142

Fællesforetagendet under Euratom	148
3.12. Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)	149
Forkortelser	166

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Kapitel 1

EU-fællesforetagenderne og Revisionsrettens revision

Indledning

1.1. Den Europæiske Revisionsret er den eksterne revisor af EU's finanser¹. I denne egenskab bidrager vi som den uafhængige beskytter af EU-borgernes finansielle interesser til at forbedre EU's økonomiske forvaltning. Flere oplysninger om vores arbejde kan findes i vores aktivitetsrapporter, vores årsberetninger om gennemførelsen af EU-budgettet, vores særberetninger, vores analyser og vores udtalelser om ny eller ajourført EU-lovgivning eller om andre afgørelser med betydning for den økonomiske forvaltning.

1.2. Det er en del af vores mandat at undersøge EU-fællesforetagendernes årsregnskaber og de underliggende transaktioner. Disse EU-organer er oprettet i medfør af artikel 187 og 188 i [traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde \(TEUF\)](#) eller, hvad angår fællesforetagendet Fusion for Energy, artikel 45-51 i [traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab](#).

1.3. Denne beretning præsenterer resultaterne af vores revision af fællesforetagenderne for regnskabsåret 2023. Beretningen er opbygget som følger:

- Kapitel 1 beskriver fællesforetagenderne og vores revision.
- Kapitel 2 præsenterer de samlede resultater af vores revision og en analyse af fællesforetagendernes system til risikobaseret kontrol vedrørende tilskudsgennemførelse.
- Kapitel 3 indeholder for hvert af de 11 fællesforetagender en revisionserklæring (jf. [figur 1.4](#)) med vores erklæringer om regnskabernes rigtighed og om lovligheden og den formelle rigtighed af de underliggende indtægter og udgifter samt med oplysninger og bemærkninger, der ikke rejser tvivl om disse erklæringer.

1.4. Vores revision af 11 fællesforetagender vedrørende det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, gav omtrent de samme resultater som i de foregående år. I vores revisionserklæringer vedrørende de enkelte fællesforetagender afgiver vi:

- for alle 11 fællesforetagender erklæringer uden forbehold om regnskabernes rigtighed
- for alle 11 fællesforetagender erklæringer uden forbehold om lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne.

---

¹ Artikel 285-287 i [traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde \(TEUF\)](#).

1.5. Uden at rejse tvivl om erklæringerne fremhæver vi desuden væsentlige forhold for læseren i punkter om "andre forhold" og punkter med "supplerende oplysninger" og peger på muligheder for forbedring.

EU-fællesforetagenderne

1.6. Fællesforetagenderne er partnerskaber mellem EU, repræsenteret ved Kommissionen, og private partnere fra industrien og forskningsverdenen. I nogle tilfælde er mellemstatslige organisationer og deltagende stater også involveret. Fællesforetagendernes primære opgave er at fremme omdannelse af videnskabelig viden til salgbare banebrydende innovationer inden for en fælles strategisk vision. Fællesforetagenderne skal også reagere på sociale udfordringer, som endnu ikke adresseres tilstrækkeligt af industrien.

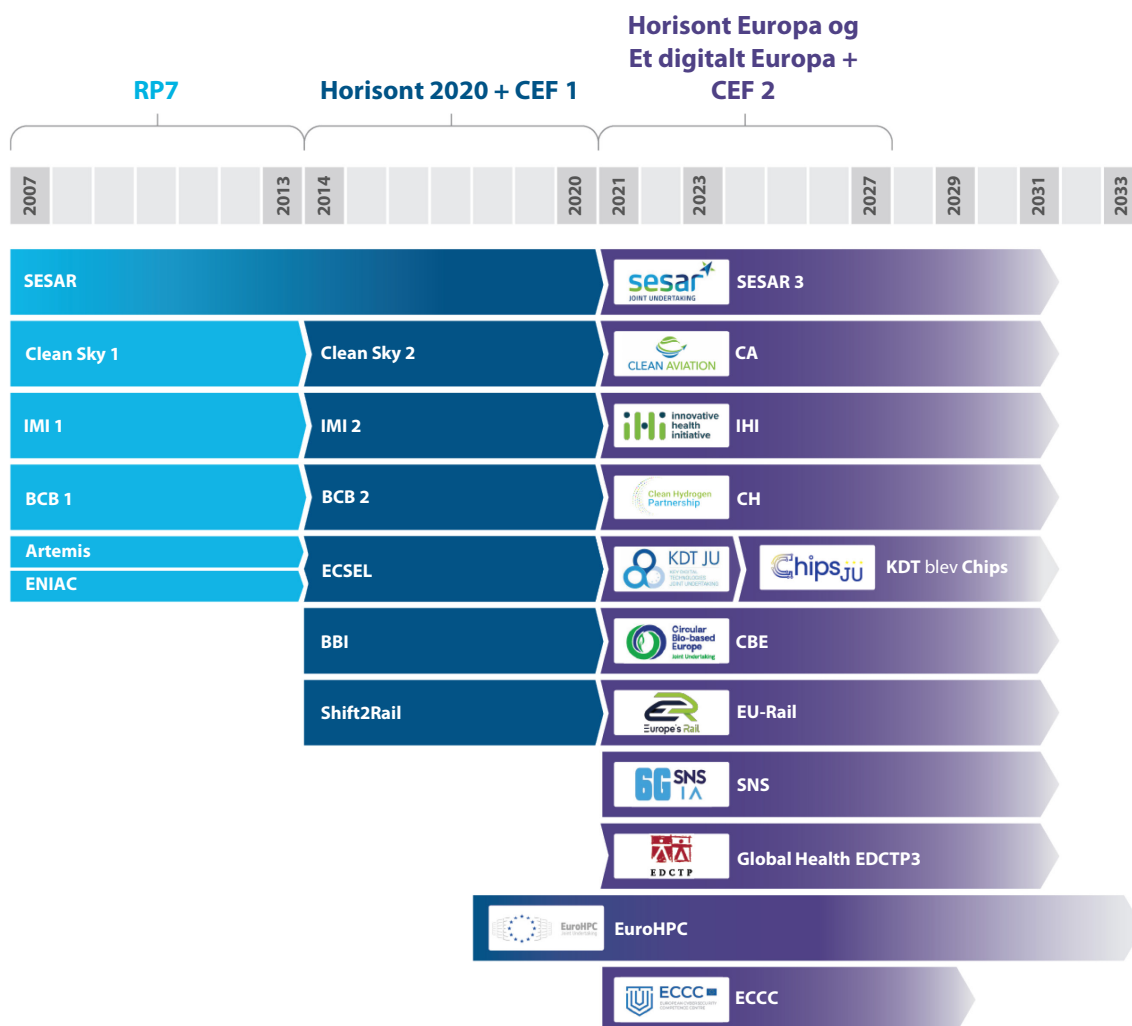
Fællesforetagenderne under EU's flerårige forsknings- og innovationsprogrammer

Udviklingen af fællesforetagenderne vedrørende forskning og innovation

1.7. Disse fællesforetagender er oprettet under EU's flerårige programmer for forskning og innovation som EU-organer med status som særskilte juridiske personer. De vedtager en forsknings- og innovationsdagsorden inden for hver sit strategiske forskningsområde og gennemfører den gennem indkaldelser af forslag eller udbud.

1.8. *Figur 1.1* viser udviklingen af fællesforetagenderne vedrørende forskning og innovation, siden de første seks blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (RP7) under den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2007-2013. Der blev foretaget ændringer under Horisont 2020 og Connecting Europe-faciliteten (CEF 1) under FFR for 2014-2020 samt under Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og CEF 2 under FFR for 2021-2027.

Figur 1.1 - EU-fællesforetagendernes udvikling

Kilde: Revisionsretten, baseret på Rådets forordninger om oprettelse af fællesforetagenderne.

1.9. Fællesforetagenderne under FFR for 2021-2027 gennemfører deres specifikke forsknings- og innovationsdagsordener inden for transport, energi, sundhed, cirkulære biobaserede industrier, centrale elektronikkomponenter, supercomputere og netsystemer. De blev oprettet ved de rådsforordninger, der er beskrevet nedenfor.

1.10. I november 2021 vedtog Rådet [forordning \(EU\) 2021/2085](#) - "den enkelte basisretsakt" - om oprettelse af ni fællesforetagender til gennemførelse af aktioner under det flerårige forsknings- og innovationsprogram kaldet Horisont Europa. De syv fællesforetagender, der allerede fandtes under Horisont 2020-programmet (SESAR, ECSEL, IMI 2, CH, BCB 2, Shift2Rail og BBI), er videreført under Horisont Europa-programmet som nye juridiske enheder med nye navne og ændrede ansvarsområder. Der blev oprettet to nye fællesforetagender: fællesforetagendet for intelligente net og tjenester (SNS) og fællesforetagendet Global Health EDCTP3. Med henblik på denne beretning reviderede vi disse to fællesforetagender for første gang, efter at de havde opnået finansiell uafhængighed i sidste kvartal af 2023.

1.11. I maj 2021 blev Det Europæiske Kompetencecenter for Cybersikkerhed (ECCC) oprettet særskilt ved [forordning \(EU\) 2021/887](#). Vi reviderer først dette fællesforetagende, når det har opnået finansiell uafhængighed, hvilket forventes at ske i sidste kvartal af 2024.

1.12. I juli 2021 vedtog Rådet en ny oprettelsesforordning - [forordning \(EU\) 2021/1173](#) - for fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC) under FFR for 2021-2027, som forlænger dets levetid til den 31. december 2033. EuroHPC modtager nu betydelig mere finansiering fra Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og CEF med henblik på at udvikle og idriftsætte konkurrencedygtig højtydende databehandling og kvantecomputing samt udvide anvendelsen af supercomputerinfrastruktur inden for europæisk videnskab og industri.

1.13. Endelig trådte [forordningen om europæiske mikrochips](#) i kraft i september 2023, og det samme gjorde [Rådets forordning \(EU\) 2023/1782](#) om ændring af den enkelte basisretsakt, hvorved fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT) blev omdannet til fællesforetagendet for mikrochips. Med sit udvidede ansvarsområde skal fællesforetagendet for mikrochips fremme udviklingen af næste generation af innovative halvlederteknologier og styrke den europæiske mikrochipproduktionskapacitet under "Mikrochips til Europa-initiativet" med midler fra [programmet for et digitalt Europa](#).

Finansieringen af fællesforetagenderne vedrørende forskning og innovation

1.14. Alle medlemmerne af et fællesforetagende bidrager til at finansiere dets forsknings- og innovationsaktiviteter. Kommissionen medfinansierer fællesforetagendets forsknings- og innovationsdagsorden med kontantbidrag fra EU's forsknings- og innovationsprogrammer. De private medlemmer fra industrien og forskningsverdenen skal yde et minimum af "bidrag i naturalier til fællesforetagendets operationelle aktiviteter" (IKOP) og "bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter" (IKAA). For mere detaljerede oplysninger henvises til [tekstboks 1.1](#). I nogle tilfælde bidrager deltagende stater (mht. fællesforetagendet for mikrochips, EuroHPC og ECCC) eller mellemstatslige organisationer (mht. SESAR) også finansielt til fællesforetagendets aktiviteter. Endelig kan juridiske enheder eller lande, der er interesseret i at understøtte fællesforetagendets målsætninger inden for dets specifikke forskningsområder, søge om at blive associerede medlemmer eller bidragende partnere. Det eneste medlem af fællesforetagendet Global Health EDCTP3 ud over EU er en privat sammenslutning af deltagende stater (EDCTP). I de fleste tilfælde finansierer EU og de private medlemmer finansierer fællesforetagendernes administrationsomkostninger med lige store kontantbidrag, men EU (Kommissionen) bærer alle disse omkostninger vedrørende EuroHPC og Global Health EDCTP3.

Tekstboks 1.1

Private medlemmers bidrag i naturalier til fællesforetagendernes operationelle aktiviteter (IKOP)

Som fastsat i fællesforetagendernes oprettelsesforordninger skal alle private medlemmer yde et minimumsbidrag til dækning af omkostningerne til fællesforetagendernes forsknings- og innovationsprojekter. Under Horisont 2020 er IKOP de samlede omkostninger, som private medlemmer har afholdt ved gennemførelsen af et fællesforetagendes forsknings- og innovationsaktioner, med fradrag af bidrag fra fællesforetagendets andre medlemmer (EU-medfinansiering og bidrag fra deltagende stater eller mellemstatslige organisationer) og andre EU-bidrag til dækning af disse omkostninger. Under Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa er IKOP de støtteberettigede omkostninger, som private medlemmer har afholdt i forbindelse med gennemførelsen af indirekte aktioner, med fradrag af bidrag fra fællesforetagendet, bidrag fra de deltagende stater og andre EU-bidrag til dækning af disse omkostninger. Det samlede beløb for attesterede og validerede IKOP opføres i fællesforetagendets årsregnskab.

Private medlemmers bidrag i naturalier til yderligere aktiviteter (IKAA)

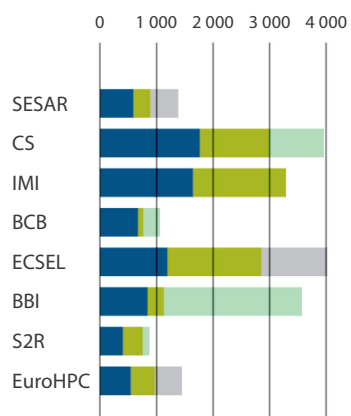
Under Horisont 2020 skal private medlemmer af nogle fællesforetagender (CS, BCB, BBI, S2R) også yde et minimumsbidrag i naturalier til dækning af omkostninger til yderligere aktiviteter, der ligger uden for fællesforetagendets arbejdsplaner og budget, men bidrager til at opfylde dets generelle mål. Under Horisont Europa kan private medlemmer af fællesforetagender oprettet ved basisretsakten bidrage med IKAA. Disse IKAA omfatter ikke støtteberettigede omkostninger til aktiviteter direkte finansieret af disse fællesforetagender, med fradrag af andre EU-bidrag til dækning af de pågældende omkostninger. Et fællesforetagendes private medlemmer skal yde IKAA ud over deres IKOP for at matche EU's bidrag. IKAA-beløbene opføres i fællesforetagendets årlige plan for yderligere aktiviteter. Det samlede beløb for attesterede og validerede IKAA oplyses i bemærkningerne til fællesforetagendets årsregnskab. IKAA er således ikke omfattet af Revisionsrettens revision.

1.15. *Figur 1.2* viser mål for alle medlemsbidrag til fællesforetagenderne under FFR for 2014-2020 og FFR for 2021-2027 som fastsat i de respektive oprettelsesforordninger, herunder i bestemmelserne om omdannelse af KDT til fællesforetagendet for mikrochips. EuroHPC og fællesforetagendet for mikrochips fik de største budgetforøgelse under FFR for 2021-2027.

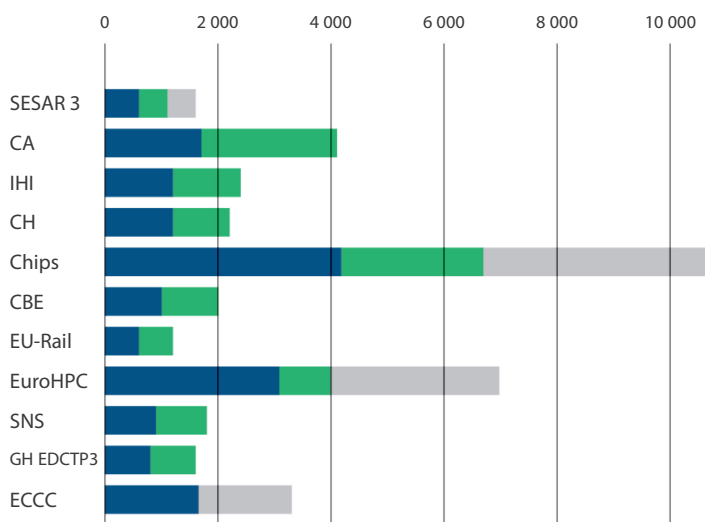
Figur 1.2 - Bidragsmål for medlemmerne af fællesforetagenderne vedrørende forskning og innovation (i millioner euro)

- Maksimalt EU-bidrag: Horisont 2020 + Horisont Europa + Et digitalt Europa + CEF
- Minimumsbidrag fra private medlemmer til fællesforetagendets aktiviteter (IKOP)
- Minimumsbidrag fra private medlemmer til supplerende aktiviteter (IKAA)
- Minimumsbidrag fra private medlemmer til fællesforetagendets aktiviteter (IKOP og IKAA)
- Bidrag fra andre medlemmer

Medlemsbidrag under FFR for 2014-2020

Medlemsbidrag under FFR for 2021-2027

Kilde: Revisionsretten.

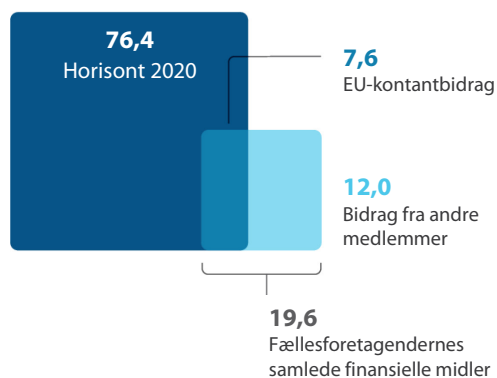
1.16. Som vist i [figur 1.3](#) kommer hovedparten af fællesforetagendernes finansiering under FFR for 2021-2027 fra Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa, som har et samlet budget på i alt 17,0 milliarder euro til at medfinansiere deres forsknings- og innovationsaktiviteter. Fællesforetagenderne kan bruge op til 11,6 milliarder euro (ca. 12 %) af det samlede Horisont Europa-budget på 95,5 milliarder euro. Fra [programmet for et digitalt Europa](#) vil EuroHPC, ECCC og fællesforetagendet for mikrochips modtage 5 milliarder euro - 61,7 % af programmets samlede budget på 8,1 milliard euro - med henblik på at gennemføre store kapacitetsopbygnings-, udrulnings- og investeringsprojekter i forbindelse med strategien for et digitalt indre marked i EU.

1.17. Under FFR for 2014-2020 forventedes fællesforetagendernes EU-finansiering på 7,6 milliarder euro at mobilisere 12,0 milliarder euro (158 %) i bidrag fra private medlemmer, deltagende stater og internationale organisationer, så i alt ca. 19,6 milliarder euro kunne gå til forsknings- og innovationsprojekter (jf. [tabel 2.1](#)). Under FFR for 2021-2027 forventes fællesforetagendernes EU-finansiering på 17,0 milliarder euro at mobilisere 12,0 milliarder euro i bidrag fra private medlemmer, deltagende stater og internationale organisationer, så i alt ca. 37,8 milliarder euro kan gå til forsknings- og innovationsprojekter (jf. [figur 1.3](#)).

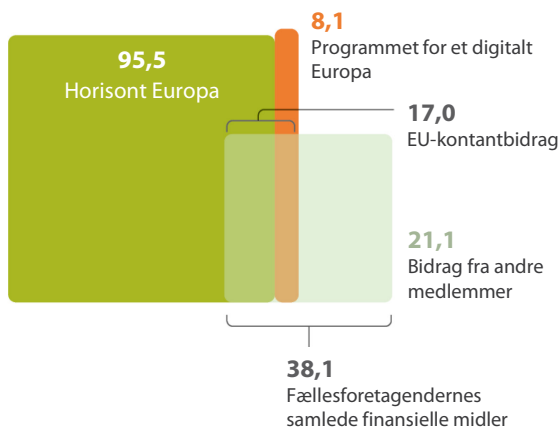
Figur 1.3 - Samlede EU-bidrag og mobiliserede bidrag til fællesforetagenderne

milliarder euro

FFR for 2014-2020

FFR for 2021-2027

Kilde: Revisionsretten.

Forvaltningsmodeller for fællesforetagenderne vedrørende forskning og innovation

1.18. For at sikre et stærkt samarbejde og en stærk koordinering blandt deres medlemmer og med deres interesser har de fleste fællesforetagender en forvaltningsstruktur, som består af en bestyrelse, et videnskabeligt rådgivende organ, en gruppe af repræsentanter for staterne og en gruppe af interesser, der er aktive på det relevante forsknings- og innovationsområde.

1.19. Fællesforetagenderne har stort set samme juridiske struktur, men kan have særlige træk, der sætter dem i stand til at arbejde med forskning og innovation i deres respektive sektorer. De fleste fællesforetagender har en topartsmodel, hvor Kommissionen og private medlemmer (herunder associerede medlemmer) fra industrien og forskningsverdenen er repræsenteret i bestyrelsen og bidrager til aktiviteterne (CA, IHI, CH, CBE, SNS og EU-Rail). Det eneste medlem af fællesforetagendet Global Health EDCTP3's bestyrelse ud over EU er EDCTP-sammenslutningen af deltagende stater. Nogle fællesforetagender har en trepartsmodel, hvor enten de deltagende stater (mht. Chips, EuroHPC og ECCC) eller en ledende mellemstatslig organisation (mht. SESAR), er repræsenteret i bestyrelsen og bidrager til fællesforetagendets aktiviteter.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling

1.20. Aftalen om den internationale termonukleare forsøgsreaktor (ITER-aftalen) trådte i kraft den 24. oktober 2007, hvor også den juridiske oprettelse af Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER (ITER-IO) fandt sted. ITER-IO er ansvarlig for gennemførelsen af ITER-projektet, som fokuserer på anlæggelsen af fusionsfaciliteter ved Cadarache (Frankrig).

1.21. ITER-projektet har deltagelse af syv globale partnere: EU (repræsenteret ved Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom))², USA, Rusland, Japan, Kina, Sydkorea og Indien. EU har påtaget sig en ledende rolle og står for 45,4 % af byggeomkostningerne. De andre ITER-medlemmer afholder ca. 9,1 % hver. Denne omkostningsfordeling vil ændre sig i den operationelle fusionstestfase, hvor Euratom vil afholde 34 % af driftsomkostningerne³. I 2017 blev EU's planlagte udgifter til at opfylde dets forpligtelser vedrørende ITER-aftalen og gennemføre de dermed forbundne aktiviteter frem til 2035 beregnet til i alt 18,2 milliarder euro (i løbende priser)⁴.

1.22. Medlemmerne af ITER-IO bidrager via deres "interne agenturer" hovedsagelig til projektet ved at levere komponenter, udstyr, materialer, bygninger og tjenester direkte til ITER-IO (bidrag i naturalier). De yder dog også finansielle (kontante) bidrag til ITER-IO's budget. ITER-medlemmerne deler ansvaret for fremstillingen af centrale reaktorkomponenter, og fordelingen af fremstillingsopgaver er baseret på de enkelte medlemmers interesser såvel som deres tekniske og industrielle kapacitet⁵.

1.23. Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E) blev i april 2007 oprettet som EU's "interne agentur" for en 35-årig periode. En af dets hovedopgaver er at forvalte EU's bidrag til ITER-projektet. Det koordinerer aktiviteter og gennemfører de nødvendige udbud vedrørende opførelsen af en demonstrationsreaktor for fusionsenergi med tilhørende anlæg. F4E finansieres hovedsagelig af Euratom (ca. 80 %) og af ITER's værtsland, Frankrig (ca. 20 %).

---

² Medlemmerne af Euratom er EU-medlemsstaterne.

³ ITER-dokumenterne "Value estimates for ITER Phases of Construction, Operation, Deactivation and Decommissioning and Form of Party Contributions" og "Cost Sharing for all Phases of the ITER Project".

⁴ Skøn baseret på Kommissionens meddelelse COM(2017) 319 og det relaterede arbejdsdokument SWD(2017) 232, tabel 4.

⁵ ITER.org.

1.24. Kommissionen anslog i 2017, at det vil kræve et samlet Euratombudget på 15 milliarder euro (i løbende priser), hvis F4E skal kunne finansiere den europæiske del af ITER-projektets gennemførelse og de dermed forbundne aktiviteter frem til 2035. ITER's værtsland (Frankrig) og Euratoms andre medlemsstater (herunder Schweiz og - indtil 2020 - Det Forenede Kongerige) skal bidrage med yderligere 3,2 milliarder euro (i løbende priser)⁶.

1.25. I september 2023 blev Det Forenede Kongerige associeret medlem af Euratom, men står uden for Euratoms fusionsprogram, da landet foretrækker at arbejde med sin nationale fusionsstrategi og sit nationale fusionsprogram.

Fællesforetagendernes betalingsbudgetter og menneskelige ressourcer i 2023

1.26. *Figur 1.4* giver et overblik over fællesforetagendernes specifikke forsknings- og innovationsområder samt deres respektive betalingsbudgetter og menneskelige ressourcer i regnskabsårene 2022 og 2023. I 2023 havde fællesforetagenderne under EU's forsknings- og innovationsprogrammer et samlet betalingsbudget på 3,3 milliarder euro (2022: 2,0 milliarder euro). F4E's samlede betalingsbudget beløb sig til 0,6 milliarder euro (2022: 0,8 milliarder euro). 2023-forhøjelsen af betalingsbudgettet for fællesforetagenderne vedrørende forskning og innovation skyldes, at disse fællesforetagender i 2022 begyndte at gennemføre forskningsprogrammerne under FFR for 2021-2027 (Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og CEF 2), at EuroHPC og fællesforetagendet for mikrochips har fået udvidede ansvarsområder, og at budgetterne for SNS og fællesforetagendet Global Health EDCTP3 er medregnet, fordi de opnåede finansiel uafhængighed i 2023.

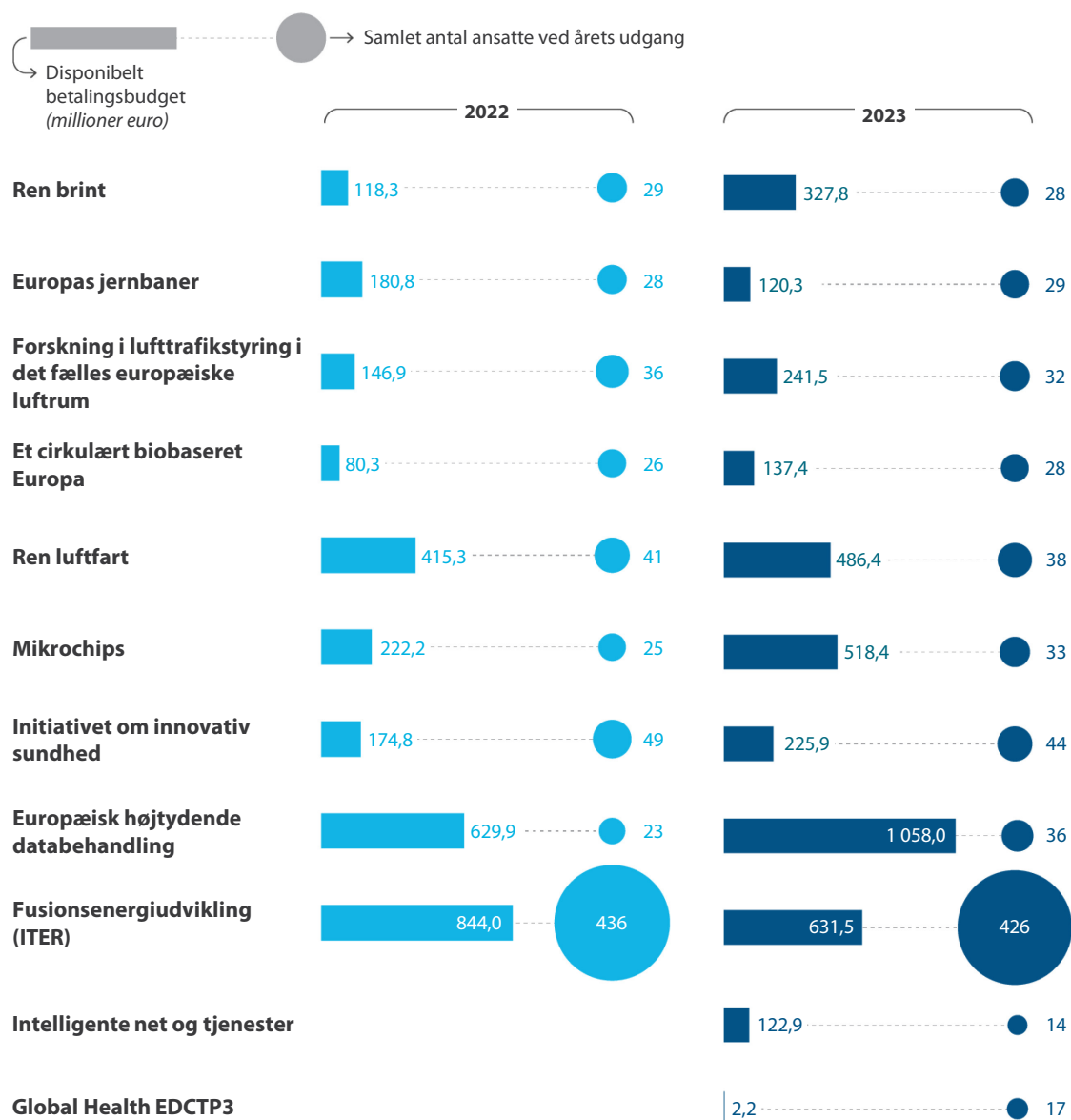
1.27. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagenderne under EU's forsknings- og innovationsprogrammer 299 ansatte (2022: 257 ansatte). Stigningen i antallet af ansatte skyldes, at EuroHPC og fællesforetagendet for mikrochips ansatte mere personale med henblik på at håndtere deres udvidede ansvarsområder og aktiviteter under FFR for 2021-2027, og at de ansatte i SNS og fællesforetagendet Global Health EDCTP3 er medregnet. F4E havde 426 ansatte (2022: 436). Alle disse personaletal omfatter tjenestemænd, midlertidigt ansatte og kontraktansatte samt udstationerede nationale eksperter (jf. *figur 1.4*).

---

⁶ Skøn baseret på Kommissionens meddelelse COM(2017) 319 og det relaterede arbejdsdokument SWD(2017) 232, tabel 4.

Figur 1.4 - Fællesforetagendernes betalingsbudgetter og menneskelige ressourcer (2022 og 2023)

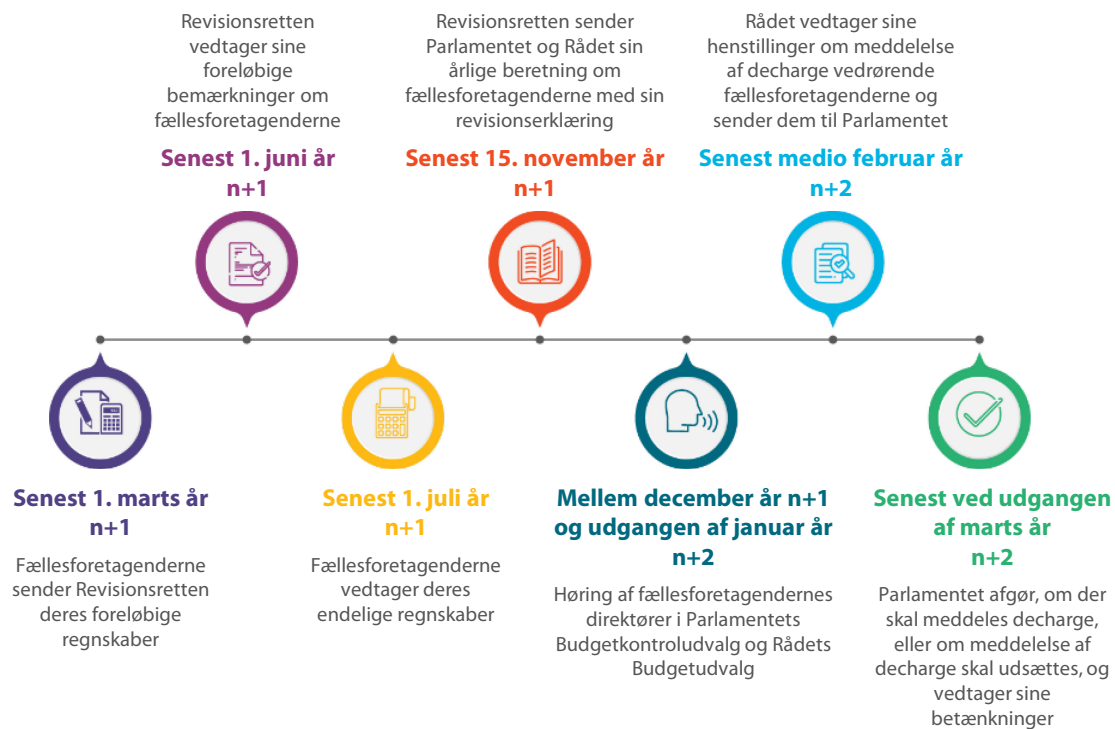

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagenderne.

Budget- og dechargeordninger

1.28. Europa-Parlamentet og Rådet varetager fællesforetagendernes årlige budget- og dechargeprocedurer. Tidsforløbet i dechargeproceduren vises i [figur 1.5](#).

Figur 1.5 - Den årlige dechargeprocedure

Kilde: Revisionsretten.

Vores revision

Vi afgiver en revisionserklæring for hvert fællesforetagende

1.29. I overensstemmelse med artikel 287 i TEUF har vi:

- a) revideret 11 fællesforetagenders årsregnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber.

1.30. På grundlag af resultaterne af vores revision afgiver vi en revisionserklæring for hvert fællesforetagende til Europa-Parlamentet og Rådet om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. Når det er passende og relevant, supplerer vi revisionserklæringerne med bemærkninger (jf. [kapitel 3](#)), der ikke rejser tvivl om erklæringerne.

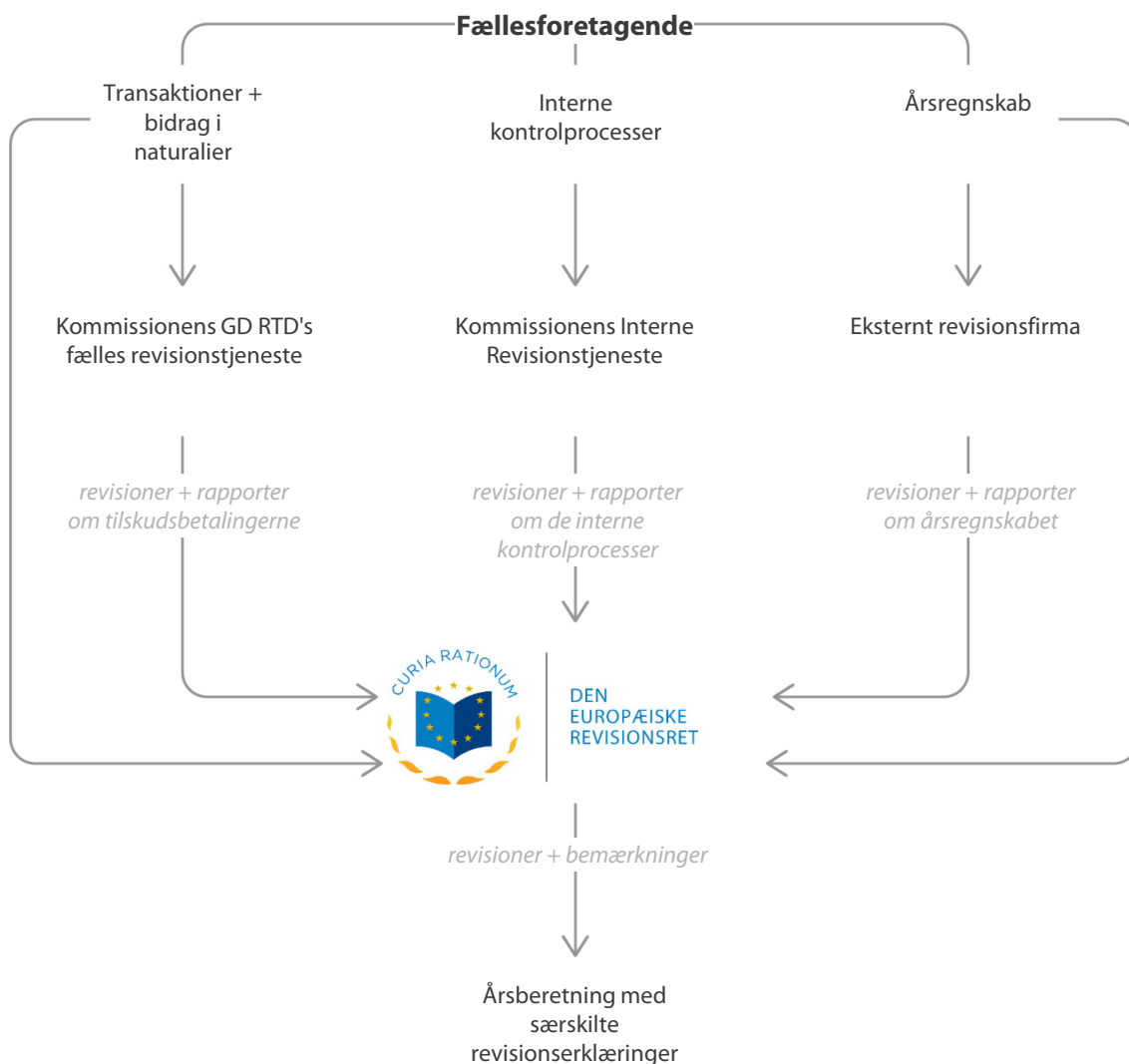
Vi anvender andre uafhængige revisorerers revisionsarbejde

1.31. Artikel 70 og 71 i EU's finansforordning fastsætter, at en uafhængig ekstern revisor skal kontrollere fællesforetagendernes årsregnskaber. Alle fællesforetagenderne outsourcer revisionen af regnskabernes rigtighed til uafhængige eksterne revisionsfirmaer, men alle aspekter af denne revision og de resulterende specifikke revisionsberetninger (herunder revisionserklæringen for hvert fællesforetagende) forbliver under Revisionsrettens fulde ansvar. Vi har efterprøvet kvaliteten af de eksterne revisionsfirmaers arbejde i henhold til internationale revisionsstandarder og opnået tilstrækkelig sikkerhed for, at vi kan bruge det som grundlag for vores revisionserklæringer om rigtigheden af fællesforetagendernes årsregnskaber for 2023.

1.32. Kommissionens fælles revisionstjeneste udfører efterfølgende revisioner af tilfældigt udvalgte mellemliggende og endelige tilskudsbetalinger under Horisont 2020 og Horisont Europa, herunder tilskudsbetalinger fra fællesforetagender, der gennemfører forskningsaktiviteter. I forbindelse med endelige betalinger skal støttemodtagerne have deres årsregnskaber attesteret. Denne attestering har form af en faktuel rapport, som udstedes af en uafhængig revisor eller en offentligt ansat og giver Kommissionen eller et tilskudsydende EU-organ sikkerhed for, at de omkostninger, der er opført i det endelige årsregnskab, er støtteberettigede. Ved udarbejdelsen af vores erklæringer om de underliggende betalingers lovlighed og formelle rigtighed tager vi hensyn til resultaterne af de revisioner, Kommissionens fælles revisionstjeneste har udført. Baseret på regelmæssige risikovurderinger udfører Kommissionens Interne Revisionstjeneste (IAS) desuden revisioner vedrørende effektiviteten

af fællesforetagendernes interne kontrol i forbindelse med centrale administrative procedurer (jf. [figur 1.6](#)).

Figur 1.6 - Revisionsrettens brug af andre uafhængige revisorer arbejde

Kilde: Revisionsretten.

Vores revisionsmetode er baseret på vurdering af centrale risici

1.33. Vores 2023-revision af fællesforetagendernes årsregnskaber og underliggende transaktioner blev udformet, så den tog højde for de centrale risici, vi konstaterede i vores 2023-risikovurdering, som beskrives kort nedenfor.

Risikoen vedrørende regnskabernes rigtighed var lav til mellemhøj

1.34. For alle fællesforetagenderne undtagen F4E blev årsregnskaberne for 2023 udarbejdet under en backofficeordning for regnskabsføring fra 2022. Kvaliteten af

backofficeordningens regnskabsføring blev bekræftet af de eksterne revisionsfirmaers revision vedrørende regnskabernes rigtighed og vores gennemgang af denne revision. Vi vurderede derfor, at risikoen vedrørende regnskabernes rigtighed generelt var lav. Vi vurderede, at risikoen var mellemhøj for SNS og fællesforetagendet Global Health EDCTP3, fordi de fik overført budgetbevillinger og aktiver fra Kommissionen, da de opnåede finansiell uafhængighed.

Risikoen vedrørende indtægternes lovlighed og formelle rigtighed var samlet set lav

1.35. Eftersom fællesforetagendernes indtægter i 2023 hovedsagelig var finansielle bidrag fra Kommissionens forskningsfonde (Horisont Europa og Horisont 2020) og Euratombudgettet, vurderede vi, at risikoen vedrørende indtægternes lovlighed og formelle rigtighed var lav for alle fællesforetagenderne.

Risikoen vedrørende administrationsudgifternes lovlighed og formelle rigtighed var samlet set lav, men på ansættelsesområdet højere for nogle fællesforetagender

1.36. Lønninger og administrationsudgifter er hovedsagelig rutinebetalinger. Lønninger håndteres desuden af Kommissionens Kontor for Forvaltning og Fastsættelse af Individuelle Rettigheder, som vi reviderer i forbindelse med vores specifikke vurderinger af administrationsudgifterne. Vi har ikke konstateret væsentlige fejl vedrørende personaleudgifterne i de seneste år. Risikoen vedrørende ansættelsesprocedurers lovlighed og formelle rigtighed var generelt lav, men vi vurderede, at den var mellemhøj for SNS og fællesforetagendet Global Health EDCTP3, som vi reviderede for første gang, samt for EuroHPC og fællesforetagendet for mikrochips, som på kort tid ansatte mange nye medarbejdere med henblik på at håndtere deres udvidede ansvarsområder og aktiviteter under FFR for 2021-2027.

Risikoen vedrørende aktionsudgifternes lovlighed og formelle rigtighed var samlet set mellemhøj

1.37. Da støttemodtagernes omkostningsanmeldelser normalt er komplekse, og vores tidligere revisioner har afsløret svagheder i den fælles revisionstjenestes efterfølgende revisioner og i attesteringen af årsregnskaber i forbindelse med endelige tilskudsbetalinger, vurderede vi, at risikoen vedrørende fællesforetagendernes mellemliggende og endelige tilskudsbetalinger var mellemhøj.

1.38. Med hensyn til F4E og EuroHPC vurderede vi, at risikoen vedrørende deres kontraktlige aktionsudgifter var mellemhøj på grund af kompleksiteten i deres udbudsprocedurer for kontrakter af høj værdi.

Risikoen vedrørende budgetforvaltningen var lav til mellemhøj

1.39. Vi vurderede, at risikoen vedrørende budgetforvaltningen var mellemhøj for EuroHPC og fællesforetagendet for mikrochips, fordi de skulle gennemføre væsentligt forhøjede aktionsbudgetter på kort tid med forholdsvis begrænsede menneskelige ressourcer. Vi vurderede også, at risikoen var mellemhøj for F4E, fordi der i forbindelse med ITER-projektet kunne forekomme yderligere forsinkelser og omkostningsstigninger som følge af det planlagte nye referencescenario og andre væsentlige faktorer uden for fællesforetagendets kontrol (f.eks. nødvendige reparationer af ITER-projekt-komponenter, konstruktionsændringer og midlertidig indstilling af monteringsarbejdet).

Risikoen vedrørende programgennemførelsen var lav til høj

1.40. Vi vurderede, at risikoen var høj for EuroHPC, fordi dets ordninger for tilskudsfinansiering ikke giver de private medlemmer mulighed for at opfylde deres minimumsbidragsmål under Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa. Vi vurderede også, at risikoen var høj for CBE, fordi dets private medlemmer i høj grad opfylder deres bidragsmål med bidrag til supplerende aktiviteter. For alle de andre fællesforetagender vurderede vi, at risikoen var lav.

Vi rapporterer formodet svig til de relevante EU-organer

1.41. Vi samarbejder med Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) om spørgsmål vedrørende formodet svig og anden ulovlig aktivitet, der skader EU's finansielle interesser, og med Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) om spørgsmål vedrørende formodede lovovertrædelser, der skader EU's finansielle interesser. Vi underretter OLAF eller EPPO om enhver mistanke om svig, som opstår i løbet af vores revisionsarbejde, selv om vores revisioner ikke er specifikt udformet med henblik på at konstatere svig. For regnskabsåret 2023 anmeldte vi én sag til OLAF.

Vores revisionstilgang vedrørende tilskudsbetalinger

1.42. I forbindelse med vores undersøgelse af tilskudsbetalinger fra de ti fællesforetagender, der gennemførte forsknings- og innovationsprojekter, supplerede vi den sikkerhed, vi kunne opnå fra den fælles revisionstjenestes efterfølgende revisioner, ved selv at foretage detaljeret revision hos støttemodtagerne (direkte substans-test) af en stikprøve på

30 tilskudsbetalingstransaktioner. Disse transaktioner blev udvalgt tilfældigt (efter pengeenhedsstikprøvemethoden) fra en population bestående af alle de mellemliggende og endelige tilskudsbetalinger, der var foretaget af fællesforetagenderne i 2023. Populationen bestod hovedsagelig af betalinger vedrørende Horisont 2020-aktiviteter, da mellemliggende betalinger under Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa ikke forventes afholdt før 2024.

1.43. For hvert fællesforetagende baserede vi vores erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de underliggende tilskudsbetalinger på en særskilt vurdering af følgende aspekter:

- a) fællesforetagendets individuelle fejlfrekvens ifølge resultaterne af den fælles revisionstjenestes efterfølgende revision af tilskudsbetalingerne vedrørende Horisont 2020, idet vi vurderede, om beregningerne af den repræsentative fejlfrekvens og restfejlfrekvensen var korrekte og fuldstændige
- b) vores beregning af den samlede fejlfrekvens baseret på resultaterne af vores substanstest af tilskudsbetalinger på tværs af fællesforetagenderne
- c) revisionsresultaterne vedrørende de af fællesforetagendets transaktioner, der var omfattet af vores substanstest.

1.44. Med Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa under FFR for 2021-2027 er der kommet flere væsentlige ændringer af fællesforetagendernes ramme for intern kontrol. F.eks. angiver Kommissionen i sin [kontrolstrategi vedrørende Horisont Europa](#), at den fælles revisionstjeneste kun vil udføre efterfølgende revision af en repræsentativ stikprøve af udgifter på tværs af programmet som helhed og ikke længere vil udføre specifikke repræsentative efterfølgende revisioner på vegne af individuelle Horisont Europa-interessenter såsom fællesforetagenderne. Under denne nye ordning kan fællesforetagenderne kun anmode om risikobaserede efterfølgende revisioner vedrørende støttemodtagere og projekter, hvor der klart er identificeret høj risiko. Kommissionen (DG CONNECT med bistand fra Det Europæiske Forvaltningsorgan for Sundhed og Det Digitale Område) har planer om at anvende en tilsvarende kontrolstrategi vedrørende tilskudsbetalinger under programmet for et digitalt Europa.

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Kapitel 2

Oversigt over resultaterne af revisionen

Indledning

2.1. Dette kapitel giver en oversigt over resultaterne af vores årlige revision af fællesforetagenderne for regnskabsåret 2023, herunder vores analyse af deres system til risikobaseret kontrol vedrørende tilskudsgennemførelse, samt over resultaterne af andet tværgående revisionsarbejde vedrørende fællesforetagenderne i løbet af året. Vi anbefaler på grundlag af vores revisionsarbejde, at fællesforetagenderne træffer forskellige foranstaltninger.

Revisionserklæringer for fællesforetagenderne

Erklæringer om regnskabernes rigtighed

2.2. Vi afgiver for alle 11 fællesforetagender revisionserklæringer uden forbehold om regnskabernes rigtighed. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendernes regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af deres finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af deres transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med deres finansforordninger og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt, og som er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Supplerende oplysninger om F4E's årsregnskab

2.3. Vi gør opmærksom på følgende forhold, der oplyses i F4E's årsregnskab for 2023:

- F4E har beregnet de anslåede samlede omkostninger vedrørende opfyldelsen af dets leveringsforpligtelser med hensyn til ITER-projektet (overslaget over omkostningerne ved afslutningen) til 21,2 milliarder euro (i 2023-priser) baseret på milepæle og omkostningsantagelser fra 2016. Derfor skal dette overslag måske revideres betydeligt, når ITER-Rådet har godkendt ITER-projektets nye referencescenario og krav.
- F4E's nye direktør - der blev udnævnt i maj 2023 - blev af bestyrelsen anmodet om at omorganisere fællesforetagendets struktur for at gøre det mere effektivt og bedre i stand til at opfylde sine mål, herunder de mål, der vedrører det fremtidige ITER-referencescenario.
- F4E's aktiviteter påvirkes af en væsentlig og langvarig inflationseffekt forårsaget af forsyningskædeproblemer udløst af covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Fællesforetagendet har anslået, at den samlede effekt på overslaget over omkostningerne ved afslutningen vil beløbe sig til 258 millioner euro (i 2008-priser).

Supplerende oplysninger om EuroHPC's årsregnskab

2.4. Vi gør opmærksom på, at EuroHPC ændrede den regnskabsmæssige behandling af modtagne kontantbidrag, hvilket medførte en genberegning af sammenligningstallene for det foregående år, samt at fællesforetagendet analyserede sin eksponering vedrørende en

væsentlig leverandørs finansielle situation og har anslået den potentielle finansielle effekt til 88 millioner euro.

Supplerende oplysninger om SNS' og fællesforetagendet Global Health EDCTP3's årsregnskaber

2.5. Vi gør opmærksom på, at Europa-Kommissionen var ansvarlig for disse fællesforetagenders oprettelse og indledende drift, indtil de opnåede finansiell uafhængighed i fjerde kvartal af 2023.

Andre forhold vedrørende CA's årsregnskab

2.6. Vi gør opmærksom på, at CA implementerer et nyt budget-, regnskabs- og finanssystem (SUMMA) som led i et pilotprojekt for Europa-Kommissionen vedrørende udvikling og test af dette system.

Erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

2.7. Ligesom de to seneste år afgiver vi revisionserklæringer uden forbehold om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for årsregnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023. Det er vores opfattelse, at indtægtstransaktionerne i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

2.8. Ligesom de to seneste år afgiver vi revisionserklæringer uden forbehold om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for årsregnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023. Det er vores opfattelse, at betalingstransaktionerne i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Der er behov for forbedringer på adskillige områder

2.9. Uden at drage vores erklæringer i tvivl har vi fremsat bemærkninger for at fremhæve behov for forbedringer vedrørende programgennemførelsen og menneskelige ressourcer samt forvaltnings- og kontrolsystemet i forbindelse med betalinger. Disse bemærkninger, hvis fulde ordlyd kan findes i [kapitel 3](#), er sammenfattet nedenfor.

Svagheder i gennemførelsen af fællesforetagernes forsknings- og innovationsprogrammer

Nogle fællesforetagender når ikke deres bidragsmål inden fristen for Horisont 2020

2.10. Under Horisont 2020 (FFR for 2014-2020) er det fællesforetagendernes oprettelsesforordninger, der fastsætter de bidragsmål, som de enkelte medlemskategorier (EU, private medlemmer, deltagende stater og internationale organisationer) skal nå vedrørende fællesforetagendernes forsknings- og innovationsaktiviteter under programmet. Disse mål er vist i [tabel 2.1](#).

2.11. Det fremgår af [tabel 2.1](#), at der ved udgangen af 2023 (programmets tiende år) var stor forskel på, i hvor høj grad fællesforetagenderne havde nået de bidragsmål for deres medlemmer, der er fastsat i deres respektive oprettelsesforordninger. CA, CH og EU-Rail havde nået over 100 % af deres bidragsmål, hovedsagelig fordi deres private medlemmer også bidrog til supplerende aktiviteter uden for fællesforetagendernes arbejdsprogrammer vedrørende forskning (IKAA). Andre fællesforetagender havde nået deres bidragsmål i lavere grad og forklarede dette med, at arten af deres forskningsområder kræver langvarige forskningsprojekter (IHI og EuroHPC), at de globale konsortier, der gennemfører projekter, er meget store (IHI), at private partnere har utilstrækkelige muligheder for at bidrage (EuroHPC), eller at deltagende stater først bogfører og rapporterer deres omkostninger efter afslutningen af de projekter, som de støtter (fællesforetagendet for mikrochips).

Tabel 2.1 - FFR for 2014-2020: Samlede medlemsbidrag (i millioner euro)

Bidragsmål for medlemmer (som fastsat i oprettelsesforordninger og afgørelser)				Fællesforetagender under Horisont 2020	Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)						
EU-kontantbidrag (a)	Andre medlemmers IKOP og kontantbidrag (1) (b)	Andre medlemmers IKAA (2) (c)	I alt (d) = (a)+(b)+(c)		EU-kontantbidrag (e)	Andre medlemmers validerede IKOP og kontantbidrag (1) (f)	Andre medlemmers rapporterede, men ikke validerede IKOP (1) (g)	IKAA (h)	I alt (i) = (e)+(f)+(g)+(h)	Opfyldelsesgrad (j) = (i) / (d)	
585,0	790,5	Ikke relevant	1 375,5	SESAR	563,0	538,9	105,1	Ikke relevant	1 207,0	88 %	
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	CS 2 - CA	1 713,5	859,8	244,3	1 407,7	4 225,3	107 %	
1 638,0	1 638,0	Ikke relevant	3 276,0	IMI 2 - IHI	1 125,0	1 111,6	182,3	Ikke relevant	2 418,9	74 %	
665,0	95,0	285,0	1 045,0	BCB 2 - CH	634,4	87,0	47,7	1 039,1	1 808,2	173 %	
1 185,0	2 827,5	Ikke relevant	4 012,5	ECSEL - Chips	1 172,5	1 624,1	1 052,0	Ikke relevant	3 848,6	96 %	
835,0	285,5	2 444,5	3 565,0	BBI - CBE (4)	783,3	114,1	58,6	2 150,6	3 106,6	87 %	
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R - EU-RAIL	395,7	328,4	44,7	266,8	1 035,6	119 %	
536,0	908,0	Ikke relevant	1 444,0	EuroHPC (3)	445,0	129,6	70,3	Ikke relevant	644,9	45 %	
7 597,0	8 123,1	3 814,8	19 534,8	I alt	6 832,4	4 793,5	1 805,0	4 864,2	18 295,0	94 %	

(1) Omfatter IKOP og kontantbidrag fra deltagende stater (Chips, EuroHPC) og internationale organisationer (SESAR).

(2) Bidrag i naturalier til yderligere aktiviteter uden for fællesforetagendernes arbejdsplan.

(3) For EuroHPC's vedkommende omfatter EU-bidraget 100 millioner euro fra CEF.

(4) For CBE's vedkommende er målene for EU's og de private medlemmers kontantbidrag nedsat med 140 millioner euro. Målene for de private medlemmers bidrag i naturalier er taget fra fællesforetagendets årlige arbejdsprogrammer.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagenderne.

2.12. *Tabel 2.2* viser fællesforetagendernes medlemmers retlige forpligtelser angivet som værdien af de underskrevne Horisont 2020-tilkudsaftaler eller -kontrakter, som udgør grundlaget for medlemmernes bidrag til fællesforetagendernes operationelle aktiviteter.

Tabel 2.2 - FFR for 2014-2020: Tilsagn om medlemsbidrag til operationelle omkostninger (i millioner euro)

Medlemsbidrag til operationelle omkostninger (som fastsat i oprettelsesforordninger og afgørelser)				Fællesforetagender under Horisont 2020	Underskrevne tilkudsaftaler og kontrakter (pr. 31.12.2023)					
Maksimalt EU-kontantbidrag	Andre medlemmers minimum af IKOP og kontantbidrag (1)	I alt	Tilsagn om EU-medfinansiering		%	Andre medlemmers IKOP og kontantbidrag (forpligtet) (1)	%	I alt	Program-gennemførelsesgrad	
555,8	747,0	1 302,8	555,8	100 %	613,3	82 %	1 169,1	90 %		
1 716,0	1 189,6	2 905,6	1 716,0	100 %	1 073,6	90 %	2 789,6	96 %		
1 595,4	1 595,4	3 190,8	1 452,1	91 %	1 499,4	94 %	2 951,5	93 %		
646,0	76,0	722,0	646,0	100 %	159,1	209 %	805,1	112 %		
1 169,7	2 787,5	3 957,2	1 169,7	100 %	2 650,7	95 %	3 820,4	97 %		
816,1	266,6	1 082,7	815,8	100 %	258,4	97 %	1 074,2	99 %		
384,5	336,5	721,0	384,5	100 %	360,1	107 %	744,6	103 %		
526,0	896,0	1 422,0	525,6	100 %	556,7	62 %	1 082,3	76 %		
7 409,5	7 894,6	15 304,0	7 265,5	98 %	7 171,3	91 %	14 436,8	94 %		

(1) Omfatter IKOP og kontantbidrag fra deltagende stater (Chips, EuroHPC) og internationale organisationer (SESAR).

(2) Mål for IKOP-bidrag som fastsat i fællesforetagendets årlige arbejdsplaner plus det reducerede kontantbidrag til operationelle aktiviteter.

(3) De deltagende stater finansierer den del, der ikke dækkes af EU, og de private medlemmer bidrager ud over tilkudsaktionernes maksimale støtteberettigede omkostninger.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagenderne.

2.13. Et af SESAR's medlemmer er den internationale organisation Eurocontrol, som kun havde indgået forpligtelser svarende til 70 % af sit bidragsmål. Fællesforetagendet havde derfor ikke alle de planlagte bidrag til rådighed, så det kunne sikre fuld gennemførelse af sin del af Horisont 2020-programmet.

2.14. I 2023 forhøjede CBE sit mål for private medlemmers IKAA-bidrag til 2 444,5 millioner euro som del af deres samlede mål på 2 730 millioner euro. Da IKAA ydes til aktiviteter uden for fællesforetagendets arbejdsprogram vedrørende forskning, udgør det høje IKAA-mål en trussel mod fællesforetagendets samlede Horisont 2020-gennemførelse.

2.15. Ved udgangen af 2023 havde EuroHPC's private medlemmer kun rapporteret bidrag i naturalier på 14,9 millioner euro til Horisont 2020-projekter - langt under det minimumsmål på 420 millioner euro, som de skal nå inden programmets afslutning. Som bemærket i vores 2022-årsberetning om fællesforetagenderne (punkt 3.9.17) sikrede EuroHPC's ordninger for finansiering af sine tilskudsforanstaltninger ikke det bidrag i naturalier fra private medlemmer, som dets oprettelsesforordning fastsætter vedrørende Horisont 2020-programmet. Det betydelige fald i andre EuroHPC-medlemmers (private medlemmers og internationale organisationers) bidrag i naturalier til de operationelle aktiviteter udgør en trussel mod dets samlede gennemførelse af sin del af Horisont 2020-programmet.

EuroHPC når måske ikke bidragsmålene for sine private medlemmer inden fristen for Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa

2.16. Under den nye EuroHPC-forordning for FFR-perioden 2021-2027 er de private medlemmers bidragsmål forhøjet til mere end det dobbelte af målet under den foregående FFR (fra 420 millioner euro til 900 millioner euro). Som bemærket i vores 2022-årsberetning om fællesforetagenderne (punkt 3.9.19) er der en høj risiko for, at fællesforetagendet ikke når det betydelig højere bidragsmål for sine private medlemmer, hvis dets finansieringsordninger forbliver uændrede under programmerne for 2021-2027. Dette udgør en trussel mod dets opfyldelse af sine overordnede program mål for 2021-2027.

Foranstaltning 1

For at sikre, at det kan nå bidragsmålet for sine private medlemmer vedrørende programmerne for 2021-2027 (Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa) bør EuroHPC støtte Kommissionens revurdering af det aktuelle mål.

Frist for gennemførelse: medio 2025.

Fællesforetagenderne har i gennemsnit nået 16 % af bidragsmålene for deres medlemmer vedrørende programmerne under FFR for 2021-2027

2.17. Det fremgår af [tabel 2.3](#), at fællesforetagenderne ved udgangen af 2023 (tredje år i FFR for 2021-2027) havde nået ca. 16 % af bidragsmålene for deres medlemmer vedrørende de nye innovations- og forskningsprogrammer (Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og CEF 2). De nye oprettelsesforordninger gør det muligt at nå bidragsmålene for private medlemmer ved hjælp af IKOP og/eller IKAA.

Tabel 2.3 - Medlemsbidrag vedrørende Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og CEF 2 (i millioner euro)

Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordninger og afgørelser)				Fællesforetagender under Horisont Europa og Et digitalt Europa	Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)							
EU- kontantbidrag	Private medlemmers bidrag (1)	Andre medlemmers bidrag (2)	I alt		Validerede EU- kontantbidrag	Ikke validerede EU- kontantbidrag	Private medlemmers validerede bidrag	Private medlemmers rapporterede, men ikke validerede bidrag	Andre medlemmers validerede bidrag	Andre medlemmers rapporterede, men ikke validerede bidrag	I alt	Opfyldelsesgrad
600,0	500,0	500,0	1 600,0	SESAR 3	157,2	2,0	7,7	55,5	13,0	14,9	250,3	16 %
1 700,0	2 400,0	Ikke relevant	4 100,0	CA	376,7	176,9	3,8	507,8	Ikke relevant	Ikke relevant	1 065,2	26 %
1 200,0	1 200,0	Ikke relevant	2 400,0	IHI	72,9	9,9	2,8	14,4	Ikke relevant	Ikke relevant	100,0	4 %
1 200,0	1 000,0	Ikke relevant	2 200,0	CH	277,8	61,1	685,3	247,2	Ikke relevant	Ikke relevant	1 271,4	58 %
4 175,0	2 537,4	4 112,7	10 825,1	Chips	241,8	278,7	1,5	76,0	81,9	Ikke relevant	679,9	6 %
1 000,0	1 000,0	Ikke relevant	2 000,0	CBE	80,2	7,4	1,7	65,2	Ikke relevant	Ikke relevant	154,5	8 %
600,0	600,0	Ikke relevant	1 200,0	EU-Rail	178,6	8,9	75,8	70,3	Ikke relevant	Ikke relevant	333,6	28 %
3 081,3	900,0	2 989,3	6 970,6	EuroHPC 2	100,7	657,0	0,0	0,8	36,6	101,9	897,0	13 %
900,0	900,0	Ikke relevant	1 800,0	SNS	288,9	14,6	0,7	219,9	Ikke relevant	Ikke relevant	524,1	29 %
800,0	800,0	Ikke relevant	1 600,0	GH	48,9	1,2	Ikke relevant	152,8	Ikke relevant	Ikke relevant	202,9	13 %
15 256,3	11 837,4	7 602,0	34 695,8	I alt	1 823,6	1 217,7	779,3	1 409,8	131,5	116,8	5 478,8	16 %

(1) Omfatter IKOP, IKAA og kontantbidrag fra private medlemmer.

(2) Omfatter kontantbidrag fra deltagende stater (Chips, EuroHPC 2) og internationale organisationer (SESAR 3).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagenderne.

Fællesforetagenderne havde svært ved at gennemføre deres aktionsbudgetter for 2023

2.18. Ca. 95 % af fællesforetagendernes betalingsbudgetter består af tilskudsbetalinger til støttemodtagere (aktionsbudgetter). Flere fællesforetagender har angivet, at gennemførelsen af deres aktionsbudgetter var lav i 2023 (under 70 %), hovedsagelig fordi aktiviteterne under Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa kom langsommere i gang end forventet (CA, Chips, EuroHPC). Fællesforetagendet for mikrochips forklarede endvidere, at situationen blev forværret af dets forsinkede omdannelse fra KDT i september 2023, som også indebar en betydelig forhøjelse af dets aktionsbudget for 2023. I fællesforetagendet for mikrochips, EuroHPC og EU-Rail blev gennemførelsen af aktionsbudgetterne for Horisont 2020 desuden påvirket af forsinkelser vedrørende afslutningen af Horisont 2020-aktiviteter.

2.19. F4E's planlagte operationelle aktiviteter i 2023 blev påvirket af væsentlige eksterne faktorer og forsinkelser i den langvarige proces med at ajourføre referencescenariet fra 2016. Dette førte til en betydelig stigning i de uudnyttede forpligtelsesbevillinger, der skal genopføres på fremtidige budgetter.

Flere fællesforetagender havde en lav gennemførelse af deres administrationsbudgetter i 2023

2.20. Ca. 3-11 % af fællesforetagendernes 2023-budgetter bestod af udgifter til lønninger og andre driftsomkostninger (administrationsbudgetter). I flere fællesforetagender var gennemførelsen lav (under 75 %), fordi de foretog betydelige fremførsler vedrørende lønudgifter (EuroHPC, CBE) og/eller tjenesteydelseskontrakter, der enten blev indgået sent eller blev suspenderet sidst på året og derfor ikke førte til fakturering (SESAR, CH, CBE, EuroHPC).

Flere fællesforetagender akkumulerede uudnyttede finansielle EU-bidrag i væsentligt omfang

2.21. Trods den lave gennemførelse af deres aktionsbudgetter for 2023 (19 % til 51 %) anmodede CA, fællesforetagendet for mikrochips og EuroHPC i 2023 om yderligere finansielle EU-bidrag, som lå væsentlig ud over det, der krævedes vedrørende årets planlagte betalinger. Fællesforetagenderne akkumulerede overskud på i alt ca. 1,5 milliarder euro, der således ikke var til rådighed til at finansiere andre EU-aktiviteter i 2023. Denne praksis indikerer mangler i disse fællesforetagenders likviditetsplanlægning.

Foranstaltning 2

CA, fællesforetagendet for mikrochips og EuroHPC bør, for det første, udvikle korrektionsmekanismer med henblik på at nedbringe deres kontantoverskud til et rimeligt niveau og, for det andet, i samarbejde med Kommissionen tilpasse deres anmodninger om kontantbidrag for hvert regnskabsår til deres anslåede udgiftsbehov.

Frist for gennemførelse: inden udgangen af 2025.

Vedvarende systemiske fejl vedrørende personaleomkostninger og udstyr i tilskudsbetalinger

2.22. Ligesom tidligere år viste vores 2023-revision af en stikprøve af Horisont 2020-tilskudsbetalinger hos støttemodtagerne, at der var vedvarende systemiske fejl, hovedsagelig vedrørende de anmeldte omkostninger til personale og udstyr. Populationen af mellemliggende betalinger vedrørende Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa var for lille til, at betalinger herfra blev udtaget til vores 2023-stikprøve. De mest almindelige fejl, vi konstaterede i tilskudsbetalingerne, var:

- at timesatser var anvendt ukorrekt
- at der var anmeldt ikkestøtteberettigede bonusser

- o at reglen om dobbelt loft var overtrådt
- o at der var medregnet timer arbejdet uden for rapporteringsperioden, i ferieperioder eller af personale, der udelukkende var tilknyttet andre projekter
- o at der var anmeldt ikkestøtteberettigede omkostninger vedrørende udstyr (f.eks. ikkestøtteberettigede renter på lån)
- o at der var anmeldt fradragsberettiget moms.

2.23. Vores ekstrapolering af de konstaterede fejl i alle fællesforetagenderne giver en gennemsnitlig fejlforekomst lige under væsentlighedstærsklen på 2 % i 2023-tilskudsudgifterne (mellemliggende og endelige betalinger samt afregninger). De restfejlfrekvenser, som Kommissionens fælles revisionstjeneste har beregnet ud fra resultaterne af sine efterfølgende revisioner vedrørende de enkelte fællesforetagender, ligger også under væsentlighedstærsklen.

EuroHPC opfyldte ikke sit rekrutteringsmål, og vi konstaterede svagheder i dets ansættelsesprocedurer

2.24. EuroHPC's personaleantal under FFR for 2021-2027 er fastsat i de finansieringsoversigter, der indgår i Kommissionens forslag til en ny oprettelsesforordning, [COM\(2020\) 569](#). Med henblik på forvaltningen af ca. 7 milliarder euro under FFR'en fik fællesforetagendet tildelt 39 nye stillinger, som skulle besættes inden udgangen af 2023. Det fik imidlertid kun ansat 21 nye medarbejdere, så det nåede op på i alt 36. Ifølge fællesforetagendet havde det meget svært ved at opfylde rekrutteringsmålet, fordi det kun havde få administrative medarbejdere, og fordi det var en udfordring at ansætte sjældne, specialiserede eksperter.

2.25. I forbindelse med de ansættelsesprocedurer, som vi reviderede, konstaterede vi desuden, at udvælgelseskomitéerne ikke udvalgte alle de ansøgere, der opfyldte de nødvendige kvalifikationer og erfaringer, men kun dem, der ifølge komitéerne passede bedst til den ønskede profil. Vi konstaterede navnlig, at udvælgelseskomitéerne ikke på forhånd havde vedtaget at anvende et pointskema, der klart vægtede de afgørende kriterier, og heller ikke i tilstrækkelig grad dokumenterede den underliggende beslutningsproces. Dette gjorde procedurerne mindre gennemsigtige og indebar en risiko for overtrædelse af det generelle princip om ligebehandling af ansøgere.

Foranstaltning 3

EuroHPC bør gøre brug af sine nye ansatte til at opfylde sit rekrutteringsmål inden udgangen af 2024. Med henblik på at øge gennemsigtigheden i sine ansættelsesprocedurer og underbygge beslutningstagningen i sine udvælgelseskomitéer bør EuroHPC anvende et forud fastlagt pointskema i forhåndsudvælgelsesfasen, hvilket er praksis i andre fællesforetagender og EU-organer.

Frist for gennemførelse: inden udgangen af 2024.

Der var mangler i F4E's risikovurderingsordninger samt i dets planlægning, overvågning og rapportering vedrørende ressourcer

2.26. Siden 2019 har F4E anvendt eksterne tjenesteydere i næsten samme omfang som vedtægtsomfattet personale. Vedrørende 2023 fremsætter vi ligesom i vores årsberetninger om fællesforetagenderne for 2019 (punkt 3.9.19) og 2021 (punkt 2.58-2.55) bemærkninger om F4E's fortsatte store afhængighed af eksterne tjenesteydere og de dermed forbundne risici. Vi konstaterede, at fællesforetagendet i 2023 havde undladt i sit risikoregister at angive adskillige væsentlige risici knyttet til den omfattende anvendelse af eksterne tjenesteydere over længere tid, f.eks. risikoen for øget afhængighed af kontrahenter og risikoen for lavere effektivitet i arbejdsstyrken som følge af decentraliseret forvaltning. Den manglende registrering af disse risici i risikoregistret kan betyde, at fællesforetagendets system for intern kontrol ikke omfatter passende afbødende foranstaltninger.

2.27. I 2023 foretog Kommissionens Interne Revisionstjeneste en revision vedrørende F4E's forvaltning af menneskelige ressourcer og etiske forhold og rapporterede, at fællesforetagendet endnu ikke havde etableret en central koordinerings- og forvaltningsfunktion vedrørende eksterne tjenesteydere og heller ikke havde fastlagt en metode til vurdering af sine samlede behov for menneskelige ressourcer. Fællesforetagendets beslutninger om at anvende eksterne tjenesteydere var således snarere baseret på det disponible budget end på en nøjagtig vurdering af arbejdsbyrden og de krævede kvalifikationer og kompetencer.

Foranstaltning 4

F4E bør etablere en central koordinerings- og forvaltningsfunktion vedrørende eksterne tjenesteydere og fastlægge en fyldestgørende metode til regelmæssig vurdering af sine samlede behov for menneskelige ressourcer (vedtægtsomfattet personale og eksterne tjenesteydere) baseret på arbejdsbyrden og de krævede kvalifikationer. Fællesforetagendet bør desuden i sit risikoregister angive de væsentligste risici knyttet til dets omfattende anvendelse af eksterne tjenesteydere over længere tid.

Frist for gennemførelse: inden udgangen af 2025.

F4E's ramme for intern kontrol mangler en integreret risikostyringsproces

2.28. Fællesforetagendets interne revisionsfunktion kunne ikke fremlægge tilfredsstillende dokumentation for, at den regelmæssigt anvender risikostyringsoplysninger ved planlægningen af sine interne revisionsaktiviteter. Endvidere omfatter fællesforetagendets ramme for intern kontrol endnu ikke en integreret risikostyringsproces som krævet i [Kommissionens principbaserede ramme for intern kontrol](#). Denne mangel kan gøre det svært for fællesforetagendet at styre sine risici effektivt og opfylde sine strategiske mål.

Foranstaltning 5

Med henblik på at styre sine risici effektivt bør F4E indføre en integreret risikostyringsproces i sin ramme for intern kontrol.

Frist for gennemførelse: medio 2025.

Utilstrækkelig vejledning til SNS og fællesforetagendet Global Health EDCTP3 om deres første årsregnskaber

2.29. Når nye fællesforetagender oprettes, er Kommissionen ansvarlig for deres etablering og indledende drift, indtil de kan forvalte deres egne budgetter. De internationale regnskabsstandarder for den offentlige sektor indeholder ingen retningslinjer vedrørende årsregnskaberne for sådanne enheders første år med operationel kapacitet. De nye fællesforetagender SNS og fællesforetagendet Global Health EDCTP3 havde derfor udfordringer med hensyn til at udarbejde deres første årsregnskaber i 2023 på grundlag af de oplysninger, som de havde modtaget fra Kommissionen i forbindelse med deres opnåelse af finansiell uafhængighed. Det var navnlig svært at skelne mellem de finansielle ressourcer, der blev forvaltet af Kommissionen, og dem, der blev forvaltet af fællesforetagenderne, efter at de havde opnået finansiell uafhængighed.

Foranstaltning 6

Der bør udvikles regnskabsmæssige retningslinjer, som præciserer reglerne for udarbejdelse af et nyt fællesforetagendes første årsregnskab. Disse retningslinjer bør angive, hvordan der skal skelnes mellem de finansielle ressourcer, der er blevet forvaltet af Kommissionen, og dem, der er blevet forvaltet af fællesforetagendet, efter at det har opnået finansiell uafhængighed.

Frist for gennemførelse: medio 2025.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger og anbefalede foranstaltninger

2.30. I dette kapitel giver vi en oversigt over fællesforetagendernes opfølgning på vores bemærkninger fra tidligere år - nærmere beskrevet i tabellerne i **kapitel 3** - og på de foranstaltninger, vi anbefalede i kapitel 2 i vores 2021- og 2022-årsberetninger om fællesforetagenderne.

Fællesforetagenderne har fulgt op på tidligere års bemærkninger i de fleste henseender

2.31. Fællesforetagenderne har truffet korrigerende foranstaltninger som reaktion på bemærkningerne i vores særlige årsberetninger for tidligere år. Nærmere oplysninger kan findes i bilagene til kapitel 3.

2.32. I **tekstboks 2.1** forklares de forskellige opfølgingsstatusser, der anvendes i denne beretning, og der gives eksempler på de typiske situationer, som de gælder for.

Tekstboks 2.1

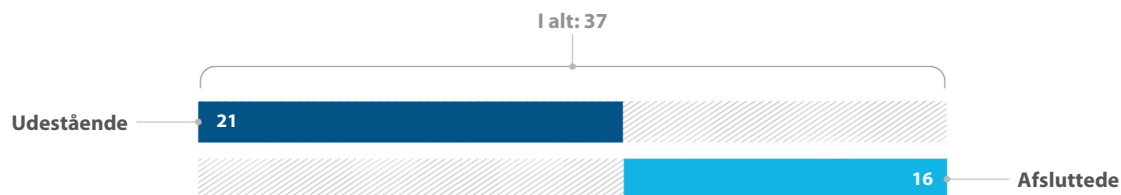
Forklaringer på de opfølgingsstatusser, der anvendes i kapitel 3

Afsluttet: Der er dokumentation for, at fællesforetagendet eller en anden enhed har truffet korrigerende foranstaltninger vedrørende bemærkningen, eller at bemærkningen ikke længere er relevant. F.eks. kan den kontrakt, der gav anledning til bemærkningen, være udløbet eller en ændring af omstændighederne have medført, at det ikke er rentabelt at korrigere problemet.

Udestående: Der er ikke truffet korrigerende foranstaltninger vedrørende bemærkningen, eller der er visse tegn på, at der er truffet korrigerende foranstaltninger, men processen er endnu ikke afsluttet.

2.33. **Figur 2.1** viser, at 16 (43 %) af de 37 bemærkninger, der ikke var blevet tilstrækkeligt adresseret ved udgangen af 2022, blev afsluttet i 2023, fordi fællesforetagenderne traf korrigerende foranstaltninger. Ved udgangen af 2023 var der stadig 22 udestående bemærkninger (57 %).

Figur 2.1 - Status vedrørende tidligere års bemærkninger

NB: Alle tidligere års bemærkninger om IHI og SESAR var afsluttet, fordi fællesforetagenderne traf korrigerende foranstaltninger i 2023.

Kilde: Revisionsretten.

Fællesforetagenderne har gennemført de fleste af de foranstaltninger, som vi anbefalede dem at træffe inden udgangen af 2023

2.34. I forbindelse med vores revision vedrørende 2023 vurderede vi for første gang gennemførelsen af de foranstaltninger, som vi anbefalede i kapitel 2 i vores 2021- og 2022-årsberetninger om fællesforetagenderne - herunder foranstaltninger anbefalet på baggrund af vores arbejde med horisontale emner.

2.35. Vi baserede vores vurdering på samtaler med ansatte i fællesforetagenderne, som var involveret i operationel og finansiell projektstyring, intern kontrol og forvaltning af menneskelige ressourcer. Vi undersøgte også dokumentation fremlagt af fællesforetagenderne.

2.36. *Tabel 2.4* viser resultaterne af vores opfølgning gennemgang vedrørende de anbefalede foranstaltninger. De foreslåede foranstaltninger havde ingen gennemførelsesfrister, sådan som vores revisionsanbefalinger har. Af de 15 foranstaltninger, som vi foreslog i vores 2021- og 2022-årsberetninger, havde fællesforetagenderne ikke desto mindre gennemført ni fuldt ud og to i de fleste henseender ved udgangen af 2023.

2.37. Tre foranstaltninger var gennemført i nogle henseender. De vedrørte den risikobaserede tilgang til kontrol under de nye FFR-programmer, implementeringen af et tidsregistreringssystem og F4E's anvendelse af eksterne tjenesteydere. Den ene foranstaltning, der ikke var gennemført, vedrørte forvaltningen af menneskelige ressourcer, hvor fællesforetagenderne er overvejende afhængige af Kommissionen og dens HR-platforme. Vedrørende de foranstaltninger, der endnu ikke var fuldt gennemført - og vedrørende dem, vi har foreslået i dette kapitel - har vi nu fastsat en frist for gennemførelse, som tager hensyn til fællesforetagendernes vurdering af gennemførligheden (jf. *tabel 2.4*).

Tabel 2.4 - Opfølgning på de anbefalede foranstaltninger i vores 2021- og 2022-årsberetninger

Gennemførelse: fuldt gennemført; gennemført i de fleste henseender; gennemført i nogle henseender; ikke gennemført.

Foranstaltning/ År	Fællesforetagender	Foranstaltning foreslået af Revisionsretten	Revisionsrettens analyse af de fremskridt, der er sket	
			Gennemførelse	Bemærkninger
1/2021	Alle	<p>Fællesforetagenderne bør i overensstemmelse med artikel 83a, stk. 2, i personalevedtægten betale deres del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen, når Kommissionen giver meddelelse om den årlige beregning.</p> <p>Fællesforetagenderne bør endvidere anmode Kommissionen om i forbindelse med forslag til ændring af personalevedtægten og fællesforetagendernes individuelle oprettelsesforordninger at forsøge at sikre bedre overensstemmelse mellem disse retsakters bestemmelser om arbejdsgiverbidraget til EU's pensionsordning.</p>	<p></p> <p></p>	<p>Fællesforetagenderne betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for 2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen. Det årlige bidrag var beregnet efter Kommissionens vejledning.</p> <p>Fællesforetagenderne rettede henvendelse til Kommissionen, men yderligere tiltag vedrørende afklaring af modstridende retlige bestemmelser hører ikke under deres kompetence.</p>
2/2021	SESAR, CA, IHI, CH, CBE, KDT og EU-Rail	De fællesforetagender, der er omfattet af den enkelte basisretsakt, bør fastlægge fælles retningslinjer, der harmoniserer begrebet administrationsomkostninger på tværs af fællesforetagenderne, og anvende		I 2023 anvendte fællesforetagenderne en harmoniseret metode til at fastlægge definitionen af administrationsomkostninger. Udgifter til eksperter, som bistår ved indkaldelser og ved fastlæggelse af tilskud, behandles f.eks. nu af alle fællesforetagenderne som aktionsomkostninger, ikke administrationsomkostninger.

Foranstaltning/ År	Fælles- foretagender	Foranstaltning foreslået af Revisionsretten	Revisionsrettens analyse af de fremskridt, der er sket	
			Gennemførelse	Bemærkninger
		disse som grundlag for beregningen af medlemmernes årlige finansielle bidrag.		
3/2021	EuroHPC	EuroHPC bør indføre pålidelige procedurer for certificering og validering af bidrag i naturalier.		I 2023 udarbejdede EuroHPC interne retningslinjer og indførte procedurer for certificering og validering af bidrag i naturalier. Til sine medlemmer (deltagende stater og private medlemmer) og deres udpegede revisorer udarbejdede det desuden en vejledning og en metode til rapportering af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter og investeringsprojekter under Horisont 2020. I 2023 rapporterede de eksterne revisorer, der undersøger rigtigheden af fællesforetagendernes regnskaber, ingen problemer vedrørende dette forhold.
4/2021	Alle (undtagen F4E)	Fællesforetagenderne bør styrke deres interne kontrolsystemer ved kraftigt at fremme anvendelsen af "Personnel Costs Wizard" i visse kategorier af støttemodtagere, som er mere tilbøjelige til at begå fejl, f.eks. SMV'er og nye støttemodtagere.		Fællesforetagenderne tilskyndede aktivt støttemodtagerne til at anvende "Personnel Costs Wizard". De underrettede systematisk deres private medlemmer om Kommissionens regelmæssige webinarer om anmeldelse af personaleomkostninger og anbefalede kraftigt, at især nye støttemodtagere og SMV'er deltog.
5/2021	EuroHPC	EuroHPC bør besætte de nøglestillinger, der er nødvendige for at sikre den økonomiske forvaltning, den interne kontrol, forretningskontinuiteten og opfyldelsen af de vigtigste operationelle mål.		I 2023 blev alle EuroHPC's lederstillinger besat. Projektstyringsholdene blev styrket med erfarne projektmedarbejdere.

Foranstaltning/ År	Fælles- foretagender	Foranstaltning foreslået af Revisionsretten	Revisionsrettens analyse af de fremskridt, der er sket	
			Gennemførelse	Bemærkninger
6/2021	Alle (undtagen F4E)	Fællesforetagenderne bør indføre et tidsregistreringssystem for at opnå objektive data om personalets tidsforbrug pr. aktivitet.		I 2023 begyndte man inden for rammerne af fællesforetagendernes backofficeordning for menneskelige ressourcer at harmonisere og optimere de HR-relaterede IT-værktøjer, som alle fællesforetagenderne har adgang til (Sysper og Systal). I 2024 begyndte Kommissionen at implementere en ny integreret HR-plattform (HRT), som omfatter et tidsregistreringssystem og skal erstatte de eksisterende værktøjer. Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2025.
7/2021	Alle (undtagen F4E)	Fællesforetagenderne bør udvikle en formaliseret model for eller vejledning om udarbejdelse af overslag over personalebehovene pr. aktivitet og enhed (herunder behovene for væsentlige kompetencer) med det formål at optimere anvendelsen af personaleressourcer.		Gennemførelsen af denne foranstaltning kræver fuld støtte fra Kommissionen (især partner-GD'erne og GD BUDG), som træffer endelig afgørelse om fællesforetagendernes fremtidige personaletildelinger. Den kan således først gennemføres i praksis ved udarbejdelsen af fællesforetagendernes nye mandater (i slutningen af 2026). Dette vil kræve tæt samarbejde mellem alle fællesforetagenderne på forskningsområdet og et stærkt engagement fra deres øverste ledelse. Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2027.
8/2021	F4E	F4E's ledelse bør styrke de foranstaltninger, der allerede er truffet for at afbøde de risici, der er forbundet med anvendelsen af eksternt personale, navnlig risikoen for ineffektiv forvaltning på grund af den uklare ansvarsfordeling mellem det		I 2022 nedsatte fællesforetagendet en arbejdsgruppe til at vurdere den høje afhængighed af eksterne ressourcer med henblik på, at anvendelsen af disse ressourcer skulle planlægges og begrundes bedre. Arbejdsgruppen udarbejdede efterfølgende en politik for anvendelse af eksterne tjenesteydere. På tidspunktet for revisionen (marts

Foranstaltning/ År	Fælles- foretagender	Foranstaltning foreslået af Revisionsretten	Revisionsrettens analyse af de fremskridt, der er sket	
			Gennemførelse	Bemærkninger
		vedtægtsomfattede personale og det eksterne personale.		<p>2024) var denne politik forelagt fællesforetagendets ledelse til godkendelse.</p> <p>IAS's 2023-revision vedrørende F4E's forvaltning af menneskelige ressourcer og etiske forhold fremhævede væsentlige problemer med hensyn til koordinerings- og forvaltningsfunktionen vedrørende eksterne tjenesteydere (jf. punkt 2.27).</p> <p>Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2025.</p>
1/2022	EuroHPC, IHI, CBE og Chips	Fællesforetagenderne bør udarbejde en handlingsplan med en tidsplan for, hvornår gennemførelsen af de projekter, der er godkendt under tidligere FFR'er, kan afsluttes.		<p>Det ajourførte eGrants-system (Compass) indeholder nye rapporterings- og overvågningsværktøjer, som fællesforetagenderne kan bruge til udfasningsovervågning og til at vurdere anmodninger om udsættelser og suspension af betalinger.</p> <p>Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2024.</p>
2/2022	EuroHPC og CBE	For at sikre, at deres private medlemmers bidragsmål nås under FFR for 2021-2027, bør EuroHPC og CBE på grundlag af en strategisk programgennemførelsesplan årligt overvåge de private medlemmers individuelle opnåelse af bidragsmålene.		<p>Begge fællesforetagender har udarbejdet flerårige arbejdsprogrammer og budgetter for deres aktiviteter under FFR for 2021-2027, så de kan beregne flerårige planlægningsoverslag over deres medlemmers bidrag. Europa-Parlamentet har opfordret Kommissionen til at revurdere bidragsmålet for EuroHPC's private medlemmer vedrørende FFR for 2021-2027.</p> <p>Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2024.</p>

Foranstaltning/ År	Fælles- foretagender	Foranstaltning foreslået af Revisionsretten	Revisionsrettens analyse af de fremskridt, der er sket	
			Gennemførelse	Bemærkninger
3/2022	Alle (undtagen F4E)	Med henblik på at øge gennemsigtigheden bør alle fællesforetagenderne i deres årsregnskaber give relevante oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau. For hvert program, som de opererer under, bør fællesforetagenderne frem til årets udgang fremlægge alle relevante oplysninger pr. medlemskategori, herunder de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program, omfanget af de modtagne bidrag og omfanget af de retlige forpligtelser.		I 2023-årsregnskaberne for fællesforetagenderne vedrørende forskning og innovation gives der detaljerede oplysninger om de forskellige typer medlemmers bidrag på programniveau. Disse oplysninger gør det også muligt at sammenholde de modtagne bidrag med de lovbestemte mål.
4/2022	SESAR	Vedrørende Horisont 2020 bør SESAR styrke sin risikoovervågningstilgang i forbindelse med den forudgående kontrol for at identificere de potentielt risikable støttemodtagere, der i øjeblikket ikke er medtaget i populationen (såsom støttemodtagere, der aldrig har været genstand for efterfølgende revision, og nye aktører), og risikable projekter.		Denne foranstaltning er afsluttet, fordi fællesforetagendet behandlede resten af de endelige betalinger under Horisont 2020 i sidste kvartal af 2023.
5/2022	EU-Rail, EuroHPC og Chips	EU-Rail og EuroHPC bør indføre en struktureret risikobaseret tilgang til forudgående kontrol, som dækker relevante projekt- og støttemodtagerrelaterede risici. Endvidere bør EU-Rail, EuroHPC og fællesforetagendet		I begyndelsen af 2024 implementerede EuroHPC sin interne vejledning om en risikobaseret tilgang til intern kontrol vedrørende Horisont 2020-aktiviteter og -projekter. EU-Rail vil udelukkende bruge faste tilskud ved gennemførelsen af sine Horisont Europa-aktiviteter. I

Foranstaltning/ År	Fælles- foretagender	Foranstaltning foreslået af Revisionsretten	Revisionsrettens analyse af de fremskridt, der er sket	
			Gennemførelse	Bemærkninger
		for mikrochips udarbejde interne praktiske retningslinjer for, hvordan risikobaseret overvågning skal foretages på projekt- og støttemodtagerniveau, og hvordan personalet skal anvende risikostyringsmodulet i Compass.		<p>slutningen af 2023 implementerede EU-Rail sin egen strategi for forudgående kontrol vedrørende Horisont Europa, som omfatter en risikobaseret tilgang til faste tilskud. Denne strategi vil også gælde faste tilskud under igangværende Horisont 2020-aktiviteter.</p> <p>I maj 2024 implementerede fællesforetagendet for mikrochips sin interne risikobaserede strategi for forudgående kontrol vedrørende aktiviteter under Horisont 2020 og Horisont Europa.</p>
6/2022	SESAR, CA, Chips, EU-Rail og EuroHPC	Fællesforetagenderne bør sikre, at alle foranstaltninger vedrørende styrket overvågning ledsages af specifikke kontrolforanstaltninger vedrørende de konstaterede risici, og at der foretages opfølgning inden for en forud fastsat frist.		Fællesforetagenderne har inkluderet specifik vejledning om styrket overvågning i instrukserne om deres respektive risikobaserede strategier for forudgående kontrol. De seneste rapporter om tiltag vedrørende styrket overvågning viser, at fællesforetagendernes personale følger vejledningen korrekt.
7/2022	Alle (undtagen EU-Rail og F4E)	Under Horisont Europa bør alle fællesforetagender indføre en risikobaseret tilgang til tilskudsforvaltning, der dækker de vigtigste faser i tilskudsforvaltningen, lige fra forberedelsen af tilskudsaftalen til betalingen. I den forbindelse bør fællesforetagenderne navnlig sikre, at: <p>potentielt risikable støttemodtagere og projekter er genstand for intensiveret forudgående kontrol eller efterfølgende revision</p>		Fællesforetagenderne vedrørende forskning og innovation udviklede i februar 2024 en fælles gennemførelsestilgang og vejledning vedrørende den Horisont Europa-kontrolstrategi, som Kommissionens fælles revisionstjeneste har fastlagt. Fællesforetagendernes tilgang og vejledning angiver alternative mekanismer og indikatorer, der kan kompensere for, at Kommissionens Horisont Europa-kontrolstrategi ikke dækker deres specifikke behov for sikkerhed vedrørende tilskudsbetalinger. Nærmere bestemt vil Kommissionens fælles revisionstjeneste under Horisont Europa ikke længere foretage efterfølgende revision af en repræsentativ

Foranstaltning/ År	Fælles- foretagender	Foranstaltning foreslået af Revisionsretten	Revisionsrettens analyse af de fremskridt, der er sket	
			Gennemførelse	Bemærkninger
		der i risikovurderingen med henblik på senere forudgående kontroller tages behørigt hensyn til væsentlige revisionsresultater fra de efterfølgende revisioner.		<p>stikprøve af støttemodtagere eller beregne en fejlfrekvens for hvert fællesforetagende. Fællesforetagendernes fælles tilgang testes for nærværende af Kommissionens fælles revisionstjeneste.</p> <p>EU-Rail - det eneste fællesforetagende, der udelukkende bruger faste tilskud under Horisont Europa - trådte ud af samarbejdet og vedtog i december 2023 sin egen strategi for kontrol af faste tilskud.</p> <p>Måldato for gennemførelsen: inden udgangen af 2024.</p>

Kilde: Revisionsretten.

Fællesforetagendernes svar til kapitel 1 og 2

1.13 Fællesforetagendet for mikrochips ønsker at understrege, at den yderligere finansiering under mikrochipforordningen er betydelig, med 925 mio. EUR fra Horisont Europa-programmet og 1 450 mio. EUR fra programmet for et digitalt Europa.

2.29 Efter Revisionsrettens anmodning om at tydeliggøre fordelingen mellem de finansielle ressourcer, der forvaltes af Kommissionen, og dem, der forvaltes af fællesforetagendet for intelligente net og tjenester (SNS) og fællesforetagendet EDCTP3, efter at de er blevet økonomisk uafhængige, har fællesforetagenderne medtaget tilstrækkelig yderligere information i noterne til deres endelige årsregnskaber for 2023 for at gøre den offentliggjorte information mere tydelig.

Foranstaltning 6 Fællesforetagendet SNS og fællesforetagendet EDCTP3 vil (via sine backoffice-ordninger for regnskabstjenester) informere Kommissionens GD BUDGET om spørgsmålet, da det er den eneste EU-myndighed, der har beføjelse til at beslutte, om der er behov for, at nyoprettede EU-organer (som f.eks. fællesforetagender og agenturer) udarbejder særlige retningslinjer for fremlæggelsen af deres første årsregnskab.

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Kapitel 3

Revisionserklæringer for EU-fællesforetagenderne

3.1. Oplysninger til underbygning af revisionserklæringerne

Grundlag for erklæringerne

3.1.1. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med International Federation of Accountants' (IFAC's) Internationale Standarder om Revision (ISA'erne) og etiske regler og INTOSAI's internationale standarder for overordnede revisionsorganer (ISSAI'erne). Vores ansvar i henhold til disse standarder er beskrevet nærmere i afsnittet om revisors ansvar. Vi har opfyldt uafhængighedskravene og vores etiske forpligtelser i henhold til International Ethics Standards Board for Accountants' etiske kodeks for revisorer. Vi mener, at det indhentede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores revisionserklæring.

Den øverste og den daglige ledelses ansvar

3.1.2. Ifølge artikel 310-325 i TEUF og fællesforetagendernes finansforordninger er hvert fællesforetagendes daglige ledelse ansvarlig for at udarbejde og aflægge fællesforetagendets regnskaber på grundlag af de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor, samt for lovligheden og den formelle rigtighed af de underliggende transaktioner. Dette ansvar omfatter udformning, gennemførelse og opretholdelse af intern kontrol, som sikrer, at der udarbejdes og aflægges et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Den daglige ledelse er også ansvarlig for at sikre, at de aktiviteter, finansielle transaktioner og oplysninger, der fremgår af årsregnskabet, er i overensstemmelse med regelsættet for de myndigheder, der regulerer dem. Den daglige ledelse bærer det endelige ansvar for lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for fællesforetagendets regnskaber.

3.1.3. Ved udarbejdelsen af regnskabet er den daglige ledelse ansvarlig for at vurdere fællesforetagendets evne til at fortsætte driften, samt, hvis det er relevant, oplyse om forhold med relation til fortsat drift og anvende regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre den har til hensigt at likvidere enheden eller indstille driften, eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

3.1.4. Den øverste ledelse er ansvarlig for at overvåge fællesforetagendets regnskabsaflæggelse.

Revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner

3.1.5. Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, at fællesforetagendernes regnskaber er uden væsentlig fejlinformation, og at de underliggende transaktioner er lovlige og formelt rigtige, samt på grundlag af vores revision at afgive revisionserklæringer til Europa-Parlamentet og Rådet om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. Høj grad af sikkerhed er imidlertid ikke en garanti for, at en revision vil føre til opdagelse af alle væsentlige fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse. Fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse kan skyldes besvigelser eller fejl og betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller sammenlagt påvirker brugeres økonomiske beslutninger, der træffes på grundlag af regnskaberne.

3.1.6. Med hensyn til indtægterne kontrollerer vi bidrag fra Kommissionen, andre partnere eller deltagende stater og undersøger fællesforetagendernes procedurer for opkrævning af gebyrer og andre indtægter, hvis det er relevant.

3.1.7. Med hensyn til udgifterne undersøger vi betalingstransaktionerne, når udgifterne er afholdt, registreret og godkendt. Denne undersøgelse omfatter alle kategorier af betalinger i det år, hvor de foretages, undtagen forskud. Vi undersøger forskudsbetalinger, når modtageren forelægger dokumentation for, at midlerne er blevet anvendt korrekt, og et fællesforetagende godkender denne dokumentation ved at afregne forskuddet enten samme år eller senere.

3.1.8. I overensstemmelse med ISA'erne og ISSAI'erne udøver vi professionel dømmekraft og udviser professionel skepsis under hele revisionen. Vi gør endvidere følgende:

- Vi identificerer og vurderer risiciene for væsentlig fejlinformation i regnskaberne og for, at de underliggende transaktioner i væsentligt omfang ikke opfylder kravene i Den Europæiske Unions retlige ramme, uanset om dette skyldes besvigelser eller fejl. Vi udformer og udfører revisionshandlinger, som tager højde for disse risici. Vi indhenter revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores erklæringer. Risikoen for, at væsentlige fejlinformationer eller regelbrud ikke opdages, er større, hvis de skyldes besvigelser, end hvis de skyldes fejl, da besvigelser kan involvere hemmelige aftaler, forfalskede dokumenter, forsætlige udeladelser, vildledende oplysninger eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Vi opnår en forståelse af den interne kontrol, der er relevant for revisionen, med henblik på at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at afgive en erklæring om den interne kontrols effektivitet.
- Vi vurderer, om de regnskabspraksis, som ledelsen har anvendt, er hensigtsmæssige, og om dens regnskabsmæssige skøn og oplysningerne i forbindelse hermed er rimelige.

- Vi konkluderer, om ledelsens anvendelse af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, og, på grundlag af det indhentede revisionsbevis, om der er væsentlig usikkerhed på grund af begivenheder eller forhold, der kan så væsentlig tvivl om fællesforetagendets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er væsentlig usikkerhed, skal vi i vores beretning gøre opmærksom på de tilknyttede oplysninger i regnskaberne eller, hvis disse oplysninger er utilstrækkelige, afgive en erklæring med forbehold. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, vi havde indhentet frem til datoen for vores beretning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan imidlertid bevirke, at en enhed må ophøre med at fortsætte driften.
- Vi vurderer regnskaberne samlede præsentation, struktur og indhold, herunder oplysningerne, og vurderer, om regnskaberne giver et retvisende billede af de underliggende transaktioner og begivenheder.
- Vi indhenter tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis vedrørende fællesforetagendernes finansielle oplysninger med henblik på at afgive en erklæring om regnskaberne og de underliggende transaktioner. Vi har ansvaret for at lede, overvåge og udføre revisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionserklæringer.
- Vi tager det revisionsarbejde, der er udført af den uafhængige eksterne revisor i relation til fællesforetagendernes regnskaber, med i betragtning som fastsat i finansforordningens artikel 70, stk. 6.

3.1.9. Med hensyn til fællesforetagendernes forskningsudgifter under Horisont 2020-programmet er det den fælles revisionstjeneste i Kommissionens GD RTD, der udfører de efterfølgende revisioner. Hvad angår resultaterne af de efterfølgende revisioner, der udføres af den fælles revisionstjeneste, skal det bemærkes, at Kommissionen i sit forslag til Horisont 2020-forordningen⁷ vurderede, at en fejlrisiko i intervallet 2-5 % er et realistisk mål, når der tages hensyn til kontrolomkostningerne og kompleksiteten af reglerne for godtgørelse af forskningsprojekters omkostninger. Kommissionens mål for restfejlfrekvensen er en fejlfrekvens så tæt på 2 % som muligt ved afslutningen af Horisont 2020-programmet. Med hensyn til fællesforetagendernes forskningsudgifter under Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste fortsat ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Den fælles revisionstjeneste er dog gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision, så der beregnes ikke længere repræsentative fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender.

3.1.10. Vi kommunikerer med ledelsen, bl.a. om revisionens planlagte omfang og tidsmæssige placering og om væsentlige revisionsresultater, herunder om betydelige svagheder i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

---

⁷ COM(2011) 809.

3.1.11. Blandt de forhold, vi har drøftet med fællesforetagenderne, fastlægger vi de forhold, der var mest betydelige ved revisionen af regnskaberne for den aktuelle periode og derfor er de centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores beretning, medmindre lov eller øvrig regulering forhindrer oplysning om et forhold, eller vi i yderst sjældne tilfælde fastlægger, at et forhold ikke skal oplyses i vores beretning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed vil kunne forventes at veje tungere end den offentlige interesses fordele af en sådan oplysning.

Fællesforetagender, der gennemfører EU-rammeprogrammer

3.2. Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

Indledning

3.2.1. Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031⁸. Fællesforetagendet SESAR 3 erstattede SESAR-fællesforetagendet, som blev oprettet i februar 2007 under det syvende rammeprogram for forskning (RP7) for en periode på otte år⁹ (SESAR 1) og forlænget i juni 2014 med henblik på fortsat at fungere under Horisont 2020-programmet¹⁰.

3.2.2. Fællesforetagendet SESAR 3 er et offentlig-privat partnerskab for udvikling af moderniseret lufttrafikstyring i Europa, som har til formål gennem forskning og innovation at fremskynde gennemførelsen af [det digitale europæiske luftrum](#). Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, Den Europæiske Organisation for Luftfartens Sikkerhed ([Eurocontrol](#)) og over 50 organisationer, som repræsenterer hele luftfartsværdikæden, herunder lufthavne, luftrumsbrugere i alle kategorier, luftfartstjenesteudbydere, droneoperatører og serviceleverandører, fremstillingsindustrien og forskermiljøet.

---

⁸ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

⁹ Rådets forordning (EF) nr. 219/2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringsystem (SESAR).

¹⁰ Rådets forordning (EU) nr. 721/2014 om ændring af forordning (EF) nr. 219/2007.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

3.2.3. *Tabel 3.2.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.2.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	241,5	146,9	64 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	111,2	158,8	-30 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	32	36	-11 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.2.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i *tabel 3.2.1* afhænger i høj grad af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammernes gennemførelsesfase. Det reducerede forpligtelsesbudget for 2023 afspejler det lavere antal indkaldelser af Horisont Europa-projekter. Forhøjelsen af betalingsbudgettet for 2023 dækkede de mellemliggende betalinger vedrørende igangværende Horisont 2020-projekter og de betydelige forfinansieringsbetalinger vedrørende tilskudsftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet, som fællesforetagendet agtede at undertegne inden udgangen af 2023.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.2.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit **3.1**. Underskriften på side **165** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.2.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet SESAR 3's regnskaber, som omfatter årsregnskabet¹¹ og beretningerne om budgetgennemførelsen¹², for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om de foreløbige regnskabers rigtighed

3.2.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet SESAR 3's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet SESAR 3's finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

---

¹¹ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

¹² Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.2.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet SESAR 3's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.2.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet SESAR 3's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.2.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.2.11. *Tabel 3.2.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

**Tabel 3.2.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag
(i millioner euro)**

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og bilaterale aftaler)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD MOVE)	555,8	29,3	Ikke relevant	585,0	563,0	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	563,0
Eurocontrol	467,0	25,0	Ikke relevant	492,0	16,8	274,1	51,8	Ikke relevant	342,7
Private medlemmer	280,0	18,5	Ikke relevant	298,5	14,0	234,1	53,3	Ikke relevant	301,4
I alt	1 302,8	72,8	Ikke relevant	1 375,5	593,7	508,2	105,1	Ikke relevant	1 207,0

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Eurocontrol har kun opfyldt ca. 70 % af målet for sit bidrag til de operationelle aktiviteter

3.2.12. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater vedrørende Horisont 2020-aktiviteter er det også nødvendigt at tage højde for dets medlemmers aktuelle operationelle forpligtelser vedrørende undertegnede tilskudsftaler og kontrakter. EU og de private medlemmer havde allerede ved udgangen af 2022 indgået forpligtelser, som opfyldte målene for deres bidrag til fællesforetagendets operationelle aktiviteter. Eurocontrol har imidlertid kun indgået endelige retlige forpligtelser svarende til 70 % af målet for sit bidrag til de operationelle aktiviteter. Fællesforetagendet vil derfor ikke have alle de planlagte bidrag til rådighed, så det kan sikre fuld gennemførelse af sin del af programmet. Ved udgangen af 2023 manglede fællesforetagendet stadig at betale ca. 36,8 millioner euro (6,6 %) vedrørende projekter og kontrakter, der endnu ikke var afsluttet, og at validere bidrag i naturalier på 105,1 million euro.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.2.13. *Tabel 3.2.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

**Tabel 3.2.3 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag
(i millioner euro)**

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	I alt
EU (GD MOVE)	570,0	30,0	600,0	157,2	2,0	Ikke relevant	Ikke relevant	159,2
Private medlemmer	475,0	25,0	500,0	0,0	Ikke relevant	7,7	55,5	63,2
Eurocontrol	475,0	25,0	500,0	6,1	Ikke relevant	7,0	14,9	27,9
I alt	1 520,0	80,0	1 600,0	163,3	2,0	14,7	70,3	250,3

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.2.14. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendets medlemmer indgået forpligtelser for 354 millioner euro vedrørende undertegnede tilskudsaftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet. De validerede EU-kontantbidrag til fællesforetagendet på 157,2 millioner euro vedrørte hovedsagelig forfinansieringsbetalinger.

Lav gennemførelse af administrationsbudgettet for 2023

3.2.15. Ved udgangen af 2023 var gennemførelsesgraden for administrationsbudgettet (afsnit 2) faldet til 55 % (2022: 81 %). Ifølge fællesforetagendet skyldtes dette Eurocontrol, som udsatte faktureringen af en betydelig 2023-kontrakt vedrørende IT-tjenester til 2024.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.2.16. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifterne udførte Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 4,8 % og en restfejlfrekvens på 0,6 %¹³. Med hensyn til Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision vedrørende fællesforetagenderne, så der beregnes ikke længere fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender. De første risikobaserede efterfølgende revisioner er endnu ikke udført, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

¹³ Fællesforetagendet SESAR 3's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2023, kapitel 4.1.1.2.3.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

3.2.17. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2023¹⁴. Vi fandt ingen alvorlige kvantificerbare fejl eller kontrolsvagheder vedrørende de udvalgte støttemodtagere.

Forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen var ikke ajourført

3.2.18. Ifølge fællesforetagendets ramme for intern kontrol, som er [baseret på Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#), skal det regelmæssigt ajourføre og teste sin forretningskontinuitetsplan og den tilhørende katastrofeberedskabsplan for at sikre tilpasning til organisatoriske ændringer og nye risici vedrørende driftsmiljøet. Kommissionens Interne Revisionstjeneste, der fungerer som fællesforetagendets interne revisor, bemærkede i 2023, at dets forretningskontinuitetsplan ikke er blevet ajourført siden januar 2016. Planerne afspejler således ikke for nærværende de seneste års væsentlige ændringer i fællesforetagendets operationelle miljø, f.eks. at fællesforetagendets nye ledelse har fået ansvaret for forretningskontinuitetsplanen, at fællesforetagendet flyttede til Eurocontrols hovedkvarter i Bruxelles i februar 2023, at der er foretaget ændringer i dets IT-systemer, at de ansatte fjernarbejder i højere grad, og at der er kommet nye cybersikkerhedstrusler.

Der manglede en politik for intern kontrol vedrørende følsomme funktioner

3.2.19. Både potentielt og aktuelt følsomme funktioner bør defineres og forvaltes i forbindelse med fællesforetagendets ramme for intern kontrol, som er [baseret på Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#). Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet endnu ikke indført en politik vedrørende forvaltning af følsomme funktioner. En sådan politik skal sikre den nødvendige interne kontrol og sætte fællesforetagendet i stand til at kortlægge følsomme funktioner, holde oversigten over dem ajour og fastlægge passende kontrolforanstaltninger til at forebygge eller afbøde risici for upassende eller svigagtige handlinger såsom svigagtig rapportering, tab af aktiver, videregivelse af følsomme oplysninger og korruption.

---

¹⁴ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.2.20. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

Bilag

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
1	2022	I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlig sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program.	I fællesforetagendets årsregnskab for 2023 gives der detaljerede oplysninger om de forskellige typer medlemsbidrag på programniveau. Disse oplysninger gør det også muligt at sammenholde de faktiske resultater med de retligt fastsatte mål.	Afsluttet
2	2022	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter under Horisont 2020 faldt til 54 % (2021: 93 %). Ifølge fællesforetagendets beretning om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning i 2022 skyldtes dette de stigende omkostninger og leveringsproblemer, som støttemodtagerne blev udsat for som følge af covid-19-krisen. Derfor måtte de fleste Horisont 2020-projekter forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.	I januar 2024 afholdt fællesforetagendet de sidste betalinger under Horisont 2020 og afsluttede programmet.	Afsluttet

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

Fællesforetagendets svar

3.2.18 Fællesforetagendet SESAR 3 anerkender Revisionsrettens bemærkning og har påbegyndt opdateringen af sin forretningskontinuitetsplan.

3.2.19 Fællesforetagendet SESAR 3 er enig med Revisionsretten og vil indføre en politik for forvaltning af følsomme funktioner. I den forbindelse vil fællesforetagendet SESAR 3 gerne understrege, at det allerede har indført solide kontroller for at afbøde de risici, som revisorerne har identificeret. Disse kontroller omfatter veldefinerede ledelsesstrukturer, klare roller i finansielle processer, adskillelse af funktioner og omfattende foranstaltninger til bekæmpelse af svig.

3.3. Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

Indledning

3.3.1. Fællesforetagendet for ren luftfart (CA), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031¹⁵. Fællesforetagendet CA erstattede fællesforetagendet med henblik på gennemførelsen af det fælles teknologiinitiativ om luftfart, der blev oprettet i december 2007 under det syvende forskningsrammeprogram (RP7) for en periode på ti år¹⁶ (Clean Sky 1) og forlænget i maj 2014 under Horisont 2020-programmet¹⁷ (Clean Sky 2).

3.3.2. Fællesforetagendet CA er et offentlig-privat partnerskab, der fokuserer på forskning og innovation til omstilling af luftfarten, så der kan sikres en bæredygtig og klimaneutral fremtid. Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, og de organisationer fra luftfartssektoren, der er opført i bilag I til den fælles basisretsakt¹⁸. Fællesforetagendet CA har desuden associerede medlemmer, der er udvalgt gennem indkaldelser af interessetilkendegivelser.

3.3.3. Tabel 3.3.1 viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.3.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	486,4	415,3	17 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	269,0	411,2	-35 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	38	41	-7 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

¹⁵ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

¹⁶ Rådets forordning (EF) nr. 71/2008 om oprettelse af fællesforetagendet Clean Sky 1.

¹⁷ Rådets forordning (EU) nr. 558/2014 om oprettelse af fællesforetagendet Clean Sky 2.

¹⁸ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

3.3.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i [tabel 3.3.1](#) afhænger i høj grad af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammernes gennemførelsesfase. Fællesforetagendet fortsatte gennemførelsen af Horisont 2020-programmet og Horisont Europa-programmet i 2023. Det reducerede forpligtelsesbudget for 2023 afspejler den lavere værdi af 2023-indkaldelsen vedrørende Horisont Europa-projekter. Forhøjelsen af betalingsbudgettet for 2023 dækkede de mellemliggende betalinger vedrørende igangværende Horisont 2020-projekter og de betydelige forfinansieringsbetalinger vedrørende tilskudsaftaler under Horisont Europa-programmet, som fællesforetagendet agtede at undertegne inden udgangen af 2023.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.3.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit [3.1](#). Underskriften på side [165](#) udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.3.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet CA's regnskaber, som omfatter årsregnskabet¹⁹ og beretningerne om budgetgennemførelsen²⁰, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

¹⁹ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

²⁰ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.3.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet CA's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet CA's finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Andre forhold

3.3.8. Vi gør opmærksom på note 4.12 i årsregnskabet for 2023, som omhandler fællesforetagendet CA's fortsatte implementering af et nyt budget-, regnskabs- og finanssystem (SUMMA) som led i et pilotprojekt for Europa-Kommissionen vedrørende udvikling og test af dette system. Dette forhold giver ikke anledning til en erklæring med forbehold.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.3.9. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet CA's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.3.10. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet CA's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.3.11. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen**Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet**

3.3.12. *Tabel 3.3.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Tabel 3.3.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og afgørelser)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	1 716,0	39,0	Ikke relevant	1 755,0	1 713,5	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	1 713,5
Private medlemmer	1 189,6	39,0	965,3	2 193,8	30,5	829,3	244,3	1 407,7	2 511,8
I alt	2 905,6	78,0	965,3	3 948,8	1 744,0	829,3	244,3	1 407,7	4 225,3

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Medlemmernes retlige forpligtelser oversteg deres bidragsmål

3.3.13. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater vedrørende Horisont 2020-programmet er det også nødvendigt at tage højde for dets medlemmers aktuelle operationelle forpligtelser vedrørende undertegnede tilskudsaftaler. Medlemmernes forpligtelser vedrørende fællesforetagendets operationelle og supplerende aktiviteter oversteg ved udgangen af 2023 målene for deres bidrag til de operationelle aktiviteter. Ved udgangen af 2023 manglede fællesforetagendet stadig at betale ca. 41 millioner euro (2,4 %) vedrørende projekter, der endnu ikke var afsluttet, og at validere bidrag i naturalier til

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

operationelle aktiviteter på 244,3 millioner euro og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter på 153,4 millioner euro.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.3.14. *Tabel 3.3.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Tabel 3.3.3 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	I alt
EU (GD RTD)	1 660,8	39,2	1 700,0	376,7	176,9	Ikke relevant	Ikke relevant	553,6
Private medlemmer	2 360,8	39,2	2 400,0	3,8	Ikke relevant	0,0	507,8	511,6
I alt	4 021,6	78,4	4 100,0	380,5	176,9	0,0	507,8	1 065,2

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.3.15. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for 616,9 millioner euro vedrørende undertegnede tilskudsftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet. De validerede EU-kontantbidrag til fællesforetagendet på 376,7 millioner euro vedrørte hovedsagelig forfinansieringsbetalinger.

Lav gennemførelse af 2023-budgettet for infrastrukturudgifter (afsnit 2)

3.3.16. Ved udgangen af 2023 var gennemførelsesgraden for infrastrukturbudgettet (afsnit 2) fortsat lav, nemlig 60 % (2022: 55 %). Ifølge fællesforetagendet skyldtes den lave gennemførelsesgrad hovedsagelig, at der i 2023 blev indgået forpligtelser vedrørende eksterne tjenesteydelser, som endnu ikke var leveret eller faktureret ved årets udgang.

Akkumulering af uudnyttede finansielle EU-bidrag

3.3.17. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter faldt i 2023 til 51 %. Ifølge fællesforetagendet skyldtes dette hovedsagelig, at dets teknisk komplekse aktiviteter under Horisont Europa-programmet kom langsommere i gang end forventet, hvilket resulterede i lavere omkostningsanmeldelser, samt at projekternes varighed blev forlænget,

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

hvilket resulterede i lavere forfinansieringsbehov, og at der opstod forsinkelser i gennemførelsen af igangværende Horisont 2020-aktiviteter. I 2023 anmodede fællesforetagendet om yderligere finansielle EU-bidrag på 178 millioner euro, som lå ud over likviditetsbehovet vedrørende årets planlagte betalinger. På denne måde havde fællesforetagendet ved udgangen af 2023 akkumuleret et likviditetsoverskud på 237 millioner euro. De akkumulerede likvide midler var således ikke til rådighed til at finansiere andre EU-aktiviteter i 2023. Dette viser, at der er mangler i fællesforetagendets likviditetsplanlægning.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.3.18. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifterne udførte Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 1,8 % og en restfejlfrekvens på 0,9 %²¹. Med hensyn til Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision vedrørende fællesforetagenderne, så der beregnes ikke længere repræsentative fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender. De første risikobaserede efterfølgende revisioner er endnu ikke udført.

3.3.19. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2023²². I én betaling fandt og kvantificerede vi en alvorlig fejl, som skyldtes, at indirekte omkostninger ukorrekt var inkluderet i støttemodtagerens anmeldelse af direkte omkostninger, og at der var anvendt en forkert vekselkurs.

Forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen var ikke ajourført

3.3.20. Ifølge fællesforetagendets standarder for intern kontrol, som er baseret på [Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#), skal det regelmæssigt ajourføre og teste sin forretningskontinuitetsplan og den tilhørende katastrofeberedskabsplan for at sikre tilpasning til organisatoriske ændringer og nye risici vedrørende driftsmiljøet. Fællesforetagendet vedtog i 2018 en forretningskontinuitetsplan og en katastrofeberedskabsplan sammen med de andre fællesforetagender, som det deler bygning med i Bruxelles. Men de deltagende fællesforetagender ajourførte senest den fælles forretningskontinuitetsplan i februar 2020 og testede senest den fælles

²¹ Fællesforetagendet CA's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2023, kapitel 4.1.1.

²² Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

katastrofeberedskabsplan i januar 2019. Planerne afspejler således ikke for nærværende de seneste års væsentlige ændringer i fællesforetagendets operationelle miljø, f.eks. at fællesforetagendets nye ledelse har fået ansvaret for forretningskontinuitetsplanen, at der er foretaget ændringer i dets IT-systemer, at de ansatte fjernarbejder i højere grad, og at der er kommet nye cybersikkerhedstrusler.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.3.21. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

Bilag

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
1	2020	Fællesforetagendets anvendelse af vikarer øgedes betydeligt. En sådan praksis skaber de facto permanente stillinger ud over dem, der er opført i stillingsfortegnelserne. Dette tyder på, at fællesforetagendet ikke har nok vedtægtsbestemt personale til at gennemføre sin forsknings- og innovationsdagsorden og de relaterede arbejdsplaner. Situationen skaber desuden betydelige risici for fællesforetagendet for så vidt angår bevarelse af nøglekompetencer, uklare ansvarlighedskanaler og lavere personaleeffektivitet, som kan påvirke dets samlede performance negativt.	I 2023 fortsatte fællesforetagendet med at anvende et betydeligt antal vikarer, hvilket ifølge fællesforetagendet skyldtes begrænsningerne i den faste stillingsfortegnelse og den ekstraordinære arbejdsbyrde som følge af den parallelle gennemførelse af Horisont 2020-programmet og Horisont Europa-programmet.	Udestående
2	2022	I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlig sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program.	I fællesforetagendets årsregnskab for 2023 gives der detaljerede oplysninger om de forskellige typer medlemsbidrag på programniveau. Disse oplysninger gør det også muligt at sammenholde de faktiske resultater med de retligt fastsatte mål.	Afsluttet

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
3	2022	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter under Horisont 2020 var på 78 % (2021: 83 %). I et betydeligt antal igangværende Horisont 2020-projekter blev de tekniske aktiviteter forsinket eller måtte reduceres på grund af covid-19. Derfor måtte disse projekter ændres eller forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter under Horisont 2020 og Horisont Europa faldt i 2023 til 51 % (jf. punkt 3.3.17).	Udestående
4	2022	Ved udgangen af 2022 var gennemførelsesgraden for fællesforetagendets administrationsbudget (afsnit 2) lav, nemlig 54 %. Ifølge fællesforetagendets beretning om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning skyldtes dette hovedsagelig, at der i sidste kvartal af 2022 blev leveret IT- og kommunikationstjenester, som skulle betales i 2023, samt lavere omkostninger til de tjenester, Kommissionen leverede.	Ved udgangen af 2023 var gennemførelsesgraden for infrastrukturbudgettet (afsnit 2) fortsat lav, nemlig 60 % (jf. punkt 3.3.16).	Udestående

Fællesforetagendets svar

16 Fællesforetagendet CA tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning. CA ønsker imidlertid at præcisere, at den lave gennemførelsesgrad for infrastrukturudgifter (budgetafsnit 2) kun udgjorde 0,4 % af fællesforetagendets samlede betalingsbudget for 2023.

3.3.17 Fællesforetagendet forvalter teknisk komplekse projekter, som også påvirkes af hændelser, der ligger uden for fællesforetagendets kontrol. Fællesforetagendet CA gjorde brug af den fleksibilitet, som finansforordningen giver med hensyn til gennemførelsen af finansieringen i hele programperioden, nemlig for i de kommende 3 regnskabsår at kunne anvende EU's kontantbidrag, når de er modtaget.

Fællesforetagendet bruger Europa-Kommissionens likviditetstjenester som en virtuel bankkonto og til transaktioner mellem virksomheder, hvilket mindsker risiciene i forbindelse med den store mængde af akkumuleret likviditet. Endelig har fællesforetagendet opdateret sit likviditetsbehov for betalinger i 2024 og allerede reduceret sin anmodning om finansielle bidrag fra EU for 2024.

3.3.19 Fællesforetagendet CA tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning. Fællesforetagendet CA vil gerne understrege, at det traf flere forudgående foranstaltninger for at modvirke lignende fejl ved at øge bevidstheden blandt støttemodtagere og de af fællesforetagendets medarbejdere, som har ansvaret for gennemførelsen af tilskudsprojekter.

3.3.20 Fællesforetagendet CA har sammen med andre fællesforetagender etableret backoffice-ordninger for informations- og kommunikationsteknologi (BOA ICT) i overensstemmelse med artikel 13 i den enkelte basisretsakt.

Disse ordninger omfatter IKT-ledelse på tværs af fællesforetagenderne, forvaltning af delt IKT-infrastruktur, forvaltning af IKT-værktøjer og -tjenester samt sikkerheds- og compliancestyring (herunder cybersikkerhed).

Den fælles årlige arbejdsplan for 2024 (vedtaget den 15. december 2023) omfatter bl.a. en specifik foranstaltning vedrørende revision og ajourføring af forretningskontinuitetsplanen/katastrofeberedskabsplanen i 2024.

3.4. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Indledning

3.4.1. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031²³. Fællesforetagendet IHI erstattede fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler, som blev oprettet i december 2007 under det syvende rammeprogram for forskning (RP7) for en periode på ti år²⁴ (IMI 1) og forlænget i maj 2014 under Horisont 2020-programmet²⁵ (IMI 2).

3.4.2. Fællesforetagendet IHI er et offentlig-privat partnerskab, der fokuserer på tværfaglig, bæredygtig og patientcentreret sundhedsforskning og -innovation. Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, og de europæiske industrisammenslutninger.

3.4.3. *Tabel 3.4.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.4.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	225,9	174,8	29 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	223,2	272,4	-18 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	44	49	-10 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

²³ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

²⁴ Rådets forordning (EF) nr. 73/2008 om oprettelse af et fællesforetagende med henblik på gennemførelse af det fælles teknologiinitiativ om innovative lægemidler.

²⁵ Rådets forordning (EU) nr. 557/2014 om oprettelse af fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler 2.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

3.4.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i [tabel 3.4.1](#) afhænger i høj grad af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammernes gennemførelsesfase. Forhøjelsen af betalingsbudgettet for 2023 dækkede de mellemliggende betalinger vedrørende igangværende RP7- og Horisont 2020-projekter og de betydelige forfinansieringsbetalinger vedrørende tilskudsftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet, som fællesforetagendet agtede at undertegne inden udgangen af 2023.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.4.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit [3.1](#). Underskriften på side [165](#) udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.4.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet IHI's regnskaber, som omfatter årsregnskabet²⁶ og beretningerne om budgetgennemførelsen²⁷, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

²⁶ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

²⁷ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.4.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet IHI's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet IHI's finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.4.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet IHI's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.4.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet IHI's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.4.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af RP7

Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet ikke afsluttet gennemførelsen af RP7-programmet

3.4.11. *Tabel 3.4.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med RP7 og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Tabel 3.4.2 - Medlemmernes RP7-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	966,0	34,0	Ikke relevant	1 000,0	938,4	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	938,4
Private medlemmer	966,0	34,0	Ikke relevant	1 000,0	21,9	816,3	30,3	Ikke relevant	868,5
I alt	1 932,0	68,0	Ikke relevant	2 000,0	960,3	816,3	30,3	Ikke relevant	1 806,9

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.4.12. EU og de private medlemmer havde ved udgangen af 2023 indgået rettlige forpligtelser, som opfyldte ca. 97 % og 95 % af målene for deres respektive bidrag til RP7-programmet. I oktober 2024 - 11 år efter programmets udløb - vil IHI efter planen afslutte det sidste igangværende RP7-projekt og derefter afslutte programmet.

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.4.13. *Tabel 3.4.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

**Tabel 3.4.3 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag
(i millioner euro)**

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	1 595,4	42,6	Ikke relevant	1 638,0	1 125,0	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	1 125,0
EFPIA and Associated Partners	1 595,4	42,6	Ikke relevant	1 638,0	39,3	1 072,3	182,3	Ikke relevant	1 293,9
I alt	3 190,8	85,2	Ikke relevant	3 276,0	1 164,3	1 072,3	182,3	Ikke relevant	2 418,9

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Medlemmernes retlige forpligtelser opfyldte 91 % og 94 % af målene for deres respektive bidrag

3.4.14. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater vedrørende Horisont 2020-programmet er det også nødvendigt at tage højde for dets medlemmers aktuelle operationelle forpligtelser vedrørende undertegnede tilskudsaftaler. EU og de private medlemmer havde ved udgangen af 2022 indgået forpligtelser, som opfyldte 91 % og 94,4 % af målene for deres respektive bidrag. Ved udgangen af 2023 manglede fællesforetagendet stadig at betale ca. 356,5 millioner euro (24,6 %) vedrørende projekter, der endnu ikke var afsluttet, og at validere bidrag i naturalier på 182,3 millioner euro.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.4.15. *Tabel 3.4.4* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

**Tabel 3.4.4 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag
(i millioner euro)**

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	I alt
EU (GD RTD)	1 169,8	30,2	1 200,0	72,9	9,9	Ikke relevant	Ikke relevant	82,8
Private medlemmer og bidragende partnere	1 169,8	30,2	1 200,0	2,7	Ikke relevant	0,1	14,4	17,2
I alt	2 339,6	60,4	2 400,0	75,6	9,9	0,1	14,4	100,0

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA). IKAA må på fællesforetagendepåen ikke overstige 40 % af de private medlemmers samlede bidrag i naturalier.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

3.4.16. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for 382,2 millioner euro og dets private medlemmer og bidragende partnere indgået forpligtelser for 216 millioner euro vedrørende undertegnede tilskudsaftaler under Horisont Europa-programmet. De validerede EU-kontantbidrag til fællesforetagendet på 72,9 millioner euro vedrørte hovedsagelig forfinansieringsbetalinger.

Lav gennemførelse af 2023-budgettet for infrastrukturudgifter (afsnit 2)

3.4.17. Ved udgangen af 2023 var gennemførelsesgraden for infrastrukturbudgettets forpligtelser og betalinger (afsnit 2) lav, nemlig henholdsvis 69 % og 67 %. Ifølge fællesforetagendet faldt dets udgifter til kommunikation og arrangementer betydeligt i 2023, fordi det gjorde øget brug af virtuelle møder og arrangementer.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.4.18. Vedrørende RP7-udgifterne udførte fællesforetagendet efterfølgende revisioner indtil udgangen af 2023. Som endelige fejlfrekvenser vedrørende RP7-udgifterne rapporterede det en repræsentativ fejlfrekvens på 2,1 % og en restfejlfrekvens på 0,8 %. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter er det Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Vedrørende Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 2,6 % og en restfejlfrekvens på 1,6 %²⁸. Med hensyn til Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision vedrørende fællesforetagenderne, så der beregnes ikke længere repræsentative fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender. De første risikobaserede efterfølgende revisioner er endnu ikke udført, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.4.19. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2023²⁹. I én betaling konstaterede og kvantificerede vi en alvorlig fejl vedrørende ikkestøtteberettigede personaleomkostninger, som skyldtes, at der var anvendt en ukorrekt beregningsmetode og anmeldte omkostninger vedrørende ansatte, der udelukkende havde arbejdet med andre projekter.

²⁸ Fællesforetagendet IHI's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2023, kapitel 4.1.

²⁹ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Svagheder i udformningen og evalueringen af et væsentligt udbud

3.4.20. Med hensyn til et 2023-udbud vedrørende analytiske tjenester til en værdi af ca. 0,5 millioner euro opdagede fællesforetagendets interne kontrol ikke, at der i udbuddets udformning og i processen for evaluering af de finansielle forslag var svagheder, som kunne have fordrejet konkurrencen. Hvis disse svagheder ikke afhjælpes i fremtidige udbud, kan de resultere i regelstridige kontrakter og betalinger.

Forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen var ikke ajourført

3.4.21. Ifølge fællesforetagendets standarder for intern kontrol, som er [baseret på Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#), skal det regelmæssigt ajourføre og teste sin forretningskontinuitetsplan og den tilhørende katastrofeberedskabsplan for at sikre tilpasning til organisatoriske ændringer og nye risici vedrørende driftsmiljøet.

Fællesforetagendet vedtog i 2018 en forretningskontinuitetsplan og en katastrofeberedskabsplan sammen med de andre fællesforetagender, som det deler bygning med i Bruxelles. Men de deltagende fællesforetagender ajourførte senest den fælles forretningskontinuitetsplan i februar 2020 og testede senest den fælles katastrofeberedskabsplan i januar 2019. Planerne afspejler således ikke for nærværende de seneste års væsentlige ændringer i fællesforetagendets operationelle miljø, f.eks. at fællesforetagendets nye ledelse har fået ansvaret for forretningskontinuitetsplanen, at der er foretaget ændringer i dets IT-systemer, at de ansatte fjernarbejder i højere grad, og at der er kommet nye cybersikkerhedstrusler.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.4.22. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i [bilaget](#).

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Bilag

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
1	2022	I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlig sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program.	I fællesforetagendets årsregnskab for 2023 gives der detaljerede oplysninger om de forskellige typer medlemsbidrag på programniveau. Disse oplysninger gør det også muligt at sammenholde de faktiske resultater med de retligt fastsatte mål.	Afsluttet

Fællesforetagendets svar

3.4.14. Situationen skyldtes hovedsageligt, at ca. 139 millioner euro af den planlagte EU-finansiering ikke blev udnyttet i forbindelse med indkaldelserne af forslag i 2019. EU-budgettet blev reduceret tilsvarende ved afgørelse truffet af fællesforetagendets bestyrelse.

Når man ser på IMI2-programmet som helhed, overstiger det private medlems retlige forpligtelser over for fællesforetagendets Horisont 2020-aktiviteter EU's forpligtelser. Ved udgangen af 2023 var der stadig 59 Horisont 2020-projekter i gang. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed forventer derfor at opfylde de programmål, der er fastsat i Rådets forordning nr. 557/2014, og vil fortsætte gennemførelsen af Horisont 2020-programmet indtil 2028/2029.

3.4.17. Det uudnyttede beløb i betalingsbevillinger under budgettet for infrastrukturudgifter (afsnit 2) ved udgangen af 2023 var omkring 1 million euro (eller 0,5 % af fællesforetagendets samlede betalingsbudget for 2023).

3.4.20. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed tager Rettens bemærkninger meget alvorligt og træffer foranstaltninger for at afhjælpe de konstaterede mangler, som hovedsagelig skyldtes mangel på ressourcer og specifikke kompetencer samt tidspres.

I mellemtiden har fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed gennemført følgende korrigerende foranstaltninger:

- en gennemgang af interne processer og arbejdsgange, der sikrer procesejerskab samt dobbeltkontrol for at styrke verifikationsprocessen i forbindelse med udbudsdokumentation
- obligatorisk, regelmæssig uddannelse af alle medarbejdere involveret i udbudsopgaver
- øget anvendelse af interinstitutionelle rammeaftaler.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed vil begynde at anvende værktøjet til styring af offentlige udbud (PPMT) inden udgangen af 2024. Værktøjet forventes yderligere at harmonisere arbejdsgangene, afhjælpe proceduremæssige mangler og sikre, at principperne om funktionsadskillelse og dobbeltkontrol overholdes.

3.4.21. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed har sammen med andre fællesforetagender etableret backofficeordninger for informations- og kommunikationsteknologi i overensstemmelse med artikel 13 i den fælles basisretsakt. Disse ordninger omfatter intern IKT-styring, forvaltning af fælles IKT-infrastruktur, forvaltning af IKT-værktøjer og -tjenester samt sikkerheds- og overholdelsesstyring (herunder med hensyn til cybersikkerhed).

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Gruppens fælles årlige arbejdsplan for 2024 blev vedtaget den 15. december 2023 og omfatter en specifik foranstaltning vedrørende gennemgang og ajourføring af forretningskontinuitetsplanen/katastrofeberedskabsplanen i 2024. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed leder gennemførelsen af denne foranstaltning og forelagde i juli 2024 et udkast til disse planer med henblik på høring blandt fællesforetagenderne og efterfølgende vedtagelse.

3.5. Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Indledning

3.5.1. Fællesforetagendet for ren brint (CH), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031³⁰. Fællesforetagendet CH erstattede det fælles teknologiinitiativ vedrørende brændselsceller og brint, som blev oprettet i maj 2008 under det syvende rammeprogram for forskning (RP7) for perioden indtil den 31. december 2017³¹ (BCB 1) og forlænget i maj 2014 under Horisont 2020-programmet³² (BCB 2).

3.5.2. Fællesforetagendet CH er et offentlig-privat partnerskab om forskning og innovation vedrørende brint- og brændselscelleteknologier. Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, industrisammenslutningen (Hydrogen Europe) og forskningssammenslutningen (Hydrogen Europe Research).

3.5.3. *Tabel 3.5.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.5.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	327,8	118,3	177 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	268,9	314,3	-14 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	28	29	-3 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

³⁰ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

³¹ Rådets forordning (EF) nr. 521/2008 om oprettelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint.

³² Rådets forordning (EU) nr. 559/2014 om oprettelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2.

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

3.5.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i [tabel 3.5.1](#) afhænger i høj grad af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammernes gennemførelsesfase. Den væsentlige forhøjelse af betalingsbudgettet for 2023, som omfattede ekstra 36 millioner euro fra RePowerEU, skulle dække de mellemliggende betalinger vedrørende igangværende RP7- og Horisont 2020-projekter og de betydelige forfinansieringsbetalinger vedrørende tilkudsaftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet og RePowerEU-programmet, som fællesforetagendet agtede at undertegne inden udgangen af 2023.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.5.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit [3.1](#). Underskriften på side [165](#) udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.5.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet CH's regnskaber, som omfatter årsregnskabet³³ og beretningerne om budgetgennemførelsen³⁴, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

³³ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

³⁴ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.5.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet CH's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet CH's finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.5.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet CH's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.5.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet CH's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.5.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af RP7

Fællesforetagendet afsluttede RP7 i 2023 - bidragene lå lidt under bidragsmålene

3.5.11. *Tabel 3.5.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med RP7 og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Tabel 3.5.2 - Medlemmernes RP7-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og afgørelser)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	450,0	20,0	Ikke relevant	470,0	410,4	19,1	Ikke relevant	Ikke relevant	429,5
Private medlemmer	450,0	20,0	Ikke relevant	470,0	17,9	457,8	0,0	Ikke relevant	475,7
I alt	900,0	40,0	Ikke relevant	940,0	428,3	476,9	0,0	Ikke relevant	905,2

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.5.12. I 2023, 10 år efter RP7's udløb, foretog fællesforetagendet den endelige betaling på ca. 3 millioner euro og validerede alle de bidrag i naturalier, der var anmeldt af private medlemmer. Fællesforetagendet afsluttede herefter programmet. 96 % af de retligt fastsatte mål for medlemmernes bidrag til fællesforetagendets operationelle aktiviteter var opfyldt.

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.5.13. *Tabel 3.5.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

**Tabel 3.5.3 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag
(i millioner euro)**

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og afgørelser)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	646,0	19,0	Ikke relevant	665,0	634,4	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	634,4
Private medlemmer	76,0	19,0	285,0	380,0	18,2	68,8	47,7	1 039,1	1 173,8
I alt	722,0	38,0	285,0	1 045,0	652,6	68,8	47,7	1 039,1	1 808,2

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Medlemmernes retlige forpligtelser opfyldte deres bidragsmål

3.5.14. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater vedrørende Horisont 2020 er det også nødvendigt at tage højde for dets medlemmers aktuelle operationelle forpligtelser vedrørende undertegnede tilskudsaftaler og kontrakter. Medlemmerne havde allerede ved udgangen af 2022 indgået forpligtelser vedrørende fællesforetagendets operationelle og supplerende aktiviteter, som oversteg målene for deres bidrag til dets operationelle aktiviteter. Ved udgangen af 2023 manglede fællesforetagendet stadig at betale ca. 53 millioner euro (8 %) vedrørende projekter og kontrakter, der endnu ikke var afsluttet, og at validere bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter på 47,7 millioner euro.

Forsinket gennemførelse af 2023-aktionsbudgettet til Horisont 2020-aktiviteter

3.5.15. I 2023 fik fællesforetagendet ingen nye forpligtelsesbevillinger til aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag vedrørende Horisont 2020-programmet i 2020. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter faldt yderligere til 69 % (2022: 81 %). Ifølge fællesforetagendet skyldtes dette, at støttemodtagere i forbindelse med komplekse innovationstiltag, der krævede national og regional medfinansiering, udsatte enten deres projekter eller deres regnskabsaflægning. Fællesforetagendet rapporterede desuden, at øgede omkostninger og forsyningskædeproblemer forårsaget af covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine fortsat påvirkede støttemodtagerne i 2023. Derfor måtte adskillige vigtige innovationstiltag under Horisont 2020 forlænges og betalinger udsættes til 2024.

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet, herunder RePowerEU

3.5.16. *Tabel 3.5.4* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Tabel 3.5.4 - Medlemmernes bidrag til Horisont Europa, herunder RePowerEU (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	I alt
EU (GD RTD)	1 169,8	30,2	1 200,0	277,8	61,1	Ikke relevant	Ikke relevant	338,9
Private medlemmer	969,8	30,2	1 000,0	0,0	Ikke relevant	685,3	247,2	932,5
I alt	2 139,6	60,4	2 200,0	277,8	61,1	685,3	247,2	1 271,4

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Fremskreden gennemførelse af Horisont Europa, herunder RePowerEU

3.5.17. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for 452 millioner euro vedrørende undertegnede tilskudsaftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet. Kommissionen tildelte fællesforetagendets Horisont Europa-program 200 millioner euro ekstra fra RePowerEU med henblik på at fordoble antallet af brintknudepunkter, og disse midler skal fællesforetagendet anvende i perioden 2023-2025. De validerede EU-kontantbidrag til fællesforetagendet på 277,8 millioner euro vedrørte hovedsagelig forfinansieringsbetalinger. De private medlemmer rapporterede bidrag i naturalier på ca. 932,5 millioner euro, hvoraf ca. 685,3 millioner euro var validerede bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter.

I 2023 var gennemførelsen af budgettet for infrastrukturudgifter (afsnit 2) fortsat lav

3.5.18. Ved udgangen af 2023 var gennemførelsesgraden for infrastrukturbudgettets forpligtelser og betalinger (afsnit 2) forbedret, men dog stadig lav, nemlig henholdsvis 71 % og 61 % (2022: 62 % og 51 %). Ifølge fællesforetagendet blev undertegnelsen af to vigtige rammeaftaler suspenderet. Der kunne derfor ikke indgås relaterede specifikke kontrakter, og betalinger måtte udsættes til 2024.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.5.19. Vedrørende RP7-udgifterne udførte fællesforetagendet efterfølgende revisioner indtil udgangen af 2021. Som endelige fejlfrekvenser vedrørende RP7-udgifterne rapporterede det derfor den repræsentative fejlfrekvens på 2,0 % og den restfejlfrekvens på 1,1 %, som det konstaterede ved udgangen af 2021. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter er det Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Vedrørende Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 2,8 % og en restfejlfrekvens på 0,6 %³⁵. Med hensyn til Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision vedrørende fællesforetagenderne, så der beregnes ikke længere repræsentative fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender. De første risikobaserede efterfølgende revisioner er endnu ikke udført, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.5.20. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2023³⁶. I én betaling konstaterede og kvantificerede vi en alvorlig fejl vedrørende ukorrekt anmodning om godtgørelse af fradragsberettiget moms.

Forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen var ikke ajourført

3.5.21. Ifølge fællesforetagendets standarder for intern kontrol, som er baseret på [Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#), skal det regelmæssigt ajourføre og teste sin forretningskontinuitetsplan og den tilhørende katastrofeberedskabsplan for at sikre tilpasning til organisatoriske ændringer og nye risici vedrørende driftsmiljøet. Fællesforetagendet vedtog i 2018 en fælles forretningskontinuitetsplan og en fælles katastrofeberedskabsplan sammen med de andre fællesforetagender, som det deler bygning med i Bruxelles. Men de deltagende fællesforetagender ajourførte senest den fælles forretningskontinuitetsplan i februar 2020 og testede senest den fælles katastrofeberedskabsplan i januar 2019. Planerne afspejler således ikke for nærværende de seneste års væsentlige ændringer i fællesforetagendets operationelle miljø, f.eks. at fællesforetagendets nye ledelse har fået ansvaret for forretningskontinuitetsplanen, at der er foretaget ændringer i dets IT-systemer, at de ansatte fjernarbejder i højere grad, og at der er kommet nye cybersikkerhedstrusler.

---

³⁵ Fællesforetagendet CH's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2023, kapitel 4.1.

³⁶ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Der manglede en politik for intern kontrol vedrørende følsomme funktioner

3.5.22. Både potentielt og aktuelt følsomme funktioner bør defineres og forvaltes i forbindelse med fællesforetagendets ramme for intern kontrol, som er [baseret på Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#). Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet endnu ikke indført en politik vedrørende forvaltning af følsomme funktioner, som gjorde det muligt at overvåge den relevante interne kontrol. En sådan politik skal sikre den nødvendige interne kontrol og sætte fællesforetagendet i stand til at kortlægge følsomme funktioner, holde oversigten over dem ajour og fastlægge passende kontrolforanstaltninger til at forebygge eller afbøde risici for upassende eller svigagtige handlinger såsom svigagtig rapportering, tab af aktiver, videregivelse af følsomme oplysninger og korrupsion.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.5.23. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i [bilaget](#).

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Bilag

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
1	2022	I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlig sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program.	I fællesforetagendets årsregnskab for 2023 gives der detaljerede oplysninger om de forskellige typer medlemsbidrag på programniveau. Disse oplysninger gør det også muligt at sammenholde de faktiske resultater med de retligt fastsatte mål.	Afsluttet
2	2022	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter under Horisont 2020 var 81 % (2021: 88 %), hvilket ifølge fællesforetagendet skyldtes de stigende omkostninger og leveringsproblemer, som støttemodtagerne oplevede som følge af covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Derfor måtte de fleste Horisont 2020-projekter forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter under Horisont 2020 faldt yderligere til 69 %, hovedsagelig på grund af eksterne faktorer uden for fællesforetagendets kontrol (jf. punkt 3.5.15).	Udestående

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
3	2022	Ved udgangen af 2022 var gennemførelsesgraden for administrationsbudgettet (afsnit 2) lav, idet den var 62 % for forpligtelsesbevillingerne og 51 % for betalingsbevillingerne.	Gennemførelsesgraden for infrastrukturbudgettet var fortsat lav, nemlig henholdsvis 71 % for forpligtelsesbevillingerne og 61 % for betalingsbevillingerne (jf. punkt 3.5.18).	Udestående
4	2022	I henhold til personalevedtægten ³⁷ og fællesforetagendets retningslinjer skal personaleudvalget udpege mindst ét medlem til udvælgelseskomitéen i forbindelse med eksterne ansættelsesprocedurer. Vi konstaterede, at udvælgelseskomitéen for den reviderede ansættelsesprocedure ikke omfattede et medlem udpeget af personaleudvalget.	Fællesforetagendet oprettede et personaleudvalg i 2023.	Afsluttet

³⁷ Artikel 9 i kombination med artikel 1a.

Fællesforetagendets svar

3.5.12. Fællesforetagendet for ren brint er enig i, at fællesforetagendet afsluttede det syvende rammeprogram med 96 % af de samlede medlemmers juridiske bidragsmål for operationelle aktiviteter. Det skal dog bemærkes, at private medlemmer nåede 101,2 % af deres bidragsmål.

3.5.18. Ved udgangen af 2023 beløb de uudnyttede betalingsbevillinger under budgettet til infrastrukturudgifter (afsnit 2) sig til ca. 1,3 mio. EUR (eller 0,4 % af fællesforetagendets samlede betalingsbudget for 2023).

3.5.20. Den fejl, der blev konstateret i én tilfældigt udvalgt og revideret Horisont 2020-betaling, var på 203 000 EUR (eller 0,2 % af fællesforetagendets samlede gennemførte Horisont 2020-betalinger) og vedrører ikkestøtteberettiget merværdiafgift (moms).

3.5.21. Fællesforetagendet for ren brint har sammen med andre fællesforetagender etableret back office-ordninger for informations- og kommunikationsteknologi i overensstemmelse med artikel 13 i den fælles basisretsakt. Disse ordninger omfatter IKT-styring på tværs af fællesforetagenderne, forvaltning af fælles IKT-infrastruktur, forvaltning af IKT-værktøjer og -tjenester samt sikkerheds- og compliancestyring (herunder cybersikkerhed). Den fælles årlige arbejdsplan for 2024 (vedtaget den 15. december 2023) omfatter bl.a. en specifik foranstaltning om gennemgang og opdatering af BCP/DRP i 2024. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed leder gennemførelsen af denne foranstaltning og vil i juli 2024 fremlægge et udkast til disse planer med henblik på høring på tværs af fællesforetagenderne og efterfølgende vedtagelse.

3.5.22. I øjeblikket er der implementeret interne kontrolforanstaltninger for at mindske risiciene i forbindelse med følsomme funktioner, såsom adskillelse af opgaver for at overholde princippet om fire øjne, underskrevne erklæringer om interessekonflikter, underskrevne erklæringer om engagement og uafhængighed samt kurser i etik, databaseskyttelse og håndtering af følsomme oplysninger. Fællesforetagendet for ren brints fremtidige politik for følsomme funktioner vil definere roller og ansvarsområder, præcisere definitioner, fastlægge relevante principper og metoder, en fortegnelse over potentielt følsomme funktioner samt afbødende foranstaltninger.

3.6. Fællesforetagendet for mikrochips

Indledning

3.6.1. Fællesforetagendet for mikrochips, der ligger i Bruxelles, blev i september 2023 ved ændring af den enkelte basisretsakt³⁸ oprettet under Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa for en periode, der slutter den 31. december 2031. Det erstattede fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT), som blev oprettet i november 2021 under Horisont Europa-programmet³⁹.

3.6.2. Fællesforetagendet for mikrochips fremmer udviklingen af den næste generation af innovative halvlederteknologier og styrker den europæiske chipproduktionskapacitet under "Mikrochips til Europa-initiativet". Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, de deltagende stater og tre industrisammenslutninger.

3.6.3. *Tabel 3.6.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.6.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	518,4	222,2	133 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	835,7	261,4	220 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	33	25	32 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.6.4. Den betydelige forhøjelse af fællesforetagendets forpligtelses- og betalingsbudget, jf. *tabel 3.6.1*, skyldtes 2023-ændringen af den enkelte basisretsakt⁴⁰, hvorved fællesforetagendet KDT blev omdannet til fællesforetagendet for mikrochips.

³⁸ Rådets forordning (EU) 2023/1782 om ændring af forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa for så vidt angår fællesforetagendet for mikrochips.

³⁹ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

⁴⁰ Rådets forordning (EU) 2023/1782 om ændring af forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa for så vidt angår fællesforetagendet for mikrochips.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.6.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit **3.1**. Underskriften på side **165** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.6.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet for mikrochips' regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁴¹ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁴², for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.6.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet for mikrochips' regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet for mikrochips' finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets

---

⁴¹ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁴² Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Fællesforetagendet for mikrochips

finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.6.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet for mikrochips' regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.6.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet for mikrochips' regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.6.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.6.11. *Tabel 3.6.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Fællesforetagendet for mikrochips

**Tabel 3.6.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag
(i millioner euro)**

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Skønnede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD CNECT)	1 169,7	15,3	Ikke relevant	1 185,0	1 172,5	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	1 172,5
Private medlemmer	1 617,5	40,0	Ikke relevant	1 657,5	25,4	608,0	1 052,0	Ikke relevant	1 685,4
Deltagende stater ⁽²⁾	1 170,0	Ikke relevant	Ikke relevant	1 170,0	990,7	0,0	0,0	Ikke relevant	990,7
I alt	3 957,2	55,3	Ikke relevant	4 012,5	2 188,6	608,0	1 052,0	Ikke relevant	3 848,6

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

(2) De deltagende staters kontantbidrag på 990,7 millioner euro er anslået af fællesforetagendet.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Hovedparten af de private medlemmers bidrag i naturalier er endnu ikke valideret

3.6.12. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater er det også nødvendigt at tage højde for dets medlemmers aktuelle operationelle forpligtelser vedrørende tilkudsaftaler. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for hele det beløb på 1 169,7 millioner euro, som udgør det maksimale EU-bidrag vedrørende underskrevne tilkudsaftaler under Horisont 2020-programmet. EU havde derfor allerede ydet fællesforetagendet kontantbidrag på 1 147 millioner euro med henblik på deres gennemførelse. Af forpligtelsesbeløbet skal ca. 75 millioner euro (6,4 %) betales i de kommende år vedrørende projekter, der endnu ikke er afsluttet.

3.6.13. Fællesforetagendet anslog ved udgangen af 2023, at de private medlemmers potentielle endelige bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter under Horisont 2020 udgjorde 1 660 millioner euro, dvs. 103 % af minimumsmålet på 1 617,5 millioner euro. Fællesforetagendet kan først beregne og validere de private medlemmers bidrag i naturalier, når alle betalinger er foretaget af både fællesforetagendet og de deltagende stater, og alle afsluttende projektcertifikater og relaterede attester for årsregnskaberne er modtaget. Eftersom kun et begrænset antal Horisont 2020-projekter var afsluttet ved udgangen af 2023, udgjorde de validerede bidrag i naturalier fra industrien 608 millioner euro (38 % af målet).

Hovedparten af de deltagende staters bidrag er endnu ikke anmeldt

3.6.14. Ifølge note 4.12 i fællesforetagendet for mikrochips' årsregnskab for 2023 er fællesforetagendet ved at revidere de processer og den tekniske metode, der anvendes til at rapportere og validere de deltagende staters kontantbidrag til de igangværende programmer (Horisont 2020 og Horisont Europa). Fællesforetagendet oplyser, at dataene om de deltagende staters bidrag på grund af tekniske vanskeligheder var ufuldstændige, da det endelige regnskab blev udarbejdet. Fællesforetagendet kunne derfor kun bekræfte bidrag på 672 millioner euro fra de deltagende stater til Horisont 2020 og Horisont Europa tilsammen.

Fællesforetagendet for mikrochips

Gennemførelsen af Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa

3.6.15. *Tabel 3.6.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Tabel 3.6.3 - Medlemmernes bidrag vedrørende Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i den enkelte basisretsakt)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽³⁾	Skønnede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽³⁾	I alt
EU (GD CNECT) ⁽¹⁾	4 112,7	62,3	4 175,0	241,8	278,7	Ikke relevant	Ikke relevant	520,5
Private medlemmer	2 511,1	26,3	2 537,4	1,5	Ikke relevant	0,0	76,0	77,5
Deltagende stater ⁽²⁾	4 112,7	Ikke relevant	4 112,7	81,9	0,0	Ikke relevant	Ikke relevant	81,9
I alt	10 736,5	88,6	10 825,1	325,2	278,7	0,0	76,0	679,9

(1) EU's finansielle bidrag består af: a) op til 2 720 millioner euro fra Horisont Europa, b) op til 1 450 millioner euro fra programmet for et digitalt Europa.

(2) De deltagende staters kontantbidrag på 81,9 millioner euro er anslået af fællesforetagendet.

(3) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Forsinket gennemførelse af projekter under Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa

3.6.16. Ved udgangen af 2023 havde EU og fællesforetagendets private medlemmer kun indgået forpligtelser for 598 millioner euro vedrørende aktiviteter under Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa. De validerede EU-kontantbidrag til fællesforetagendet på 241,8 millioner euro vedrørte hovedsagelig forfinansieringsbetalinger. De private medlemmer rapporterede bidrag i naturalier på ca. 76 millioner euro til gennemførte aktiviteter. Ifølge fællesforetagendet skyldtes denne situation, at fællesforetagendet KDT først sent - i september 2023 - blev omdannet til fællesforetagendet for mikrochips, og at de komplekse aktiviteter under dets nye ansvarsområde kom langsommere i gang end forventet.

Akkumulering af uudnyttede finansielle EU-bidrag

3.6.17. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter faldt yderligere til 36 % i 2023. Ifølge fællesforetagendet skyldtes denne situation hovedsagelig, at fællesforetagendet KDT først sent - i september 2023 - blev omdannet til fællesforetagendet for mikrochips. Omdannelsen var ledsaget af en betydelig forhøjelse af 2023-betalingsbevillingerne til aktionsudgifter vedrørende de nye operationelle aktiviteter under programmet et digitalt Europa og Horisont Europa-programmet. De komplekse aktiviteter under fællesforetagendets nye ansvarsområde kom dog langsommere i gang end forventet, og

Fællesforetagendet for mikrochips

der var forsinkelser med hensyn til at afslutte eksisterende Horisont 2020-projekter. Grundet covid-19-pandemiens konsekvenser måtte disse projekter forlænges og de endelige betalinger udsættes til efter 2023. I 2023 anmodede fællesforetagendet om yderligere finansielle EU-bidrag på 196 millioner euro, som lå ud over likviditetsbehovet vedrørende årets planlagte betalinger. På denne måde havde fællesforetagendet ved udgangen af 2023 akkumuleret et likviditetsoverskud på 438 millioner euro. De akkumulerede likvide midler var således ikke til rådighed til at finansiere andre EU-aktiviteter i 2023. Dette viser, at der er mangler i fællesforetagendets likviditetsplanlægning.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.6.18. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifterne udførte Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste de efterfølgende revisioner. Vedrørende Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 2,3 % og en restfejlfrekvens på 1,3 %⁴³. Med hensyn til Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision vedrørende fællesforetagenderne, så der beregnes ikke længere repræsentative fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender. De første risikobaserede efterfølgende revisioner er endnu ikke udført, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.6.19. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2023⁴⁴. Vi fandt ingen alvorlige kvantificerbare fejl eller kontrolsvagheder vedrørende de udvalgte støttemodtagere.

Svagheder i udformningen og evalueringen af et væsentligt udbud

3.6.20. Med hensyn til et 2023-udbud til en værdi af ca. 0,3 millioner euro vedrørende fællesforetagendets første symposium opdagede dets interne kontrol ikke, at der i udbuddets udformning og i processen for evaluering af de finansielle forslag var svagheder, som kunne have fordrejet konkurrencen. Hvis disse svagheder ikke afhjælpes i fremtidige udbud, kan de resultere i regelstridige kontrakter og betalinger.

---

⁴³ Fællesforetagendet for mikrochips' konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2023, kapitel 4.1.1.

⁴⁴ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen var ikke ajourført

3.6.21. Ifølge fællesforetagendets standarder for intern kontrol, som er baseret på [Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#), skal det regelmæssigt ajourføre og teste sin forretningskontinuitetsplan og den tilhørende katastrofeberedskabsplan for at sikre tilpasning til organisatoriske ændringer og nye risici vedrørende driftsmiljøet. Fællesforetagendet vedtog i 2018 en fælles forretningskontinuitetsplan og en fælles katastrofeberedskabsplan sammen med de andre fællesforetagender, som det deler bygning med i Bruxelles. Men de deltagende fællesforetagender ajourførte senest den fælles forretningskontinuitetsplan i februar 2020 og testede senest den fælles katastrofeberedskabsplan i januar 2019. Planerne afspejler således ikke for nærværende de seneste års væsentlige ændringer i fællesforetagendets operationelle miljø, f.eks. at fællesforetagendets nye ledelse har fået ansvaret for forretningskontinuitetsplanen, at der er foretaget ændringer i dets IT-systemer, at de ansatte fjernarbejder i højere grad, og at der er kommet nye cybersikkerhedstrusler.

Der manglede en politik for intern kontrol vedrørende følsomme funktioner, og ledende medarbejderes aktiviteter efter ophørt ansættelse blev ikke overvåget

3.6.22. Både potentielt og aktuelt følsomme funktioner bør defineres og forvaltes i forbindelse med fællesforetagendets ramme for intern kontrol, som er baseret på [Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#). Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet endnu ikke indført en politik vedrørende forvaltning af følsomme funktioner. En sådan politik skal sikre den nødvendige interne kontrol og sætte fællesforetagendet i stand til at kortlægge følsomme funktioner, holde oversigten over dem ajour og fastlægge passende kontrolforanstaltninger til at forebygge eller afbøde risici for upassende eller svigagtige handlinger såsom svigagtig rapportering, tab af aktiver, videregivelse af følsomme oplysninger og korruption.

3.6.23. Ansatte i fællesforetagendet er efter at være udtrådt af tjenesten fortsat bundet af pligten til at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til accept af visse hverv eller opnåelse af visse fordele. En ledende medarbejder, der for nylig havde forladt fællesforetagendet, havde ikke underrettet det om, at vedkommende ville udøve en ny erhvervsaktivitet. Fællesforetagendet foretog ingen overvågning af, om tidligere ledende medarbejdere udøvede erhvervsaktivitet. Uden aktiv overvågning af tidligere ledende medarbejderes nye erhvervsaktivitet kan fællesforetagendet ikke sikre overholdelse af eventuelle restriktioner, der er pålagt tidligere ansatte med hensyn til interessekonflikter, og det kan heller ikke opdage urapporterede "svingdørssituationer".

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.6.24. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

Fællesforetagendet for mikrochips

Bilag

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
1	2021	Med Kommissionens forslag om ændring af den enkelte basisretsakt ⁴⁵ vil KDT blive omdannet til det fremtidige fællesforetagende for mikrochips. Ifølge forslaget skal fællesforetagendet gennemføre projekter for ca. 10,9 milliarder euro under FFR for 2021-2027 og ansætte yderligere 19 personer for at nå op på de planlagte 50 vedtægtsomfattede ansatte i 2025. Eftersom fællesforetagendet havde 29 ansatte ved udgangen af 2021, men kun 25 ved udgangen af 2022, kan arbejdet med at ansætte nye medarbejdere give betydelige personalemæssige udfordringer oven i arbejdet med de nye administrative og operationelle processer, der skal fastlægges.	Efter oprettelsen af fællesforetagendet for mikrochips i september 2023 blev stillingsfortegnelsen i november 2023 ændret, så antallet af stillinger steg til 36. Den 31. december 2023 var 33 stillinger besat.	Afsluttet

⁴⁵ Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa for så vidt angår fællesforetagendet for mikrochips, [COM\(2022\) 47](#).

Fællesforetagendet for mikrochips

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
2	2022	I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlig sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program.	I fællesforetagendets årsregnskab for 2023 gives der detaljerede oplysninger om de forskellige typer medlemsbidrag på programniveau. Disse oplysninger gør det også muligt at sammenholde de faktiske resultater med de retligt fastsatte mål.	Afsluttet
3	2022	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter faldt til 74 % (2021: 85 %), hvilket ifølge fællesforetagendet skyldtes de problemer, som støttemodtagerne oplevede som følge af covid-19. For et betydeligt antal igangværende Horisont 2020-projekter blev de tekniske aktiviteter forsinket, enten på grund af mangel på chipmaterialer, eller fordi personalet ikke kunne få adgang til udviklings- og testfaciliteterne. Derfor måtte disse projekter ændres eller forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter var 36 % i 2023. Ifølge fællesforetagendet skyldtes denne situation hovedsagelig, at fællesforetagendet KDT først sent blev omdannet til fællesforetagendet for mikrochips (jf. punkt 3.6.17).	Udestående

Fællesforetagendets svar

3.6.17. Fællesforetagendet for mikrochips forvalter komplekse projekter, som også påvirkes af begivenheder uden for fællesforetagendets kontrol. Ikke desto mindre nyder fællesforetagendet godt af den fleksibilitet, som dets finansforordning giver (artikel 6, stk. 5, i fællesforetagendets finansielle bestemmelser) med hensyn til gennemførelsen af finansiering i hele programperioden, nemlig muligheden for at anvende EU-kontantbidrag, når de er modtaget, i løbet af de næste tre regnskabsår. Fællesforetagendet for mikrochips har desuden forpligtet sig til at nå en højere gennemførelsesgrad i 2024 for så vidt angår betalingsbevillingerne til aktionsudgifter.

3.6.20. På grund af tidsmæssige begrænsninger i forhold til Publikationskontoret og de lovbestemte frister fastsat i offentlige udbud kunne fællesforetagendet ikke længere forlænge fristen for afgivelse af bud eller annullere og geniværksætte proceduren for at kunne realisere de nye symposiumdatoer på tidspunktet, hvor det modtog Kommissionens anmodning om at ændre symposiumdatoerne. I 2024 ændrede fællesforetagendet for mikrochips sine udbudsspecifikationer for så vidt angår symposier og har tildelt flere ressourcer og kompetencer inden for udbudsprocesser.

3.6.21. Fællesforetagendet for mikrochips har sammen med andre fællesforetagender oprettet back-office-ordninger for informations- og kommunikationsteknologi (BOA ICT) i henhold til artikel 13 i den enkelte basisretsakt. Disse ordninger dækker IKT-styring mellem fællesforetagenderne, styring af fælles IKT-infrastruktur, styring af IKT-værktøjer og -tjenester samt styring af sikkerhed og efterlevelse (herunder cybersikkerhed).

Den fælles årlige BOA ICT-arbejdsplan for 2024 (vedtaget den 15. december 2023) omfatter bl.a. en specifik aktion vedrørende revision og ajourføring af forretningskontinuitets-/katastrofeberedskabsplanen i 2024. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed leder gennemførelsen af denne aktion og agter i juli 2024 at forelægge et udkast til disse planer med henblik på høring på tværs af fællesforetagenderne og efterfølgende vedtagelse.

3.6.22. Fællesforetagendet for mikrochips' politik for forvaltning af følsomme funktioner blev vedtaget ved den administrerende direktørs afgørelse den 5. juni 2024.

3.6.23. Ifølge de oplysninger, som fællesforetagendet er i besiddelse af, har den tidligere ledende medarbejder ikke deltaget i aktiviteter relateret til arbejde udført i løbet af vedkommendes sidste tre års tjeneste, som kunne have ført til en konflikt med fællesforetagendets legitime interesser. Derfor besluttede fællesforetagendets bestyrelse den 13. maj 2024 at give den tidligere ledende medarbejder lov til at deltage i aktiviteter efter ansættelsen. Fællesforetagendet forpligter sig til aktivt at overvåge tidligere ledende medarbejders nye erhvervs-mæssige aktiviteter.

3.7. Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Indledning

3.7.1. Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031⁴⁶. Fællesforetagendet CBE erstattede fællesforetagendet for biobaserede industrier (BBI), som blev oprettet i maj 2014 under Horisont 2020-programmet⁴⁷.

3.7.2. Fællesforetagendet CBE er et offentlig-privat partnerskab med fokus på forskning og innovation til sikring af en bæredygtig og konkurrencedygtig sektor for cirkulære biobaserede industrier. Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, og industrielle partnere repræsenteret ved Bio-based Industries Consortium.

3.7.3. *Tabel 3.7.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.7.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	137,4	80,3	71 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	227,4	264,2	-14 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	28	26	8 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.7.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i *tabel 3.7.1* afhænger i høj grad af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammernes gennemførelsesfase. Forhøjelsen af betalingsbudgettet for 2023 dækkede de mellemliggende betalinger vedrørende igangværende Horisont 2020-projekter og de betydelige forfinansieringsbetalinger vedrørende tilskudsaftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet, som fællesforetagendet agtede at undertegne inden udgangen af 2023.

⁴⁶ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

⁴⁷ Rådets forordning (EU) nr. 560/2014 om oprettelse af fællesforetagendet BBI.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.7.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit **3.1**. Underskriften på side **165** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.7.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet CBE's regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁴⁸ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁴⁹, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.7.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet CBE's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet CBE's finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de

---

⁴⁸ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁴⁹ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.7.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet CBE's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.7.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet CBE's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.7.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.7.11. *Tabel 3.7.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Tabel 3.7.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og afgørelser)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter ⁽¹⁾	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽²⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Skønnede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	816,1	18,9	Ikke relevant	835,0	783,3	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	783,3
Private medlemmer	266,6	18,9	2 444,5	2 730,0	22,2	91,9	58,6	2 150,6	2 323,3
I alt	1 082,7	37,8	2 444,5	3 565,0	805,5	91,9	58,6	2 150,6	3 106,6

(1) Mål for EU's og de private medlemmers kontantbidrag nedsat med 140 millioner euro. Mål for de private medlemmers bidrag i naturalier som fastsat i fællesforetagendets årlige arbejdsprogrammer.

(2) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat. Minimumsmålbøbet for private medlemmer blev forhøjet fra 1 755 millioner euro til 2 444,5 millioner euro for at nå den samlede minimumsbidragforpligtelse på mindst 2 730 millioner euro.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.7.12. Beløbet for de private medlemmers validerede bidrag i naturalier til de operationelle aktiviteter var fortsat lavt - 91,9 millioner euro (35 % af målet) - fordi fællesforetagendet først attesterer disse bidrag, når de endelige betalinger til Horisont 2020-projekterne er afholdt, og attesterne for årsregnskaberne skal foreligge.

De private medlemmer lod i høj grad deres bidrag til supplerende aktiviteter opfylde deres samlede bidragsmål

3.7.13. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater vedrørende Horisont 2020-programmet er det også nødvendigt at tage højde for dets medlemmers aktuelle operationelle forpligtelser vedrørende undertegnede tilskudsaftaler. Medlemmerne havde allerede ved udgangen af 2022 indgået forpligtelser, som opfyldte deres bidragsmål. Ved udgangen af 2023 manglede fællesforetagendet stadig at betale ca. 52 millioner euro (6,4 %) vedrørende projekter og kontrakter, der endnu ikke var afsluttet, og at validere bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter på 58,6 millioner euro.

3.7.14. For at sikre opfyldelse af de private medlemmers samlede bidragsmål på 2 730 millioner euro, som er fastsat i fællesforetagendets oprettelsesforordning, opjusterede fællesforetagendet målet for de private medlemmers bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter til 2 444,5 millioner euro (90 % af det samlede mål). Det vejledende mål for bidrag i naturalier til fællesforetagendets operationelle aktiviteter, som var fastsat til 475,3 millioner euro i dets årlige arbejdsprogrammer, blev til gengæld reduceret til 266,6 millioner euro (med 45 %). Ved udgangen af 2023 rapporterede de private medlemmer et samlet beløb for bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter på 2 150,6 millioner euro (88 % af det nye mål), hvoraf 1 734,5 millioner euro (71 % af det nye mål) allerede var attesteret. Fællesforetagendet anfører, at det har opfyldt de operationelle mål vedrørende sine forslagsindkaldelser under Horisont 2020, men det høje mål for bidragene til supplerende aktiviteter (IKAA) udgør en risiko for den samlede gennemførelse af dets Horisont 2020-program. Det skyldes, at IKAA ydes til aktiviteter uden for fællesforetagendets arbejdsprogram vedrørende forskning.

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.7.15. *Tabel 3.7.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Tabel 3.7.3 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	I alt
EU (GD RTD)	976,5	23,5	1 000,0	80,2	7,4	Ikke relevant	Ikke relevant	87,6
Private medlemmer	976,5	23,5	1 000,0	1,7	Ikke relevant	0,0	65,2	66,9
I alt	1 953,0	47,0	2 000,0	81,9	7,4	0,0	65,2	154,5

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.7.16. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendets medlemmer indgået forpligtelser for 160 millioner euro vedrørende undertegnede tilskudsaftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet. De validerede EU-kontantbidrag til fællesforetagendet på 80,2 millioner euro vedrørte hovedsagelig forfinansieringsbetalinger.

Lav gennemførelse af administrationsbudgettet for 2023 (afsnit 1 og 2)

3.7.17. Ved udgangen af 2023 var gennemførelsesgraden for fællesforetagendets lønbudget (afsnit 1) fortsat lav, idet den var 64 % for forpligtelsesbevillingerne og 57 % for betalingsbevillingerne (2022: 63 % og 55 %). Gennemførelsesgraden for resten af administrationsbudgettet (afsnit 2) var desuden 88 % for forpligtelsesbevillingerne og 54 % for betalingsbevillingerne (2022: 60 % og 68 %).

3.7.18. Denne situation skyldes, at fællesforetagendet i 2023 fik et nyt administrationsbudget under Horisont Europa (1,7 millioner euro fra EU og det samme beløb fra det private medlem) og desuden reaktiverede et stort overskud på ca. 2,6 millioner euro fra de foregående års uudnyttede administrationsbudgetter. Dette førte til yderligere akkumulering af uudnyttede betalingsbevillinger til administrationsudgifter, hvilket er i strid med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.7.19. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter er det Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 1,9 % og en restfejlfrekvens på 1,2 %⁵⁰. Med hensyn til Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision vedrørende fællesforetagenderne, så der beregnes ikke længere fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender. De første risikobaserede efterfølgende revisioner er endnu ikke udført, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.7.20. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2023⁵¹. I én betaling konstaterede og kvantificerede vi en alvorlig fejl vedrørende ikkestøtteberettigede renter på lån og ukorrekt regnskabsføring hos støttemodtageren.

Forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen var ikke ajourført

3.7.21. Ifølge fællesforetagendets standarder for intern kontrol, som er [baseret på Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#), skal det regelmæssigt ajourføre og teste sin forretningskontinuitetsplan og den tilhørende katastrofeberedskabsplan for at sikre tilpasning til organisatoriske ændringer og nye risici vedrørende driftsmiljøet. Fællesforetagendet vedtog i 2018 en forretningskontinuitetsplan og en katastrofeberedskabsplan sammen med de andre fællesforetagender, som det deler bygning med i Bruxelles. Men de deltagende fællesforetagender ajourførte senest den fælles forretningskontinuitetsplan i februar 2020 og testede senest den fælles katastrofeberedskabsplan i januar 2019. Planerne afspejler således ikke for nærværende de seneste års væsentlige ændringer i fællesforetagendets operationelle miljø, f.eks. at fællesforetagendets nye ledelse har fået ansvaret for forretningskontinuitetsplanen, at der er foretaget ændringer i dets IT-systemer, at de ansatte fjernarbejder i højere grad, og at der er kommet nye cybersikkerhedstrusler.

⁵⁰ Fællesforetagendet CBE's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2023, kapitel 4.1.2.

⁵¹ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.7.22. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Bilag

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
1	2020, 2021, 2022	<p>I henhold til fællesforetagendets oprettelsesforordning skal industrimedlemmerne yde et kontantbidrag på mindst 182,5 millioner euro til fællesforetagendets driftsomkostninger. Industrimedlemmernes kontantbidrag til fællesforetagendets driftsomkostninger forblev imidlertid på et lavt niveau, nemlig 3,3 millioner euro. Som følge heraf reducerede Kommissionen sit mål for kontantbidrag til fællesforetagendet med 140 millioner euro.</p> <p>De private medlemmer havde ved udgangen af 2022 retligt forpligtet sig til at yde bidrag i naturalier og finansielle bidrag til en værdi af 266,5 millioner euro, dvs. 56 % af det oprindelige vejledende mål på 475,3 millioner euro, som er fastsat i fællesforetagendets vedtagne årlige arbejdsprogrammer. Eftersom alle forslagsindkaldelserne under Horisont 2020 var afsluttet ved udgangen af 2020, vil fællesforetagendet ikke nå det vejledende mål for de private medlemmers bidrag før programperiodens udløb.</p>	<p>Fællesforetagendet holdt de private medlemmers kontantbidrag til fællesforetagendets driftsomkostninger på et lavt niveau, nemlig 3,3 millioner euro.</p> <p>Med hensyn til de private medlemmers bidrag i naturalier til fællesforetagendets operationelle aktiviteter var situationen uændret ved udgangen af 2023, jf. punkt 3.7.14.</p>	Udestående
2	2021, 2022	<p>For at sikre, at de private medlemmers samlede bidragsmål på 2 730 millioner euro, som er fastsat i fællesforetagendets oprettelsesforordning, nås inden programperiodens udløb, opjusterede fællesforetagendet sit mål for private medlemmers</p>	<p>I 2023 var fællesforetagendet nødt til yderligere at forhøje målet for de private medlemmers bidrag i</p>	Udestående

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
		bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter til 2 235,5 millioner euro. Ved udgangen af 2022 rapporterede de private medlemmer et samlet beløb for bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter på 1 797,9 millioner euro (73,8 % af det nye mål), men med hensyn til 658 millioner euro, dvs. 37 % af det rapporterede beløb, var attesteringsprocessen ikke afsluttet.	naturalier til supplerende aktiviteter for at sikre opfyldelse af deres samlede bidragsmål, jf. punkt 3.7.14 .	
3	2022	I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlige sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program.	I fællesforetagendets årsregnskab for 2023 gives der detaljerede oplysninger om de forskellige typer medlemsbidrag på programniveau. Disse oplysninger gør det også muligt at sammenholde de faktiske resultater med de retligt fastsatte mål.	Afsluttet
4	2022	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter under Horisont 2020 faldt til 65 % (2021: 85 %), hvilket ifølge fællesforetagendet skyldtes de stigende omkostninger og leveringsproblemer, som støttemodtagerne oplevede som følge af covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Derfor måtte de fleste Horisont 2020-projekter forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter under Horisont 2020 steg til 89 %. De resterende Horisont 2020-projekter forventes afsluttet i 2024.	Afsluttet

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
5	2022	Ved udgangen af 2022 var gennemførelsesgraden for fællesforetagendets lønudbetalingsbudget (afsnit 1) lav, nemlig 55 %. Ifølge fællesforetagendet skyldtes dette, at ansættelseskontrakterne for de medarbejdere, der blev ansat i 2022, trådte i kraft med forsinkelse.	Situationen var ikke forbedret ved udgangen af 2023, jf. punkt 3.7.17 og 3.7.18 .	Udestående

Fællesforetagendets svar

3.7.14. Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa anerkender Rettens betænkeligheder, men vil gerne understrege, at ICAA bidrager til de overordnede mål for initiativet vedrørende fællesforetagendet BBI for så vidt angår Horisont 2020-programmet og er underlagt en årlig planlægning, der skal godkendes af bestyrelsen.

7.3.18. Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa anerkender den situation, som Retten beskriver, og bemærker, at fra 2025 vil fællesforetagendets administrationsbudget udelukkende blive finansieret af Horisont Europa-programmet. Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa vil fortsat prioritere gennemførelsen af uudnyttede bevillinger genaktiveret fra tidligere år. Fællesforetagendet vil samarbejde med Europa-Kommissionen om at styrke budgetteringsprocessen i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning.

3.8. Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

Indledning

3.8.1. Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031⁵². Fællesforetagendet EU-Rail erstattede fællesforetagendet Shift2Rail (S2R), som blev oprettet i juni 2014 under Horisont 2020-programmet⁵³.

3.8.2. Fællesforetagendet EU-Rail er et offentlig-privat partnerskab, der fokuserer på forskning og innovation i jernbanesektoren. Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, og partnere fra jernbaneindustrien (f.eks. producenter af jernbanemateriel, jernbanevirksomheder, infrastrukturforvaltere og forskningscentre).

3.8.3. *Tabel 3.8.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.8.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	120,3	180,8	-33 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	102,6	171,4	-40 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	29	28	4 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.8.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i *tabel 3.8.1* afhænger i høj grad af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammets gennemførelsesfase. Det reducerede forpligtelses- og betalingsbudget for 2023 afspejler den lavere værdi af indkaldelserne vedrørende af Horisont Europa-projekter, og det faldende betalingsniveau vedrørende Horisont 2020-projekter.

⁵² Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

⁵³ Rådets forordning (EU) nr. 642/2014 om oprettelse af fællesforetagendet Shift2Rail.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.8.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit **3.1**. Underskriften på side **165** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.8.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet EU-Rails regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁵⁴ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁵⁵, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.8.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet EU-Rails regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet EU-Rails finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de

---

⁵⁴ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁵⁵ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.8.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet EU-Rails regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.8.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet EU-Rails regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.8.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.8.11. *Tabel 3.8.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

**Tabel 3.8.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag
(i millioner euro)**

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD MOVE)	384,5	13,5	0,0	398,0	395,7	0,0	0,0	0,0	395,7
Private medlemmer	336,5	13,5	120,0	470,0	13,0	315,4	44,7	266,8	639,9
I alt	721,0	27,0	120,0	868,0	408,7	315,4	44,7	266,8	1 035,6

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Medlemmernes retlige forpligtelser oversteg deres bidragsmål, og fællesforetagendet forventer at afslutte programmet i 2024

3.8.12. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater i forbindelse med Horisont 2020-programmet er det også nødvendigt at tage højde for dets medlemmers aktuelle operationelle forpligtelser vedrørende undertegnede tilskudsaftaler og kontrakter. Medlemmerne havde allerede ved udgangen af 2022 indgået forpligtelser vedrørende fællesforetagendets operationelle og supplerende aktiviteter, som oversteg målene for deres bidrag til dets operationelle aktiviteter. Ved udgangen af 2023 manglede fællesforetagendet stadig at betale ca. 40,5 millioner euro (10,8 %) vedrørende projekter og kontrakter, der endnu ikke var afsluttet, og at validere bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter på 44,7 millioner euro. Gennemførelsen af 2023-betalingsbudgettet til Horisont 2020-aktiviteter var lavere end forventet, fordi støttemodtagerne fortsat havde tekniske problemer vedrørende de endelige resultater.

3.8.13. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter steg i 2023 til 67 % (2022: 47 %), men lå fortsat under det forventede niveau, og fællesforetagendet afsluttede ikke programmet som planlagt i 2023, men udsatte de endelige betalinger til 2024. Fællesforetagendet forklarede, at denne situation hovedsagelig skyldtes de tekniske problemer, som støttemodtagerne oplevede i forbindelse med færdiggørelse af resultater finansieret med faste beløb, hvilket forsinkede fællesforetagendets godkendelse af de endelige betalinger. Vedrørende adskillige projekter udnyttede støttemodtagerne desuden ikke deres projektbudget fuldt ud, hvilket yderligere reducerede behovet for aktionsudgifter med ca. 4,1 million euro.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.8.14. *Tabel 3.8.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

Tabel 3.8.3 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	I alt
EU (GD RTD)	576,0	24,0	600,0	178,6	8,9	Ikke relevant	Ikke relevant	187,5
Private medlemmer	576,0	24,0	600,0	5,9	0,0	69,9	70,3	146,1
I alt	1 152,0	48,0	1 200,0	184,5	8,9	69,9	70,3	333,6

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.8.15. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for 262 millioner euro vedrørende undertegnede tilskudsaftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet. EU havde derfor ydet fællesforetagendet kontantbidrag på 187,5 millioner euro, hovedsagelig vedrørende de relaterede forfinansieringsbetalinger.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.8.16. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter er Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste kun ansvarlig for efterfølgende revision af de tilskud fra fællesforetagendet EU-Rail, der er baseret på godtgørelse af faktisk afholdte omkostninger. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) vedrørende denne tilskudsform rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 2 % og en restfejlfrekvens på 0,9 %⁵⁶. Med hensyn til Horisont Europa-programmet bruger EU-Rail udelukkende faste tilskud, som den fælles revisionstjeneste ikke foretager efterfølgende revision af.

3.8.17. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2023⁵⁷. I én betaling konstaterede og kvantificerede vi en alvorlig fejl, der skyldtes overanmeldelse af personaleomkostninger, idet støttemodtageren ikke havde anvendt timesatserne for det rigtige regnskabsår.

⁵⁶ Fællesforetagendet EU-Rails konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2023, kapitel 4.

⁵⁷ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen var ikke ajourført

3.8.18. Ifølge fællesforetagendets standarder for intern kontrol, som er baseret på [Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#), skal det regelmæssigt ajourføre og teste sin forretningskontinuitetsplan og den tilhørende katastrofeberedskabsplan for at sikre tilpasning til organisatoriske ændringer og nye risici vedrørende driftsmiljøet. Fællesforetagendet vedtog i 2018 en forretningskontinuitetsplan og en katastrofeberedskabsplan sammen med de andre fællesforetagender, som det deler bygning med i Bruxelles. Men de deltagende fællesforetagender ajourførte senest den fælles forretningskontinuitetsplan i februar 2020 og testede senest den fælles katastrofeberedskabsplan i januar 2019. Planerne afspejler således ikke for nærværende de seneste års væsentlige ændringer i fællesforetagendets operationelle miljø, f.eks. at fællesforetagendets nye ledelse har fået ansvaret for forretningskontinuitetsplanen, at der er foretaget ændringer i dets IT-systemer, at de ansatte fjernarbejder i højere grad, og at der er kommet nye cybersikkerhedstrusler.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.8.19. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i [bilaget](#).

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

Bilag

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
1	2021	Gennemførelsesgraden for fællesforetagendets aktionsbudget, inklusive uudnyttede og omfordelte aktionsbevillinger, faldt fra 76 % i 2020 til 61 % i 2021. Denne situation skyldtes hovedsagelig den ringe kvalitet af støttemodtagernes tekniske rapporter og behovet for yderligere dokumentation til bekræftelse af, at projektresultaterne var nået, men også at forsinkelser vedrørende en enkelt støttemodtager påvirker udbetalingen af hele det faste beløb.	I 2022 udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan for at forbedre støttemodtagernes regnskabsaflæggelse, men trods dette var situationen uændret i 2023, jf. punkt 3.8.13 .	Udestående
2	2022	I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlig sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program.	I fællesforetagendets årsregnskab for 2023 gives der detaljerede oplysninger om de forskellige typer medlemsbidrag på programniveau. Disse oplysninger gør det også muligt at sammenholde de faktiske resultater med de retligt fastsatte mål.	Afsluttet

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
3	2022	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter, inklusive uudnyttede og omfordelte aktionsbevillinger, faldt til 47 % (2021: 61 %). Ifølge fællesforetagendet skyldtes det de stigende omkostninger og leveringsproblemer, som støttemodtagerne oplevede som følge af covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Derfor måtte de fleste Horisont 2020-projekter forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter steg i 2023 til 67 %, men lå stadig under det forventede, og fællesforetagendet udsatte de endelige betalinger til 2024 (jf. punkt 3.8.13).	Udestående

Fællesforetagendets svar

3.8.13. Den lavere gennemførelsesgrad for driftsbudgettet kan desuden forklares med, at nogle Horizon 2020-projekter måtte forlænges på grund af de afledte konsekvenser af covid-19-krisen, hvilket forsinkede de endelige betalinger. Fællesforetagendet afsluttede imidlertid sine driftsaktiviteter under Horisont 2020-programmet inden udgangen af 2023 som planlagt, og endda forud for fristen i forordningen. De resterende slutbetalinger forventes at blive foretaget i 2024.

3.8.18. Fællesforetagendet EU-Rail har sammen med andre fællesforetagender etableret back office-ordninger for informations- og kommunikationsteknologi (BOA ICT) i overensstemmelse med artikel 13 i den fælles basisretsakt. Disse ordninger omfatter IKT-styring mellem fællesforetagenderne, forvaltning af fælles IKT-infrastruktur, forvaltning af IKT-værktøjer og -tjenester samt sikkerheds- og compliancestyring (herunder cybersikkerhed). Den fælles årlige arbejdsplan for 2024 (vedtaget den 15. december 2023) omfatter bl.a. en specifik foranstaltning om gennemgangen og opdateringen af BCP/DRP i 2024. Fællesforetagendet IHI leder gennemførelsen af denne foranstaltning og agter i juli 2024 at fremlægge et udkast til disse planer med henblik på høring på tværs af fællesforetagenderne og efterfølgende vedtagelse.

3.9. Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Indledning

3.9.1. Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC), beliggende i Luxembourg, blev i oktober 2018 oprettet for perioden indtil den 31. december 2026⁵⁸. I juli 2021 vedtog Rådet en ny oprettelsesforordning, som forlængede fællesforetagendets levetid og udvidede dets ansvarsområde under den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-2027 indtil den 31. december 2033⁵⁹.

3.9.2. Fællesforetagendet EuroHPC er et offentlig-privat partnerskab, som gør det muligt at samle ressourcer fra EU, deltagende stater og private medlemmer til udvikling og idriftsættelse af højtydende databehandling i Europa. Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, [de deltagende stater](#) og tre private medlemmer, nemlig den europæiske teknologiplatform for HPC-værdi, sammenslutningen Big Data Value Association og European Quantum Industry Consortium.

3.9.3. Et nyt initiativ, der skal sikre, at EU's supercomputerkapacitet også stilles til rådighed for innovative europæiske startupvirksomheder inden for pålidelig kunstig intelligens med henblik på træning af deres modeller, blev bebudet og delvis iværksat af Kommissionen i 2023. På et forslag fra Kommissionen ændrede Rådet fællesforetagendets oprettelsesforordning for at fastsætte et supplerende mål vedrørende supercomputeres bidrag til dette nye initiativ⁶⁰.

3.9.4. [Tabel 3.9.1](#) viser fællesforetagendets nøgletal.

---

⁵⁸ Rådets forordning (EU) 2018/1488 om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling.

⁵⁹ Rådets forordning (EU) 2021/1173 om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling og om ophævelse af forordning (EU) 2018/1488.

⁶⁰ Rådets forordning (EU) 2024/1732 af 17. juni 2024 om ændring af forordning (EU) 2021/1173 for så vidt angår et EuroHPC-initiativ for startupvirksomheder med henblik på at fremme en europæisk førerposition inden for pålidelig kunstig intelligens.

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Tabel 3.9.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	1 058,0	629,9	68 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	1 136,0	1 374,5	-17 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	36	23	57 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.9.5. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i [tabel 3.9.1](#) afhænger i høj grad af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammernes gennemførelsesfase. Forhøjelsen af betalingsbudgettet for 2023 dækkede de mellemliggende betalinger vedrørende igangværende Horisont 2020-projekter og de betydelige forfinansieringsbetalinger vedrørende tilskudsftaler og kontrakter under Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og Connecting Europe-faciliteten, som fællesforetagendet agtede at undertegne inden udgangen af 2023.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.9.6. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit [3.1](#). Underskriften på side [165](#) udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.9.7. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet EuroHPC's regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁶¹ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁶², for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.9.8. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet EuroHPC's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet EuroHPC's finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Supplerende oplysninger

3.9.9. Vi gør opmærksom på note 4.10 i fællesforetagendet EuroHPC's årsregnskab for 2023, hvor det anføres, at den regnskabsmæssige behandling af kontantbidrag

---

⁶¹ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁶² Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

modtaget af fællesforetagendet EuroHPC er ændret med virkning fra det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023. Denne ændring af den regnskabsmæssige behandling medførte en genberegning af sammenligningstillene for det foregående år. Genberegningen var nødvendig for at efterkomme specifik vejledning fra EU's regnskabsfører.

Vi gør også opmærksom på note 4.2 i fællesforetagendet EuroHPC's årsregnskab for 2023, hvor det oplyses, at fællesforetagendet i lyset af nylige offentlige afsløringer om en leverandørs finansielle situation har foretaget en foreløbig konsekvensanalyse og vurderet usikkerheden og eksponeringen vedrørende forskud betalt til denne leverandør. Fællesforetagendet EuroHPC analyserede værdien af alle kontraktlige forbindelser med leverandøren - med fokus på forskud betalt vedrørende kontrakter og tilskudsaftaler - og anslog den potentielle effekt til 88 millioner euro.

Disse forhold giver ikke anledning til en modificeret erklæring.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.9.10. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet EuroHPC's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.9.11. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet EuroHPC's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.9.12. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet og Connecting Europe-faciliteten 1 (CEF 1)

3.9.13. *Tabel 3.9.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og CEF 1 og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023.

Tabel 3.9.2 - Medlemmernes Horisont 2020- og CEF 1-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽²⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD CNECT) ⁽¹⁾	526,0	10,0	Ikke relevant	536,0	445,0	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	445,0
Deltagende stater ^{(3) (4)}	476,0	10,0	Ikke relevant	486,0	129,6	0,0	51,9	Ikke relevant	181,5
Private medlemmer ⁽³⁾	420,0	2,0	Ikke relevant	422,0	0,0	0,0	18,4	Ikke relevant	18,4
I alt	1 422,0	22,0	Ikke relevant	1 444,0	574,6	0,0	70,3	Ikke relevant	644,9

(1) EU's finansielle bidrag omfatter 100 millioner euro fra CEF 1.

(2) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

(3) Den nye oprettelsesforordning ophævede forpligtelsen for deltagende stater og private medlemmer til at bidrage til administrationsomkostningerne.

(4) Omfatter ikke kontantbidrag fra deltagende stater betalt direkte til kontrahenter/støttemodtagere.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

De private medlemmer opfylder ikke deres bidragsmål

3.9.14. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater i forbindelse med Horisont 2020-programmet og CEF 1 er det også nødvendigt at tage højde for dets medlemmers aktuelle operationelle forpligtelser vedrørende undertegnede tilskudsaftaler og kontrakter. EU havde allerede i 2022 indgået forpligtelser, som opfyldte målet for dets bidrag til fællesforetagendets operationelle aktiviteter. Ved udgangen af 2023 manglede fællesforetagendet stadig at betale ca. 260,1 million euro vedrørende projekter, der endnu ikke var afsluttet, og at validere bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter på 51,9 millioner euro.

3.9.15. Ved udgangen af 2023 blev de deltagende staters kontraktlige forpligtelser vedrørende fællesforetagendets Horisont 2020- og CEF 1-aktiviteter anslået til 538,3 millioner euro. Med hensyn til disse forpligtelser leverede de finansielle bidrag på 129,6 millioner euro vedrørende supercomputere indkøbt af fællesforetagendet, og de rapporterede bidrag i naturalier på 51,9 millioner euro til værtsenhedernes driftsomkostninger. Differencen på ca. 357 millioner euro mellem de anslåede kontraktlige forpligtelser og de anmeldte bidrag skyldes, at de deltagende stater først bogfører og rapporterer deres omkostninger til fællesforetagendet, når de støttede Horisont 2020-projekter er afsluttet.

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

3.9.16. Ved udgangen af 2023 havde de private medlemmer imidlertid kun rapporteret bidrag i naturalier på 18,4 millioner euro til Horisont 2020-projekter - langt under det minimumsmål på 420 millioner euro, som er fastsat i fællesforetagendets oprettelsesforordning, og som de private medlemmer skal nå inden programmets afslutning. Som bemærket i vores 2022-årsberetning om fællesforetagenderne (punkt 3.9.17) nåede fællesforetagendets ordninger for finansiering af tilskudsforanstaltninger ikke op på det bidrag i naturalier fra private medlemmer, som i fællesforetagendets oprettelsesforordning er fastsat vedrørende Horisont 2020-programmet.

3.9.17. EU's og de deltagende staters retlige forpligtelser svarer til deres Horisont 2020-bidragsmål. Det lave bidragsniveau fra de private medlemmer (ca. 30 % af de samlede bidragsmål på 1,4 milliarder euro) viser imidlertid, at den private sektor ikke deltager som forventet i fællesforetagendets projekter, hvilket udgør en risiko for den samlede opfyldelse af fællesforetagendets Horisont 2020-programmål.

Gennemførelsen af Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og Connecting Europe-faciliteten 2 (CEF 2)

3.9.18. *Tabel 3.9.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med forskningsprogrammerne under FFR for 2021-2027 og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført i fællesforetagendets årsregnskab ved udgangen af 2023.

Tabel 3.9.3 - Medlemmernes bidrag vedrørende Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og CEF 2 (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽³⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽³⁾	I alt
EU (GD CNECT) ⁽¹⁾	2 989,3	92,0	3 081,3	100,7	657,0	Ikke relevant	Ikke relevant	757,7
Deltagende stater ⁽²⁾	2 989,3	0,0	2 989,3	36,6	101,9	0,0	0,0	138,5
Private medlemmer	900,0	0,0	900,0	0,0	Ikke relevant	0,0	0,8	0,8
I alt	6 878,6	92,0	6 970,6	137,3	758,9	0,0	0,8	897,0

(1) EU's finansielle bidrag består af a) op til 900 millioner euro fra Horisont Europa-programmet, b) op til 1 981,3 millioner euro fra programmet for et digitalt Europa og c) op til 200 millioner euro fra CEF 2.

(2) Omfatter ikke kontantbidrag fra deltagende stater betalt direkte til kontrahenter/støttemodtagere.

(3) Deltagende staters bidrag i naturalier til værtsenhedernes driftsomkostninger og private medlemmers bidrag i naturalier til fællesforetagendets operationelle aktiviteter.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Der er en høj risiko for, at de private medlemmer heller ikke opfylder deres minimumsbidragsmål vedrørende programmerne for 2021-2027

3.9.19. De private medlemmers bidragsmål er forhøjet til mere end det dobbelte af målet under den foregående FFR (fra 420 millioner euro til 900 millioner euro, jf. [tabel 3.9.2](#) og [tabel 3.9.3](#)). Som bemærket i vores 2022-årsberetning om fællesforetagenderne (punkt 3.9.17) er der en høj risiko for, at fællesforetagendets private medlemmer ikke opfylder det betydeligt højere bidragsmål i henhold til den nye oprettelsesforordning, hvis fællesforetagendets finansieringsordninger forbliver uændrede under Horisont Europa. Dette udgør en trussel mod dets opfyldelse af sine overordnede program mål.

Akkumulering af uudnyttede finansielle EU-bidrag

3.9.20. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter faldt i 2023 til 19 %. Fællesforetagendets langvarige proces for anskaffelse af supercomputere påvirkede i væsentlig grad gennemførelsen af aktionsbudgettet. Situationen skyldtes også, at de komplekse aktiviteter på fællesforetagendets nye ansvarsområde under Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og CEF-programmerne kom langsommere i gang end forventet, og at støttemodtagere foretog sen indsendelse af omkostningsanmeldelser vedrørende igangværende Horisont 2020-forskningsaktiviteter.

3.9.21. I 2023 anmodede fællesforetagendet om yderligere finansielle EU-bidrag på 488,6 millioner euro, som lå ud over likviditetsbehovet vedrørende årets planlagte betalinger. På denne måde havde fællesforetagendet ved udgangen af 2023 akkumuleret et likviditetsoverskud på 840,7 millioner euro (ca. 117 % af dets oprindelige betalingsbudget for 2024). De akkumulerede likvide midler var således ikke til rådighed til at finansiere andre EU-aktiviteter i 2023. Dette viser, at der er mangler i fællesforetagendets budget- og likviditetsplanlægning.

Lav gennemførelse af administrationsbudgettet for 2023 (afsnit 1 og 2)

3.9.22. I 2023 udnyttede fællesforetagendet kun 45 % af sine forpligtelsesbevillinger og 42 % af sine betalingsbevillinger til administrationsudgifter. Ifølge fællesforetagendet var hovedårsagen til de lave gennemførelsesgrader, at det ikke kunne gennemføre sin rekrutteringsplan for 2022 og 2023. Fællesforetagendet anmodede om og modtog ikke desto mindre EU-bidrag til dækning af omkostningerne til det planlagte endelige antal på 54 ansatte, dvs. betydeligt over det faktiske antal på 36 ansatte. Hertil kommer, at fællesforetagendet ved planlægningen af betalingsbudgettet for 2023 ikke tog hensyn til genopførelsen og/eller deaktivering af betydelige uudnyttede betalingsbevillinger til administrationsudgifter fra tidligere år, hvilket er i strid med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.9.23. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter er det Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet i 2023 en opdaget fejlfrekvens på 1,3 % og en restfejlfrekvens på 0 %⁶³. Med hensyn til Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision vedrørende fællesforetagenderne, så der beregnes ikke længere repræsentative fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender. De første risikobaserede efterfølgende revisioner er endnu ikke udført, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.9.24. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2023⁶⁴. Vi fandt ingen alvorlige kvantificerbare fejl eller kontrolsvagheder vedrørende de udvalgte støttemodtagere.

Forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen var ufuldstændige

3.9.25. Fællesforetagendet havde selv udarbejdet en forretningskontinuitetsplan og en katastrofeberedskabsplan. Disse planer, som endnu ikke var formelt vedtaget af fællesforetagendets direktør, manglede flere vigtige elementer, f.eks. en definition af passende mål og af den tilgang, der skal følges, en vurdering af risici vedrørende forretningskontinuitetsplanen og en konsekvensanalyse, en beskrivelse af ledelsen og dens rolle og ansvar ved aktivering af forretningskontinuitetsplanen samt specifikke regler for regelmæssig test og ajourføring af planerne. For at afbøde de relaterede operationelle risici, f.eks. for ufuldstændig eller forsinket genopretning af operationelle data i tilfælde af en katastrofe eller et cyberangreb, bør fællesforetagendet færdiggøre og regelmæssigt ajourføre forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen og teste deres effektivitet. Endelig bør fællesforetagendets direktør formelt vedtage de fuldstændige og ajourførte planer.

---

⁶³ Fællesforetagendet EuroHPC's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2023, kapitel 4.1.1.1.

⁶⁴ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Der manglede en politik for intern kontrol vedrørende følsomme funktioner

3.9.26. Både potentielt og aktuelt følsomme funktioner bør defineres og forvaltes i forbindelse med fællesforetagendets ramme for intern kontrol, som er [baseret på Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#). Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet endnu ikke indført en politik vedrørende forvaltning af følsomme funktioner. En sådan politik skal sikre den nødvendige interne kontrol og sætte fællesforetagendet i stand til at kortlægge følsomme funktioner, holde oversigten over dem ajour og fastlægge passende kontrolforanstaltninger til at forebygge eller afbøde risici for upassende eller svigagtige handlinger såsom svigagtig rapportering, tab af aktiver, videregivelse af følsomme oplysninger og korrupsion.

Bemærkninger om andre forhold

Fællesforetagendet opfyldte ikke sine rekrutteringsmål

3.9.27. Med henblik på at anvende ca. 7 milliarder euro under den nye FFR for 2021-2027 fik fællesforetagendet i 2021 tildelt 39 nye stillinger, hvoraf 30 skulle besættes inden udgangen af 2022 og yderligere ni inden udgangen af 2023. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet kun ansat 21 ekstra medarbejdere, så det nåede op på i alt 36. Det havde således ikke opfyldt sit rekrutteringsmål. Ifølge fællesforetagendet havde det haft meget svært ved at opfylde de høje rekrutteringsmål for 2022 og 2023, fordi det kun havde få medarbejdere, og fordi det var svært at ansætte sjældne, specialiserede eksperter.

Svagheder i fællesforetagendets ansættelsesprocedurer

3.9.28. I begge de ansættelsesprocedurer, som vi reviderede, konstaterede vi svagheder i forhåndsudvælgelsesfasen. Udvalgelseskomitéerne udvalgte ikke alle de ansøgere, der opfyldte de nødvendige kvalifikationer og erfaringer, men kun dem, der ifølge komitéerne passede bedst til den ønskede profil. Vi konstaterede navnlig, at udvalgelseskomitéerne ikke på forhånd havde vedtaget at anvende et pointskema, der klart vægtede de afgørende kriterier, og heller ikke i tilstrækkelig grad dokumenterede den underliggende beslutningsproces. Disse svagheder gjorde procedurerne mindre gennemsigtige. Der er derfor en risiko for, at det generelle princip om ligebehandling af ansøgere ikke er overholdt fuldt ud.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.9.29. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i [bilaget](#).

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Bilag

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
1	2020	Ved udgangen af 2020 havde fællesforetagendet hverken udviklet pålidelige procedurer for validering og attesting af bidrag i naturalier eller indført en passende regnskabsprocedure for bogføring af disse bidrag i naturalier. I denne situation er det ikke muligt for fællesforetagendet at forvalte, overvåge og rapportere om opnåelsen af minimumsniveauet for bidrag i naturalier.	I 2023 vedtog fællesforetagendet formelt sin metode til bogføring af og rapportering om bidrag i naturalier til dets aktiviteter.	Afsluttet
2	2021, 2022	De private medlemmer havde kun rapporteret bidrag på 11 millioner euro ved udgangen af 2022, langt under det minimumsmål på 420 millioner euro, som er fastsat i fællesforetagendets oprettelsesforordning, og som de private medlemmer skal nå inden programmets afslutning. Fællesforetagendets nuværende finansieringsordninger vedrørende dets tilskudsforanstaltninger giver kun private medlemmer mulighed for at yde bidrag i naturalier til én projekttype (innovationsprojekter, hvor 30 % af projektomkostningerne dækkes) og vil ikke sikre opfyldelse af minimumsmålet for de private medlemmers bidrag i naturalier.	Ved udgangen af 2023 var de private medlemmers bidrag kun steget til 18,4 millioner euro (jf. punkt 3.9.16).	Udestående
3	2022	Gennemførelsesgraden for forpligtelses- og betalingsbevillingerne til aktionsudgifter i 2022 var på henholdsvis 79 % og 24 %. Hovedårsagerne var forsinkelser i færdiggørelsen af præexaskalacomputere, som forhindrede gennemførelse af mellemliggende betalinger vedrørende	Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter var fortsat	Udestående

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
		fællesforetagendets driftstilskud, forsinkelser i forbindelse med indkøbet af supercomputere, som forhindrede de relaterede forfinansieringsbetalinger, udsættelse af CEF 2-indkaldelsen vedrørende hyperkonnektivitet til 2023 på grund af behovet for en forundersøgelse og forsinkelser i støttemodtagernes omkostningsanmeldelser vedrørende igangværende forskningsaktiviteter.	meget lav i 2023, nemlig 19 % (jf. punkt 3.9.21).	
4	2020, 2021, 2022	Hvad angår forpligtelses- og betalingsbevillingerne til administrationsudgifter (afsnit 1 og 2) skal det bemærkes, at fællesforetagendet ved udarbejdelsen af sit administrationsbudget ikke tog tilstrækkelig hensyn til omfordelingen af de betydelige uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år.	Denne situation fortsatte i 2023 (jf. punkt 3.9.23).	Udestående
5	2020, 2021	I 2020 udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan med henblik på i 2021 at gennemføre de resterende foranstaltninger vedrørende de 17 principper i Kommissionens ramme for intern kontrol. Grundet manglen på administrativt nøglepersonale var der imidlertid adskillige vigtige foranstaltninger vedrørende intern kontrol, der ikke blev godkendt inden for handlingsplanens frister i 2021. Forsinkelsen af disse tiltag øgede risikoen vedrørende fællesforetagendets interne kontrol i 2021.	I 2023 ansatte fællesforetagendet en intern kontrolansvarlig, som stod for færdiggørelsen af disse foranstaltninger.	Afsluttet
6	2021, 2022	I henhold til den nye oprettelsesforordning fra juli 2021 blev fællesforetagendet udvidet betydeligt, og det skal anvende over 7 milliarder euro under den nye FFR for 2021-2027. Til dette formål skal det ansætte 39 ekstra medarbejdere senest i 2023. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet imidlertid kun øget sit personale fra 15 til	Trods en betydelig indsats havde fællesforetagendet ved udgangen af 2023 kun ansat 21 nye medarbejdere, dvs. stadig ikke nået målet om at	Udestående

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
		23 ansatte. Fællesforetagendet opfyldte ikke sit mål om at ansætte 30 nye medarbejdere inden udgangen af 2022, herunder to ledere, og er stadig bagud med hensyn til at nå sit rekrutteringsmål på 39 nye medarbejdere inden udgangen af 2023.	ansætte 39 nye medarbejdere (jf. punkt 3.9.28).	
7	2022	Ansættelsesprocedurerne vedrørende stillingerne som strategi- og forvaltningschef samt administrations- og finanschef blev først iværksat i henholdsvis slutningen af 2022 og første halvdel af 2023.	I 2023 blev alle lederstillingerne besat. Projektstyringsholdene blev styrket med erfarne projektmedarbejdere.	Afsluttet
8	2022	I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlig sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program.	I fællesforetagendets årsregnskab for 2023 gives der detaljerede oplysninger om de forskellige typer medlemsbidrag på programniveau. Disse oplysninger gør det også muligt at sammenholde de faktiske resultater med de retligt fastsatte mål.	Afsluttet

Fællesforetagendets svar

3.9.15. Fællesforetagendet EuroHPC ønsker at understrege, at ud over de anslåede 538,3 mio. EUR i kontraktlige forpligtelser inden for rammerne af Horisont 2020 og CEF betalte de deltagende stater også finansielle bidrag på 48,3 mio. EUR direkte til kontrahenterne for de petaskalapercomputerne, der blev indkøbt i fællesskab af fællesforetagendet og de deltagende stater. De deltagende stater har imidlertid endnu ikke rapporteret dette til fællesforetagendet.

3.9.28. Fællesforetagendet EuroHPC tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning. Fællesforetagendet anfører dog, at det bedømte de obligatoriske krav på samme måde som kravene til udvælgelseskriterier, dvs. godkendt eller ikkegodkendt. Fællesforetagendet mener ikke, at dette havde en negativ indflydelse på, hvordan kandidaterne blev behandlet, da interviewene gjorde det muligt for dem at vise, hvornår sådanne kompetencer ikke var omfattet af de obligatoriske krav. Fællesforetagendet EuroHPC modtager imidlertid altid gerne input til forbedringer og har allerede indført et pointbaseret system til bedømmelse af alle krav.

3.10. Fællesforetagendet for intelligente net og tjenester (SNS)

Indledning

3.10.1. Fællesforetagendet for intelligente net og tjenester (SNS), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031⁶⁵. Det opnåede finansielle uafhængighed den 24. oktober 2023. I perioden før fællesforetagendets opnåelse af finansielle uafhængighed var Kommissionen ansvarlig for gennemførelsen af dets budget for 2023. Kommissionen anvendte 21,7 millioner euro i betalingsbevillinger og 0,8 millioner euro i forpligtelsesbevillinger fra fællesforetagendets budget for 2023.

3.10.2. Fællesforetagendet SNS er et offentlig-privat partnerskab, der skal fremme og udvikle industrielt lederskab i Europa inden for 5G- og 6G-net og -tjenester. Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, og 6G Smart Networks and Services Industry Association (6G-IA).

3.10.3. *Tabel 3.10.1* viser fællesforetagendets nøgletal for perioden fra dets opnåelse af finansielle uafhængighed den 24. oktober 2023 til den 31. december 2023.

Tabel 3.10.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ^{(1) (3)}	122,9	-
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ^{(1) (3)}	134,7	-
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	14	-

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

(3) Tallene vedrører perioden fra fællesforetagendets opnåelse af finansielle uafhængighed den 24. oktober 2023 til den 31. december 2023.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

⁶⁵ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.10.4. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit **3.1**. Underskriften på side **165** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.10.5. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet SNS' regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁶⁶ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁶⁷, for regnskabsperioden fra den 24. oktober 2023 til den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.10.6. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet SNS' regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet SNS' finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de

---

⁶⁶ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁶⁷ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Fællesforetagendet for intelligente net og tjenester (SNS)

regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Supplerende oplysninger

3.10.7. Vi gør opmærksom på note 4.10 i fællesforetagendet SNS' endelige årsregnskab for 2023, som forklarer, at fællesforetagendet SNS opnåede finansiell uafhængighed den 24. oktober 2023. Før denne dato var Kommissionen ansvarlig for fællesforetagendet SNS' oprettelse og indledende drift. Note 2.3 forklarer, at den forfinansiering på 288,9 millioner euro, der er opført i den finansielle balance, udgøres af forfinansieringsbetalinger på 188,6 millioner euro afholdt af Kommissionen før opnåelsen af finansiell uafhængighed og forfinansieringsbetalinger på 100,3 millioner euro afholdt af fællesforetagendet SNS efter opnåelsen af finansiell uafhængighed.

Dette forhold giver ikke anledning til en modificeret erklæring.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.10.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet SNS' regnskaber for regnskabsperioden fra den 24. oktober 2023 til den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.10.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet SNS' regnskaber for regnskabsperioden fra den 24. oktober 2023 til den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.10.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.10.11. *Tabel 3.10.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023 (herunder bidrag modtaget før opnåelsen af finansiel uafhængighed).

Tabel 3.10.2 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	I alt
EU (GD RTD)	881,5	18,5	900,0	288,9	14,6	Ikke relevant	Ikke relevant	303,5
Private medlemmer	881,5	18,5	900,0	0,7	0,0	0,0	219,9	220,6
I alt	1 763,0	37,0	1 800,0	289,6	14,6	0,0	219,9	524,1

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.10.12. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet kun delvis gennemført [Kommissionens ramme for intern kontrol](#), som er baseret på 17 principper for intern kontrol. Navnlig mangler fællesforetagendet stadig at træffe foranstaltninger til at sikre effektiv anvendelse af forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen, politikken for forvaltning af følsomme funktioner og kontrolprincipperne vedrørende risikovurdering og kontrol- og overvågningsaktiviteter.

3.10.13. Med hensyn til Horisont Europa-udgifterne vil Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste udføre de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision vedrørende fællesforetagenderne, så der beregnes ikke længere repræsentative fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender. De første risikobaserede efterfølgende revisioner er endnu ikke udført, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

Fællesforetagendets svar

3.10.12. Fællesforetagendet for intelligente net og tjenester ("fællesforetagendet") har sammen med andre fællesforetagender etableret backofficeordninger for informations- og kommunikationsteknologi i overensstemmelse med artikel 13 i den fælles basisretsakt.

Disse ordninger omfatter intern IKT-styring, forvaltning af fælles IKT-infrastruktur, forvaltning af IKT-værktøjer og -tjenester samt sikkerheds- og overholdelsesstyring (herunder med hensyn til cybersikkerhed).

Gruppens fælles årlige arbejdsplan for 2024 (vedtaget den 15. december 2023) omfatter en specifik foranstaltning vedrørende gennemgang og ajourføring af forretningskontinuitetsplanen/katastrofeberedskabsplanen i 2024. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed leder gennemførelsen af denne foranstaltning og agter i juli 2024 at forelægge et udkast til disse planer med henblik på høring blandt fællesforetagenderne og efterfølgende vedtagelse.

Fællesforetagendets politik vedrørende følsomme funktioner er færdigudarbejdet og blev vedtaget den 18. juni 2024.

Procedureerne og registret for undtagelser og tilfælde af manglende overholdelse vil blive indført i andet kvartal 2024, som oprindeligt planlagt i handlingsplanen for den interne kontrolramme.

Risikovurderingen, risikoregistret og dokumenthåndteringspolitikken vil blive færdiggjort i tredje kvartal 2024.

3.11. Fællesforetagendet Global Health EDCTP3

Indledning

3.11.1. Fællesforetagendet Global Health EDCTP3, beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031⁶⁸. Det opnåede finansiell uafhængighed den 23. november 2023. I perioden før fællesforetagendets opnåelse af finansiell uafhængighed var Kommissionen ansvarlig for gennemførelsen af dets budget for 2023. Kommissionen anvendte 48,5 millioner euro i betalingsbevillinger og 0,58 millioner euro i forpligtelsesbevillinger fra fællesforetagendets budget for 2023.

3.11.2. Fællesforetagendet Global Health EDCTP3 bygger på første og andet program under Partnerskabet mellem de Europæiske Lande og Udviklingslandene vedrørende Kliniske Forsøg (EDCTP). Dette nye fællesforetagende er et partnerskab mellem EU og EDCTP Association, som er en sammenslutning, hvis medlemmer er 15 europæiske og 28 afrikanske lande. Det skal levere nye løsninger til at mindske byrden af smitsomme sygdomme i Afrika syd for Sahara og styrke forskningskapaciteten med henblik på at sikre beredskab til og reagere på smitsomme sygdomme, der dukker op igen i denne region og på verdensplan. Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, og EDCTP Association.

3.11.3. *Tabel 3.11.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.11.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ^{(1) (3)}	2,2	-
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ^{(1) (3)}	136,4	-
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	17	-

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

(3) Tallene vedrører perioden fra fællesforetagendets opnåelse af finansiell uafhængighed den 23. november 2023 til den 31. december 2023.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

⁶⁸ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.11.4. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit **3.1**. Underskriften på side **165** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.11.5. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet Global Health EDCTP3's regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁶⁹ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁷⁰, for regnskabsperioden fra den 23. november 2023 til den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

3.11.6. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet Global Health EDCTP3's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet Global Health EDCTP3's finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt.

---

⁶⁹ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁷⁰ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Fællesforetagendet Global Health EDCTP3

Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Supplerende oplysninger

3.11.7. Vi gør opmærksom på note 4.10 i fællesforetagendet Global Health EDCTP3's endelige årsregnskab for 2023. Den forklarer, at fællesforetagendet Global Health EDCTP3 opnåede finansiell uafhængighed den 23. november 2023. Før denne dato var Kommissionen ansvarlig for fællesforetagendet Global Health EDCTP3's oprettelse og indledende drift. Note 2.3 forklarer, at den forfinansiering på 47,6 millioner euro, der er opført i den finansielle balance, udgøres af forfinansieringsbetalinger på 41,0 millioner euro afholdt af Kommissionen før opnåelsen af finansiell uafhængighed og forfinansieringsbetalinger på 6,6 millioner euro afholdt af fællesforetagendet Global Health EDCTP3 efter opnåelsen af finansiell uafhængighed.

Dette forhold giver ikke anledning til en modificeret erklæring.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.11.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet Global Health EDCTP3's regnskaber for perioden fra den 23. november 2023 til den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.11.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet Global Health EDCTP3's regnskaber for perioden fra den 23. november 2023 til den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.11.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.11.11. *Tabel 3.11.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de bidrag fra medlemmer og bidragende partnere (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der i fællesforetagendets årsregnskab er bogført som valideret og rapporteret ved udgangen af 2023 (herunder bidrag modtaget før opnåelsen af finansiel uafhængighed).

Tabel 3.11.2 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2023)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Validerede kontantbidrag	Ikke validerede kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	I alt
EU (GD RTD)	740,2	59,8	800,0	48,9	1,2	Ikke relevant	Ikke relevant	50,1
EDCTP - deltagende stater	439,9	0,0	439,9	Ikke relevant	Ikke relevant	0,0	152,8	152,8
Bidragende partnere	360,1	0,0	360,1	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	0,0	0,0
I alt	1 540,2	59,8	1 600,0	48,9	1,2	0,0	152,8	202,9

(1) Bidragene fra EDCTP er bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA). Bidragene fra de bidragende partnere er kontantbidrag til fællesforetagendets aktiviteter.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.11.12. Ifølge fællesforetagendets årsregnskab havde EDCTP Association ved udgangen af 2023 indgået forpligtelser vedrørende finansielle bidrag til supplerende aktiviteter (IKAA) på 387,6 millioner euro i forbindelse med Horisont Europa-programmet, og heraf havde den til fællesforetagendet rapporteret 152,8 millioner euro som afholdt ved udgangen af 2023. Fællesforetagendet anslår, at IKAA vil nå op på mindst 550 millioner euro (157 % af målet) ved programmets afslutning.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.11.13. Ved udgangen af 2023 havde fællesforetagendet gennemført det meste af [Kommissionens ramme for intern kontrol](#), som er baseret på 17 principper for intern kontrol. Fællesforetagendet mangler dog stadig at træffe adskillige foranstaltninger til at sikre effektiv anvendelse af forretningskontinuitetsplanen og katastrofeberedskabsplanen, politikken for forvaltning af følsomme funktioner og kontrolprincippet vedrørende overvågningsaktiviteter.

Fællesforetagendet Global Health EDCTP3

3.11.14. Med hensyn til Horisont Europa-udgifterne vil Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste udføre de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste gået over til en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision vedrørende fællesforetagenderne, så der beregnes ikke længere repræsentative fejlfrekvenser for de enkelte fællesforetagender. De første risikobaserede efterfølgende revisioner er endnu ikke udført, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

Fællesforetagendets svar

3.11.13. Fællesforetagendet Global Health EDCTP3's politik for følsomme funktioner er færdiggjort og blev vedtaget den 27. maj 2024.

Fællesforetagendet Global Health EDCTP3 anvender for tiden Europa-Kommissionens IT-infrastruktur og arbejder på at blive IT-uafhængig ved udgangen af 2024. Indtil videre er fællesforetagendet Global Health EDCTP3 dækket ind i tilfælde af en katastrofe eller et cyberangreb.

Fællesforetagendet Global Health EDCTP3 har sammen med andre fællesforetagender etableret back office-ordninger for informations- og kommunikationsteknologi (BOA ICT) i overensstemmelse med artikel 13 i den enkelte basisakt. Disse ordninger omfatter intern IKT-styring, forvaltning af fælles IKT-infrastruktur, forvaltning af IKT-værktøjer og -tjenester samt sikkerheds- og compliancestyring (herunder cybersikkerhed). Den fælles årlige arbejdsplan for 2024 (vedtaget den 15. december 2023) omfatter bl.a. en specifik foranstaltning vedrørende gennemgang og opdatering af beredskabsplanen/katastrofeplanen i 2024. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed står i spidsen for gennemførelsen af denne foranstaltning og vil i juli 2024 forelægge et udkast til disse planer med henblik på høring blandt fællesforetagenderne og efterfølgende vedtagelse.

Fællesforetagendet under Euratom

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

3.12. Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Indledning

3.12.1. Det europæiske fællesforetagende for den internationale termionukleare forsøgsreaktor (ITER) og **fusionsenergiudvikling (F4E)** blev i april 2007 oprettet for en periode på 35 år⁷¹. En af fællesforetagendets hovedopgaver er at levere Det Europæiske Atomenergifællesskabs (Euratoms) bidrag til Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER (ITER-IO), der er ansvarlig for gennemførelsen af ITER-projektet. De vigtigste fusionsanlæg er beliggende i Cadarache i Frankrig, men fællesforetagendet ligger i Barcelona.

3.12.2. Dets medlemmer er Euratom, repræsenteret ved Europa-Kommissionen, og Euratoms medlemsstater.

3.12.3. *Tabel 3.12.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.12.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2023	2022	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	631,5	844,0	-25 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	807,0	981,2	-18 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	426	436	-2 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.12.4. Det reducerede forpligtelses- og betalingsbudget for 2023 afspejler opbremsningen i fællesforetagendet F4E's operationelle aktiviteter (jf. punkt [3.12.20-3.12.22](#)).

⁷¹ Rådets beslutning 2007/198/Euratom om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling og om tilståelse af fordele til det.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.12.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit **3.1**. Underskriften på side **165** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.12.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet F4E's regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁷² og beretningerne om budgetgennemførelsen⁷³, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.12.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet F4E's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet F4E's finansielle stilling pr. 31. december 2023 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de

⁷² Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁷³ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.12.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet F4E's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.12.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet F4E's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2023, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Supplerende oplysninger

3.12.10. Vi gør opmærksom på note 6.4.2 i fællesforetagendet F4E's årsregnskab for 2023, hvor de anslåede samlede omkostninger vedrørende opfyldelsen af dets leveringsforpligtelser med hensyn til ITER-projektet (overslaget over omkostningerne ved afslutningen) er angivet til 21,2 milliarder euro (i 2023-priser). Da dette 2023-overslag over omkostningerne ved afslutningen stadig er baseret på milepæle og omkostningsantagelser fra 2016, skal det revideres betydeligt, når ITER-projektets nye referencescenario og krav er udarbejdet, godkendt af ITER-Rådet og formelt meddelt fællesforetagendet F4E.

3.12.11. Vi gør opmærksom på indledningen til fællesforetagendet F4E's årsregnskab for 2023, hvor det anføres, at fællesforetagendets nye direktør - der blev udnævnt i maj 2023 - af bestyrelsen blev anmodet om at omorganisere fællesforetagendets struktur for at gøre det mere effektivt og bedre i stand til at opfylde

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

sine aktuelle og fremtidige mål, herunder de mål, der vedrører det fremtidige ITER-referencescenario.

3.12.12. Vi gør opmærksom på punkt d) i indledningen til fællesforetagendet F4E's årsregnskab for 2023, "Impact of international situation", som beskriver, hvordan F4E's aktiviteter påvirkes af en betydelig og langvarig inflationseffekt forårsaget af forsyningskædeproblemer udløst af covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Fællesforetagendet har anslået, at den samlede effekt på overslaget over omkostningerne ved afslutningen vil beløbe sig til 258 millioner euro (i 2008-priser).

Disse forhold giver ikke anledning til en modificeret erklæring.

3.12.13. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om overslaget over omkostningerne ved afslutningen vedrørende ITER

3.12.14. Ifølge note 6.4.2 "Other - Future obligations" i fællesforetagendet F4E's årsregnskab for 2023 udgør de anslåede samlede omkostninger vedrørende opfyldelsen af dets leveringsforpligtelser med hensyn til ITER-projektet (overslaget over omkostningerne ved afslutningen) 21,2 milliarder euro (i 2023-priser). Dette overslag omfatter fællesforetagendets omkostninger vedrørende anlægs- og driftsfasen frem til 2035 samt dekommissionerings- og deaktiveringsfasen frem til 2042 og består af de samlede betalinger indtil udgangen af 2023 (9,8 milliarder euro) og de anslåede fremtidige betalinger (11,3 milliarder euro i 2023-priser).

3.12.15. Ifølge indledningen til fællesforetagendet F4E's årsregnskab påvirkes fællesforetagendets aktiviteter af en betydelig og langvarig inflationseffekt forårsaget af forsyningskædeproblemer udløst af covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Fællesforetagendet har anslået, at den samlede effekt på overslaget over omkostningerne ved afslutningen vil beløbe sig til 258 millioner euro (i 2008-priser).

3.12.16. Fordi den langvarige proces med at ajourføre ITER-referencescenariet fra 2016 stadig er i gang, har F4E igen baseret de langsigtede planlægningsoverslag, som er angivet i årsregnskabet for 2023 (herunder overslaget over omkostningerne ved afslutningen), på milepæle og omkostningsantagelser fra 2016, som ikke tager højde for de væsentlige tekniske ændringer og den langvarige inflationseffekt, der har påvirket fællesforetagendet. Det overslag over omkostningerne ved afslutningen, der er angivet i fællesforetagendets årsregnskab, kan således være væsentlig for lavt, og det skal revideres betydeligt, når ITER-projektets nye referencescenario og krav er udarbejdet, godkendt af ITER-Rådet og formelt meddelt F4E.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Bemærkninger om den betydelige omorganisering af F4E

3.12.17. På sit ekstraordinære møde i februar 2023 godkendte bestyrelsen en rapport fra en arbejdsgruppe på højt plan, som bestyrelsen havde nedsat til at beskæftige sig med optimering af F4E's organisationsstruktur. Samtidig udnævnte bestyrelsen F4E's nye direktør, som tiltrådte den 16. maj 2023.

3.12.18. I februar 2023 godkendte bestyrelsen resultaterne i rapporten fra sin arbejdsgruppe på højt plan vedrørende optimering af F4E's organisationsstruktur. Det oplyses i regnskabet for 2023, at bestyrelsen anmodede den nye direktør om at omorganisere F4E's nuværende struktur for at gøre det mere effektivt og bedre i stand til at opfylde sine aktuelle og fremtidige mål, herunder de mål, der vedrører det fremtidige ITER-referencescenario. Direktøren forelagde i december 2023 bestyrelsen en integrationsplan for F4E og ITER-IO, et dokument om fællesforetagendets langsigtede vision vedrørende en virksomhedskulturpolitik samt et forslag til ændringer af organisationsstrukturen. I forslaget skitseres en ændring af den nuværende matrixorganisationsstruktur.

3.12.19. Denne igangværende omstrukturering vil på kort til mellemlang sigt skabe betydelig ustabilitet og betydelige operationelle risici for fællesforetagendet. Navnlig kan væsentlige ændringer af roller og ansvarsområder i organisationen påvirke fællesforetagendets forretningskontinuitet og yderligere forsinke leveringen af fællesforetagendets resultater. Desuden kan omorganiseringen indebære en stor arbejdsbyrde for fællesforetagendets personaleafdeling, som vil skulle ansætte et stort antal medarbejdere for at besætte ledige stillinger i den øverste ledelse og sikre genudvælgelse og/eller udskiftning på top- og mellemliderposter. Dermed opstår der væsentlige nye risici som følge af omstruktureringen.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af aktionsbudgettet for 2023

3.12.20. I 2023 anvendte F4E kun 70 % af sine forpligtelsesbevillinger til aktionsudgifter, hvilket afspejler opbremsningen i dets operationelle aktiviteter. Ifølge fællesforetagendet skyldtes dette hovedsagelig den igangværende revision af ITER-referencescenariet fra 2016, de udfordrende, men nødvendige reparationer af ITER-projekt-komponenter, der allerede er leveret af andre interne ITER-agenturer, og ITER-IO's beslutning om midlertidigt at indstille monteringsaktiviteterne. I 2023 tilbageførte fællesforetagendet derfor 263,9 millioner euro af det oprindeligt planlagte bidrag fra Euratom og 30 millioner euro af bidraget fra ITER-værtsstaten.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

3.12.21. Ved udgangen af 2023 havde F4E - efter disse overførsler - anvendt 95 % af sine betalingsbevillinger til aktionsudgifter. De uudnyttede betalingsbevillinger til aktionsudgifter, der skal genopføres på fremtidige aktionsbudgetter, steg imidlertid betydeligt fra 577,7 millioner euro ved udgangen af 2022 til 743,8 millioner euro ved udgangen af 2023. Ifølge fællesforetagendet skyldtes dette hovedsagelig igangværende drøftelser om tekniske specifikationer, forsinkelser i indgåelsen af kontrakter og forhandlede kontraktprisedsættelser.

3.12.22. Væsentlige faktorer, der ligger uden for fællesforetagendets kontrol - f.eks. de nødvendige reparationer af ITER-projektkomponenter, der allerede er leveret af andre interne ITER-agenturer, ITER-IO's beslutning om midlertidigt at indstille monteringsaktiviteterne og forsinkelserne i den langvarige proces med at ajourføre referencescenariet fra 2016 - påvirkede fællesforetagendets planlagte operationelle aktiviteter i 2023, hvilket førte til en lav gennemførelse af dets aktionsbudget for 2023 og en betydelig stigning i de uudnyttede forpligtelsesbevillinger, der skal genopføres på fremtidige budgetter.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

Ufuldstændig ressourceplanlægning, -overvågning og -rapportering

3.12.23. I vores årsberetninger om EU-fællesforetagenderne for 2019 (punkt 3.9.19) og 2021 (punkt 2.58-2.55) fremsatte vi bemærkninger om F4E's store afhængighed af eksterne tjenesteydere og de dermed forbundne risici. I 2023 foretog Kommissionens Interne Revisionstjeneste (IAS) en dybdegående revision vedrørende F4E's forvaltning af menneskelige ressourcer og etiske forhold. IAS anerkendte de fremskridt, der var gjort siden 2021, men fremsatte to meget vigtige anbefalinger vedrørende forvaltningen af eksterne tjenesteydere.

3.12.24. Navnlige bemærkede IAS, at F4E ikke havde etableret en central funktion til at koordinering og forvaltning af eksterne tjenesteydere og heller ikke havde fastlagt en metode til vurdering af sine aggregerede behov for menneskelige ressourcer, herunder eksterne tjenesteydere. Ved planlægningen af sine samlede personalebehov (herunder for eksterne tjenesteydere) havde F4E ikke foretaget et fyldestgørende skøn vedrørende arbejdsbyrden og de krævede færdigheder og kompetencer. Fællesforetagendets beslutninger om at anvende eksterne tjenesteydere var derfor ikke altid understøttet af en passende begrundelse baseret på behov, men var snarere afhængige af det disponible budget.

3.12.25. Vi konstaterede desuden, at F4E's årsberetning ikke afspejler den faktiske personalsituation. I oversigten over fællesforetagendets vedtægtsomfattede personale er kun 35 tjenestemænd angivet som fastansatte, men 224 (58 %) af de 386 midlertidigt ansatte og kontraktansatte havde tidsbegrænsede kontrakter og var de facto fastansatte. Denne

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

angivelse er i strid med artikel 31, stk. 1, i fællesforetagendets finansforordning og regnskabsregel 16 om fremlæggelse af budgetoplysninger i årsregnskabet, som kræver fuld gennemsigtighed om opstillingen og gennemførelsen af budgettet, herunder stillingsfortegnelsen. Fordi der manglede en ensartet formel definition på eksterne tjenesteydere, kunne fællesforetagendet desuden ikke foretage en korrekt vurdering af, hvordan anvendelsen af dem indvirkede på behovet for vedtægtsomfattet personale. Fællesforetagendets værktøj til ressourceplanlægning, -overvågning og -rapportering giver således ikke et fuldstændigt billede af fællesforetagendets faktiske ressourcesituation eller af, om værktøjet anvendes effektivt.

Der manglede en fyldestgørende risikovurdering vedrørende eksterne tjenesteydere

3.12.26. I 2023 anvendte F4E eksterne tjenesteydere i næsten samme omfang som vedtægtsomfattet personale (361 eksterne tjenesteydere og 429 vedtægtsomfattede ansatte). I sit seneste tilgængelige risikoregister angav fællesforetagendet dog kun en risiko for utilstrækkelig integration af eksterne tjenesteydere blandt vedtægtsomfattede ansatte og en risiko for manglende fastholdelse af viden. Det angav ikke andre potentielle risici vedrørende omfattende anvendelse af eksterne tjenesteydere over længere tid. Det drejer sig bl.a. om risikoen for øget afhængighed af kontrahenter, risici vedrørende forretningskontinuiteten, risikoen for lavere effektivitet i arbejdsstyrken som følge af decentraliseret forvaltning, risikoen for reduceret innovations- og tilpasningsevne, risikoen for ustabil kvalitetssikring samt forhøjede risici vedrørende datasikkerhed og fortrolighed. Muligvis har der i fællesforetagendets interne kontrol derfor ikke været tilstrækkelige afbødende foranstaltninger til at imødegå disse risici.

Utilstrækkeligt samarbejde mellem fællesforetagendets risikostyringsfunktion og interne revisionsfunktion

3.12.27. Vi konstaterede ineffektivitet i kommunikationen, samarbejdet og koordineringen mellem F4E's risikostyringsfunktion og interne revisionsfunktion. Fællesforetagendets interne revisionsfunktion kunne ikke fremlægge tilfredsstillende dokumentation for, at den regelmæssigt havde anvendt risikostyringsoplysninger til at planlægge sine interne revisionsaktiviteter. Fællesforetagendets ramme for intern kontrol omfatter endnu ikke en integreret risikostyringsproces som krævet i [Kommissionens principbaserede ramme for intern kontrol](#). Mangler i kommunikationen og samarbejdet mellem risikostyringsfunktionen og den interne revisionsfunktion kan medføre, at de kun har en begrænset forståelse af hinandens aktiviteter, hvilket hæmmer fællesforetagendets evne til at styre sine risici effektivt og nå sine strategiske mål.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Der manglede en politik for intern kontrol vedrørende følsomme funktioner

3.12.28. Både potentielt og aktuelt følsomme funktioner bør defineres og forvaltes i forbindelse med fællesforetagendets ramme for intern kontrol, som er [baseret på Europa-Kommissionens principper for intern kontrol](#). Ved udgangen af 2023 havde F4E endnu ikke indført en politik vedrørende forvaltning af følsomme funktioner. En sådan politik skal sikre den nødvendige interne kontrol og sætte fællesforetagendet i stand til at kortlægge følsomme funktioner, holde oversigten over dem ajour og fastlægge passende kontrolforanstaltninger til at forebygge eller afbøde risici for upassende eller svigagtige handlinger såsom svigagtig rapportering, tab af aktiver, videregivelse af følsomme oplysninger og korruption.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.12.29. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i [bilaget](#).

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Bilag

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
1	2019	<p>På grund af stillingsfortegnens begrænsninger for så vidt angår vedtægtsomfattet personale bruger F4E i stigende grad kontraktansatte eller eksterne ressourcer. I 2019 nåede niveauet for disse ressourcer allerede op på omkring 62 % af fællesforetagendets vedtægtsomfattede personale. Situationen udgør betydelige risici for fællesforetagendet for så vidt angår bevarelse af nøglekompetencer, klar regnskabsføring, potentielle retstvister og lavere personaleeffektivitet som følge af decentraliseret ledelse.</p>	<p>I 2022 nedsatte fællesforetagendet en arbejdsgruppe, der skulle vurdere den omfattende anvendelse af eksterne ressourcer med henblik på at sikre bedre planlægning og dokumentation. Arbejdsgruppen udarbejdede en politik for anvendelse af eksterne tjenesteydere. Denne politik er forelagt fællesforetagendets ledelse til godkendelse.</p> <p>I 2023 foretog IAS en dybdegående revision vedrørende F4E's forvaltning af menneskelige ressourcer og etiske forhold og fremsatte to meget vigtige anbefalinger vedrørende forvaltningen af eksterne tjenesteydere (jf. punkt 3.12.23 og 3.12.24). Vi konstaterede desuden, at fællesforetagendet ikke rapporterer gennemsnitligt om sit vedtægtsomfattede personales status som fastansatte, og at manglen på en definition på eksterne tjenesteydere betød, at fællesforetagendet ikke kunne foretage en korrekt vurdering af, hvordan anvendelsen af dem indvirkede på behovet for vedtægtsomfattet personale (jf. punkt 3.12.25).</p>	Udestående

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
2	2021	I 2020 og 2021 var de fleste af fællesforetagendets kritiske aktivitetsområder omfattet af de regelmæssige årlige vurderinger, der foretages af eksterne eksperter, og af intensive interne revisioner. Gennemførelsen af afhjælpende foranstaltninger for at adressere konstaterede risici og reagere på revisioner og vurderinger øgede den administrative byrde, uden at det kunne dokumenteres, at de ekstra kontroller var effektive eller havde forbedret systemet.	Ved udgangen af 2023 afsluttede F4E gennemførelsen af de relevante henstillinger fra den 9. og den 10. årlige vurdering. Fællesforetagendet afsluttede i 2023 gennemførelsen af de resterende henstillinger fra IAS-revisionerne.	Afsluttet
3	2021	Den uforholdsmæssigt store brug af eksternt personale øgede udfordringerne og risiciene vedrørende arbejdsmiljøet.	F4E har iværksat forskellige initiativer til forbedring af ressourceplanlægningen og -forvaltningen for at afbøde risiciene og adressere IAS' anbefalinger. Disse initiativer vil også adressere udfordringerne vedrørende arbejdsmiljøet.	Udestående
4	2022	Ved udgangen af 2022 havde F4E gennemført 72 % af sit forpligtelsesbudget til aktionsudgifter. Efter at have reduceret sit aktionsbudget med 92 millioner euro og overført yderligere 9,5 millioner euro til lønbudgettet for at finansiere sine betalinger til Kommissionen vedrørende sine pensionsforpligtelser	Med hensyn til status for gennemførelsen af aktionsbudgettet ved udgangen af 2023, jf. punkt 3.12.20-3.12.22 . Ved udgangen af 2023 var situationen vedrørende budgettet til administrationsudgifter (afsnit 2) uændret, idet gennemførelsesgraden var 65 %, og 21 % af de forpligtelser, der var fremført fra det foregående år, var bortfaldet.	Udestående

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
		<p>gennemførte fællesforetagendet 91 % af sit aktionsbudget.</p> <p>De lave gennemførelsesgrader skyldtes opbremsningen i de operationelle aktiviteter i både ITER-IO og F4E, hovedsagelig på grund af eftervirkningerne af covid-19-pandemien, Ruslands angrebskrig mod Ukraine og de nylige problemer vedrørende den tekniske projektering i forbindelse med ITER-projektets nuværende monteringsfase.</p> <p>Ved udgangen af 2022 havde F4E gennemført 63 % af årets budget til administrationsudgifter (afsnit 2). Samtidig var procentsatsen for bortfaldne forpligtelser, der var fremført fra det foregående år, høj, idet den lå på 20 % i gennemsnit.</p>		
5	2022	<p>Fællesforetagendets øverste ledelse befandt sig ved udgangen af 2022 i en betydelig overgangsfase. Fratrædelsen af F4E's direktør i juni 2022 og udnævnelsen af F4E's chef for afdelingen for bredere tilgange som ITER-IO's generaldirektør i september 2022 medførte ændringer på fire af de syv poster i fællesforetagendets øverste ledelse. I 2022 blev tre stillinger i den øverste ledelse (herunder</p>	<p>Ved udgangen af 2023 befandt fællesforetagendets øverste ledelse sig stadig i en overgangsfase. Den nye direktør forelagde i december 2023 bestyrelsen et dokument med forslag til ændringer af den nuværende matrixorganisationsstruktur, som vil reducere antallet af afdelinger og enheder væsentligt og kræve en genudvælgelsesproces og eventuelt udskiftninger på nogle af top- og</p>	Udestående

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
		direktørposten) midlertidigt besat ved interne overflytninger, og yderligere én blev besat med en nyansat medarbejder. Hertil kom, at to ledere (chefen for den kommercielle afdeling og chefen for ITER-programafdelingen) gik på pension ved udgangen af august 2023. Denne situation udgør en øget risiko vedrørende F4E's forsvarlige forvaltning og kontinuitet på et tidspunkt, hvor det er nødvendigt med erfarne ledende medarbejdere til at gennemføre de nye ITER-referencescenarier, som vil få stor indvirkning på F4E's aktiviteter, og som forventes at blive godkendt i 2024.	mellemliderposterne (jf. punkt 3.12.18 og 3.12.19). I juli 2024 iværksatte F4E udvælgelsesprocedurerne vedrørende de ledige toplederstillinger.	
6	2022	Trods omfattende risikostyring i F4E afspejlede dets seneste risikovurdering ikke de risici vedrørende væsentlige begivenheder, som allerede var blevet identificeret og påvirkede dets aktiviteter i anden halvdel af 2022. Det gjaldt bl.a. ændringerne i den øverste ledelse, opbremsningen i de operationelle aktiviteter, som havde ført til en lavere budgetgennemførelsesgrad, indkøbsproblemerne og den forventede revision af ITER-referencescenariet. Denne situation udgør en trussel mod den rettidige og hensigtsmæssige beslutningstagning i F4E's øverste ledelse og kan have en negativ	F4E har indført et nyt risikoidentifikationskoncept for at understøtte hurtig konsolidering i forbindelse med risikosammenfatning og øget synlighed af porteføljerisikostyringsaktiviteter. Med henblik på administrations- og ledelsesudvalget 18. møde den 9.-10. november 2023 forelagde fællesforetagendet en rapport om risikoeksponeringen pr. program.	Udestående

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
		indvirkning på fællesforetagendets opfyldelse af sine projektmilepæle.		
7	2022	Vores analyse af dokumentationen vedrørende TB04-kontraktens gennemførelse afslørede svagheder i fællesforetagendets forvaltning af denne kontrakt. Navnlig havde F4E ikke korrekt vurderet effekten af pålagte kontraktændringer og af væsentlige regelbrud i kontrahentens tidsplanlægning for gennemførelsen af kontrakten. Dette førte til forskellige fortolkninger og uenighed mellem parterne med hensyn til arbejdets omfang, tidsplaner og projektkrav. De juridiske eksperter konkluderede desuden, at fællesforetagendet på grund af de relevante kontraktbestemmelers formulering ikke kunne opsige kontrakten med henblik på selv at udføre det resterende arbejde eller sørge for, at det blev udført af andre kontrahenter. Kontrahentens mangelfulde tidsplanlægning og fraværet af projektdokumentation hos F4E bevirkede, at fællesforetagendet ikke klart kunne påvise kontrahentens ansvar. Disse svagheder har i alvorlig grad påvirket opfyldelsen af kontraktens mål og kan - hvis de ikke adresseres - også påvirke andre af F4E's operationelle aktiviteter, da der som følge af ITER-projektets ajourførte referencescenario kan	I 2023 traf F4E foranstaltninger til at undgå en gentagelse af de problemer, der opstod i forbindelse med gennemførelsen af denne kontrakt. Fællesforetagendet styrkede bestemmelserne i den nye standardkontrakt og forberedte en workshop med medarbejdere, der beskæftiger sig med juridiske, kommercielle og tekniske spørgsmål samt projektstyring, for at øge deres bevidsthed om betydningen af korrekt tidsplanlægning.	Afsluttet

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Nummer	År for bemærkningen	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for bemærkningen
		være behov for betydelige ændringer af de nuværende komplekse kontrakter.		

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Fællesforetagendets svar

3.12.18. Fællesforetagendet F4E's direktør præsenterede et projekt vedrørende en ny organisationsstruktur i december 2023 i henhold til missionsbrevet fra fællesforetagendet F4E's bestyrelse. Bestyrelsen bemærkede, at det gik i den rigtige retning. Efter samråd med personalet og personalerepræsentanterne præsenterede fællesforetagendet F4E's direktør derefter det detaljerede nye organisationsdiagram for bestyrelsen, som godkendte det den 12. april 2024. Denne nye organisationsstruktur styrkede matrixen, medførte oprettelsen af en afdeling for fusionsteknik og -teknologier og strømlinede den overordnede organisation.

3.12.19. Fællesforetagendet F4E er enig i Rettens vurdering. I sit forslag til en ny organisationsstruktur, der blev forelagt bestyrelsen, understregede fællesforetagendet F4E omfanget af den organisatoriske ændring og påpegede følgende risici over for sin bestyrelse:

- a) En kortvarig reduktion af ydeevnen på nogle områder.
- b) Det forhold, at det er umuligt at nå målet om at reducere andelen af ledige stillinger til 4 % inden udgangen af 2024 i betragtning af det antal yderligere ledelsesudvælgelsesprocedurer, der er behov for.
- c) I tilfælde af ledere udpeget gennem eksterne procedurer, afvejningen mellem at have ny og forskelligartet ekspertise og den længere tid, der er nødvendig for at blive fuldt operationel.

Som Retten bemærkede, finder denne omorganisering sted i en kritisk periode for ITER-projektet, hvor en ny baseline er under udarbejdelse, og hvor der er et ønske om øget integration mellem fællesforetagendet F4E og den internationale ITER-organisation, som selv gennemgår en større omorganisering.

Ikke desto mindre var behovet for en gennemgribende omorganisering et af målene i bestyrelsens missionsbrev til fællesforetagendet F4E's nye direktør, med en klar tidsplan for gennemførelsen. Den rettidige udførelse skulle tjene det nye ITER-projekts baseline, og der er givet prioritet til forretningskontinuitet, især for så vidt angår EU-bidraget til kritiske komponenter. Yderligere forsinkelser i oprettelsen af en ny organisationsstruktur ville have medført flere risici.

3.12.24. Som reaktion på IAS' henstillinger har fællesforetagendet F4E udarbejdet en handlingsplan for at styrke koordineringen og forvaltningen af eksterne tjenesteydere og den overordnede vurdering af behovet for menneskelige ressourcer i forbindelse med sine missioner og projekter.

3.12.25. Fællesforetagendet F4E forpligter sig til i sin næste konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2024 (og fremadrettet) at medtage den procentdel af de midlertidigt ansatte, der har en tidsubegrænset kontrakt. Fællesforetagendet F4E forbedrer også den rapportering og overvågning af eksterne tjenesteydere, der vil blive indført inden udgangen af

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

2024 som reaktion på IAS' henstilling, og vil sikre, at de risici, der er forbundet med deres anvendelse, afbødes.

3.12.26. Fællesforetagendet F4E anerkender fuldt ud de langsigtede risici, der er identificeret af Retten, men må afveje disse mod risikoen for, at fællesforetagendet F4E ikke er i stand til at levere sine opgaver til tiden eller den forventede kvalitet på grund af en mangel på specialiseret personale, og indvirkningen på personalets trivsel på grund af den ekstra arbejdsbyrde. Som det er almindelig praksis i projektleveringsorganisationer, giver brugen af eksterne tjenesteydere mulighed for fleksibilitet i håndteringen af varierende arbejdsbyrder og erhvervelsen af specialiseret teknisk støtte, som der ikke ville være brug for i det faste personale på lang sigt (f.eks. specialiserede inspektører og kvalitetschefer på fabrikker i hele Europa).

Ud over risikoregistret styrker fællesforetagendet F4E eksisterende tiltag gennem ressourceplanlægningsinitiativer for at forbedre forvaltningen og den administrative kapacitet og for at imødegå de risici, der er forbundet med eksterne tjenesteydere. Ud over at adressere Rettens og IAS' konklusioner vedrører disse risici videnfastholdelse og medarbejderassimilering på virksomhedsniveau samt omsætning på grund af eksterne tjenesteyderes finansielle forhold eller manglende erfaring på kontraktniveau.

Med hensyn til datasikkerhed og fortrolighed skal eksterne tjenesteydere underskrive hemmeligholdelsesaftaler og overholde sundheds- og sikkerhedsnormer.

Rammekontrakterne med eksterne tjenesteydere varer fire år, hvilket giver mulighed for at inddrage nye tjenesteydere og dermed mindske afhængigheden.

3.12.27. Fællesforetagendet F4E bekræfter, at fokus for dets risikostyringsaktiviteter indtil videre har været på at identificere risici i forbindelse med dets forskellige projekter og deres vurdering. For at håndtere risici på organisationsniveau har den interne revisionsafdeling udviklet sin egen risikoidentifikation og -vurdering for at sikre en tilstrækkeligt risikobaseret revisionsplan.

Risikostyringsfunktionen vil fra juni 2024 udstede et månedligt scorekort over taktiske risici i forbindelse med projekter og et kvartalsvis scorekort over strategiske og tværgående risici. Disse scorekort vil blive delt og diskuteret med chefen for den interne revisionsfunktion (IAC) gennem et nyetableret månedligt bilateralt møde. Omvendt vil resultatet af de interne revisionsrapporter (fra den interne revisionsfunktion og Den Interne Revisionstjeneste) blive gennemgået på ledelsesniveau for yderligere at styrke risikovurderingerne.

3.12.28. Fællesforetagendet F4E vil definere elementerne i en politik for håndtering af følsomme funktioner. Følsomme funktioner vil blive identificeret og fremlagt for ansættelsesmyndigheden, så den kan tage stilling til dem. De vil blive taget i betragtning i de relaterede politikker.

Vedtaget af Afdeling IV, der ledes af Mihails Kozlovs, medlem af Revisionsretten, i Luxembourg på mødet den 17. september 2024.

På Revisionsrettens vegne

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tony Murphy'.

Tony Murphy
Formand

Forkortelser

BBI	Fællesforetagendet for biobaserede industrier
CA	Fællesforetagendet for ren luftfart
CBE	Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa
CEF	Connecting Europe-faciliteten
CH	Fællesforetagendet for ren brint
CS	Fællesforetagendet Clean Sky
GD CNECT	Kommissionens Generaldirektorat for Kommunikationsnet, Indhold og Teknologi
GD MOVE	Kommissionens Generaldirektorat for Mobilitet og Transport
GD RTD	Kommissionens Generaldirektorat for Forskning og Innovation
ECCC	Det Europæiske Kompetencecenter for Cybersikkerhed
ECSEL	Fællesforetagendet for elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab
EDCTP	Partnerskabet mellem de Europæiske Lande og Udviklingslandene vedrørende Kliniske Forsøg
EU-Rail	Fællesforetagendet for Europas jernbaner
Euratom	Det Europæiske Atomenergifællesskab
EuroHPC	Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling
RP7	Syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (2007-2013)
F4E	Fællesforetagendet Fusion for Energy
BCB	Fællesforetagendet for brændselsceller og brint
GH EDCTP3	Fællesforetagendet Global Health (efterfølger til partnerskabet mellem de europæiske lande og udviklingslandene vedrørende kliniske forsøg 3)
IAS	Kommissionens Interne Revisionstjeneste
IKAA	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter
IKOP	Bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter
IHI	Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed
IMI	Fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler
ISA'er	IFAC's internationale standarder om revision

ISSAI'er	Internationale standarder for overordnede revisionsorganer, udarbejdet af International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI)
ITER	International termonuklear forsøgsreaktor
ITER-IO	Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER
KDT	Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier
FFR	Flerårig finansiel ramme
S2R	Fællesforetagendet Shift2Rail (det europæiske jernbaneinitiativ)
SESAR	Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum
SNS	Fællesforetagendet for intelligente net og tjenester
TEUF	Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

MEDDELELSE OM OPHAVSRET

© Den Europæiske Union, 2024

Den Europæiske Revisionsrets politik for videreanvendelse er fastsat i [Revisionsrettens afgørelse nr. 6-2019](#) om den åbne datapolitik og videreanvendelse af dokumenter.

Medmindre andet er oplyst (f.eks. i individuelle meddelelser om ophavsret), er det af Revisionsrettens indhold, der ejes af EU, licenseret i henhold til [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Det betyder, at videreanvendelse generelt er tilladt med korrekt angivelse af kilde og eventuelle ændringer. Ved videreanvendelse af Revisionsrettens indhold må den oprindelige betydning eller det oprindelige budskab ikke fordrejes. Revisionsretten er ikke ansvarlig for eventuelle konsekvenser af videreanvendelsen.

Yderligere tilladelse skal indhentes, hvis specifikt indhold afbilder identificerbare privatpersoner, f.eks. på billeder af ansatte i Revisionsretten, eller omfatter tredjeparts værker.

Hvis en sådan tilladelse opnås, erstatter denne tilladelse ovenstående generelle tilladelse, og den skal klart anføre eventuelle begrænsninger i anvendelsen.

Tilladelse til at anvende eller gengive indhold, der ikke ejes af EU, skal eventuelt indhentes direkte hos indehaveren af ophavsretten.

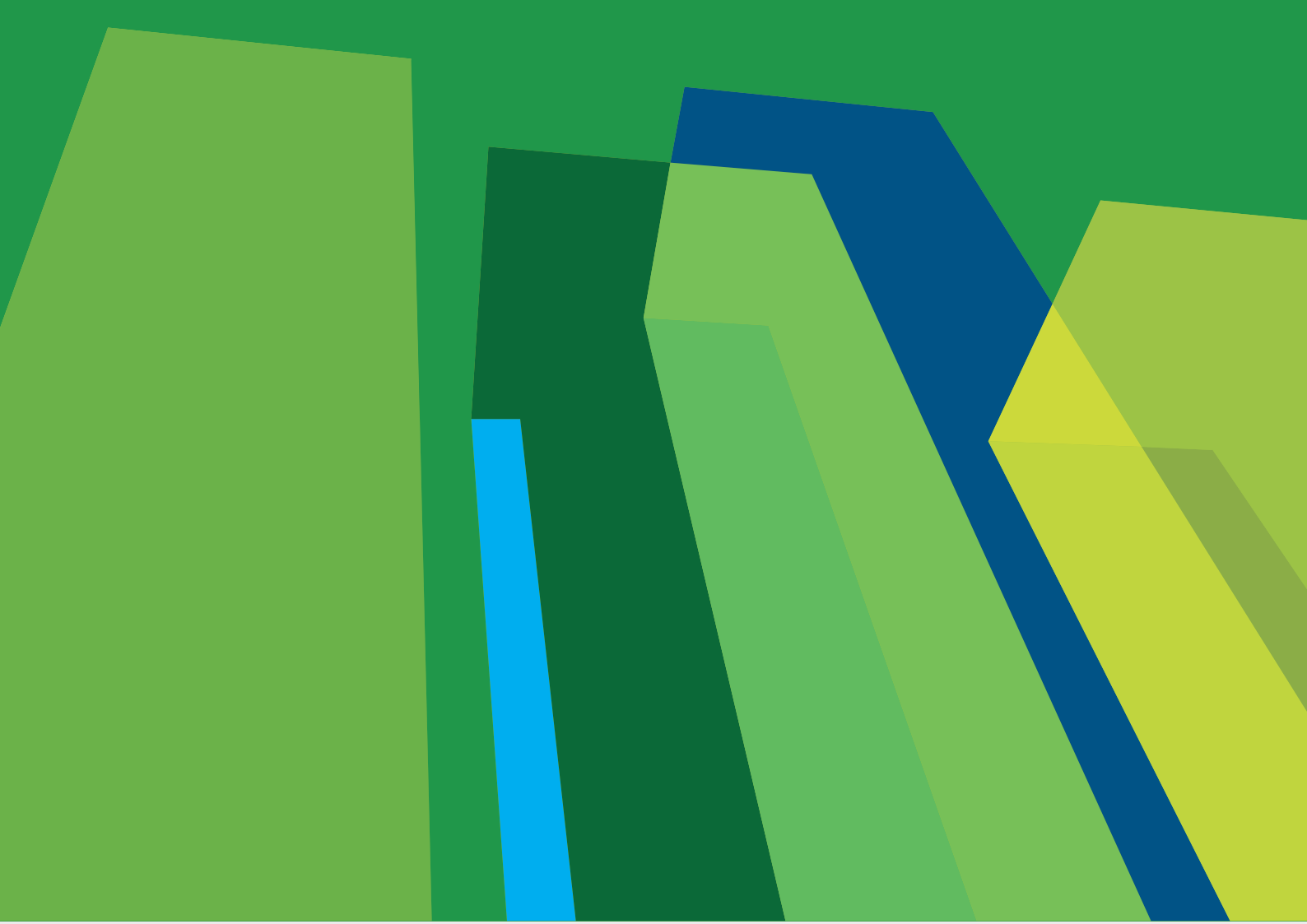
Software og dokumenter, der er omfattet af industriel ejendomsret, såsom patenter, varemærker, registrerede design, logoer og navne, er ikke omfattet af Revisionsrettens videreanvendelsespolitik.

EU-institutionernes websteder på europa.eu-domænet har links til websteder uden for europa.eu-domænet. Da Revisionsretten ikke har kontrol over disse websteder, anbefales det at gennemse deres privatlivspolitik og ophavsrets politik.

Anvendelse af Revisionsrettens logo

Revisionsrettens logo må ikke anvendes uden Revisionsrettens forudgående samtykke.

PDF	ISBN 978-92-849-1778-5	ISSN 2811-9991	doi:10.2865/888931	QJ-AQ-24-001-DA-N
-----	------------------------	----------------	--------------------	-------------------

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Den Europæiske Unions
Publikationskontor